

Prejšnjo noč je Irak izstrelil več raket na Tel Aviv, napad pa ni imel večjega učinka

Zadnje priprave na kopenski spopad

V sredo seja varnostnega sveta OZN

*Kljub visoki vojni tehnologiji bo kopenska akcija odvisna tudi od vremenskih razmer
Bagdad se pritožuje nad bombardiranjem civilnih objektov v večini iraških mest*

RIAD, TEHERAN — Izrael je doživel še eno noč strahu; Irak je namreč po nekajdnevnem zatišju spet izstrelil svoje rakete na Tel Aviv, vendar so jih ameriški patrioti prestregli. Med prve bivalstvom ni bilo žrtev, škoda, ki so jo povzročile rakete, pa je velika (slika na AP levo), saj so razbitine raket pokodovale več hiš. Izraelski viri poročajo, da je bilo petindvajset ranjenih, vendar ni nihče v smrtni nevarnosti.

Multi-
nacionalna vojska sila pa je
včeraj močno bombardirala južni Irak
pa pristaniško mesto Basro.
Bombе so povzročile pravo uničenje
tudi v Bagdadu (slika AP desno), zato
je bagdaski radio tudi včeraj večkrat
ponovil protest proti nediskriminira-
nemu bombardiranju tako vojaških
kot civilnih objektov. Bagdaski viri
trdijo, da so multinacionalna letala v
Irak sami
brez
vsakega obzira do civilnih

Medtem se je že začelo vzvratno štetje za kopensko ofenzivo, na katero veliko vnmemo. Kako bo potekal spopad, je seveda stroga vojaška tajnost, veljnika ameriških čet generala Schwarzkopfa z generalom Eisenhowerjem, ko se je pripravljaj na izkrcaanje v Normandiji. Tudi v tem primeru kljub visoki vojni tehnologiji je usreva začetne akcije precej odvisen od niso naklonjene. Malo pred kuvajtsko ohaio sta oklopnači Missouri in Wisconsin v popolni bojni pripravljenosti, v na nekaterih otokih v Omanskem zalivce, pa po teka intenzivno vežbanje mapo rincev. Hkrati s posegom pehote bodo mozarica, tako da bo »učinek trojni«, kaj naj bi iznenadilo na desorientirali voznika. V zaledju pa bodo vzposreprekinjen helikopterski most, nndilo katerega bodo četam na bojišču mti vse potrebno, od zdravniške pomoči do municije. General Schwarzkopf zatruje, da »ima vsak njegov bo točno določeno nalogo in cilj, ki kljivih ukazov v primeru pomanjbanj o izbrani strategiji in hvalnicami ameriške civilne in vojaške oblasti pa z krava, multinacionalna sila jo bo mož sprožila, ko ne bo imela druge dejstvo. Računati mora namreč na vežbana in da se poslužuje v glavnem zahodne strateške taktike, ki pa jo nih posebej slabo poznajo.

po svoje vojske taktike, ki pa jo
na treh tednih slabo poznajo.
pogajanj bolj ali manj neplod-
nega sveta OZN, pa je predsednik
sveta sklenil, da bo v sredo pomemben
sestaneek.

Z Miloševičevo in Jovićevo politiko se sedaj strinja samo še Črna gora

Nova ravnovesja v Jugoslaviji: Srbija in JLA vedno bolj sami

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — Jugoslavija vedno hitreje, vedno bolj nepreklicno razpada. Kako bo ta razpad potekal, je težko reči. Dogovorjeno, tako da si bodo republike in narodi še lahko podajali roke in z nostalgijo obujali spomine na stare čase? Ali brutalno, s silo, morda celo s krvjo?

Zadnja razširjena seja zveznega predsedstva, ki je uradno ni bilo, je tipičen dokaz za vedno nove in vedno ostreje spore in razhajanja. Pred sejo je bil očitno voden in načrtno organiziran - miting žensk z zveznim nazivom za mir, kruh, za Jugoslavijo, dejansko pa je bil to najbolj brutalen napad na hrvaško vodstvo, na Tujdmana in Mesića, pa še predsednika zvezne vlade Anteja Markovića povrh. Vsi so ustašoidni, fašisti in genocidneži, katere je treba zamenjati. To pa pomeni, da je treba s silo odstraniti legitimno hrvaško vodstvo, izvoljeno na demokratičnih volitvah. Niso se zaman čula gesla Živela JLA in JLA naj gre do kraja. Predstavnice teh žensk je sprejel zvezni predsednik Jović, se jim je zahvalil za njihovo podporo predsedstvu, Jugoslaviji itd.

V takih pogojih stvaren razgovor o sodelovanju in o bodočnosti Jugoslavije ni mogoč. To so ugotovili predstavniki Makedonije, Bosne in Hercegovine,

Slovenije in Kosova, obratnega mnenja, da je treba govoriti in se dogovarjati, pa so bili oni, ki so za Jugoslavijo. Naj ostanejo oni, ki so za Jugoslavijo, oni, ki pa zanje niso, naj gredo proč, je dejal Milošević. Razmerje sil je bilo 3 proti štiri po našem računu in po računih nevtralnih opazovalcev. Jović pa se je nekaj otepal, očitno mu ni šel v račun glas Albanca, pa tudi BiH bi rad povlekel v svoj tabor. Toda tudi on je bil prisiljen priznati, da uradne seje ni bilo.

To pa ni samo formalna, temveč bistvena plat vprašanja. Predsednik Slovenije Milan Kučan je že napovedal, da se bo Slovenija razšla in da bo o tem razpravljali slovenski parlament. Ob tem je Makedonci Turpurkovski ugotovil: »V primeru, ko Jugoslavi- jo zapusti ene sama republika, SFRJ ne obstaja več, to je nova situacija.«

Tupurkovski: »Malo ali več morgen, to je vseeno, deistvo je deistvo, to pa je "veliko morgen"«

Jović: »To stališče je smešno, kako je mogoče razpustiti državo, če gre nekdo ven.«

V teh maice zapletenih dobesednih polemičnih praskah je najbrž dobesedno del bistva spora. Srbi trdijo, da lahko gre ven, kdor hoče, ostanek pa je Jugoslavija in torej JNA, vse premoženje, mednarodne zveze in podobne stvari.

Kučan pa govori o razdruževanju na enakopravne dele in torej zadeve postavlja na povsem drug način. Toda izjava Makedonca ni brez resnih posledic, saj napoveduje, da je celo Tupurkovski spremenil stališče v skladu z v makedonskem sobranju sprejeto deklaracijo o neodvisnosti. Makedonija je za Jugoslavijo, v kolikor pa bi se razšla, je za povsem neodvisno republiko Makedonijo. To je že prej predsednik Kiro Gligorov povedal slovenskim predstavnikom na uradnem obisku v Ljubljani.

V kolikor se Slovenija loči, razveže, se bo torej tudi Makedonija, Hrvaška pa je že poluradno povedala nekaj podobnega. Če izstopi Slovenija ji bo sledila tudi Hrvaška, če ne bo že prej naredila nekaj takega in celo prehitela Slovenijo.

Tuji tisk, razne agencije, so včeraj že napovedale novo fronto in novo razmerje sil: na eni strani so Slovenija, Hrvaška, Makedonija, Muslimani in Albanci, na drugi pa Srbija, Črna gora in JLA. Ista črta ločnica obravnava dve bistveni vprašanji: konfederalni, oziroma razdvojitveni koncept in unitarni in centralizirani, dosledno demokratično in tržno obnašanje, obnavljanje realsocializma in boljševiskega načina upravljanja na svojstven srbski način z uporabo organiziranih mitingov pritiska. Pred kratkim

NADALJENANJE NA 2. STRANI

Včeraj so brez kakršnega koli incidenta uspešno izvedli »protiustavni« referendum
Litva je množično odločala o samostojnosti

VILNIUS — Značilnost včerajšnjega dne »jidskega posvetovanja«, kot so v glavnem mestu Litve Vilnius imenovali referendum za osamosvojitve, je bil visok odstotek volilcev, ki so izrekli svoje mnenje, in pa to, da je vse minilo brez kakršnega koli incidenta, ki bi lahko pokvaril ta važen litovski dan.

Kljub izrecni prepovedi samega sovjetskega predsednika Gorbačova, ki je jasno dejal, da je ta referendum, ki ga je hotel in nato organiziral litovski parlament, protistaven, je volilo skupno od 70 do 80 odstotkov volilnih upravičencev, glasovnice pa so v skrinjice ponekod spuščali otroci (na sliki AP).

Prvi izidi bodo znani že danes dopoldne, vendar nihče ne dvomi, da bo premočno, z večino, ki naj bi bila preko 80-odstotna, zmagal »da« pri vpra-

šanju: »Hočeš, da postane litovska država demokratska in samostojna republika?« V Litvi namreč živi 90 odstotkov Litovcev baltskega izvora, medtem ko je sovjetska manjšina, ki se je odločila, da bojkotira te volitve, povsem neznatna.

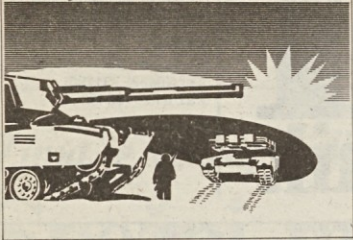
Litovski parlament se je odločil za ta referendum o samostojnosti 16. januarja letos, torej dan po sovjetskem napadu na litovski parlament v Vilniusu, ki je zahteval 13 mrtvih.

Vendar so v osrednjem sovjetu prepričani, da je ta referendum odgovor na napovedane vsesovjetske volitve, ki bodo 17. marca in na katerih bi se morali odločiti o federativni sestavi enakopravnih in enakovrednih republik v okviru ene same države: Sovjetske zveze. V pribalitskih državah so se odločili, da tega dne ne bodo volili, saj se zavzemajo za samostojnost.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

VOJNA V ZALIVU

Proti Zalivu vsaka ponesla 25 ton bomb Pet letočih trdnjav poletelo iz Anglije

LONDON — Iz britanskega letalskega oporišča Fairford je včeraj poletelo pet letočih trdnjav B-52 (na sliki AP), od katerih je imela vsaka na krovu po sto letalskih bomb težkih 250 kilogramov. Gre za prvi javni polet teh bombnikov z britanskega ozemlja, dovoljenje za misijo pa so britanske oblasti izdale pred dvema tednoma.

Končni cilj letočih trdnjav ni znan, vendar pa opazovalci domnevajo, da bodo svoj eksplozivni tovor odvrle na položaje iraških enot ob kuvajtski meji, medtem ko naj bi jaguarji in tornadi bombardirali predvsem položaje iraške republikanske garde v Kuvajtu. Uporaba dodatnih B-52 naj bi imela za cilj vsaj 50-odstotno uničenje vojaških sposobnosti iraške vojske, preden bi se odločili za kopensko ofenzivo, do katere pa bi po pisanju angleškega časopisa Independent lahko prišlo na dan sv. Valentina.

● Zadnje priprave

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Do odločitve je prišlo potem ko sta proirajska Kuba in Jemen večkrat izrazila zahtevo po plodnejši razpravi o zalivski krizi. V OZN se po nedavnih polemikah stvari spet pomikajo v pravo smer, po svetu pa so najrazličnejši atentati že na dnevnem redu. Prejšnjo noč so se s to nevarnostjo soočali tudi v sicer nevtralnici Avstriji. Atentatorji so močno poškodovali železniški tir na progi Dunaj-Innsbruck. Odgovornosti za dejanje sicer ni nihče prevzel, preiskovalci pa so ga že povezali z odločitvijo dunajske vlade, da dovoli tranzit po avstrijskem ozemlju 103 blindiranih vozil, ki so namenjena v Zaliv. Iz Kaira pa je vest, da je egiptovska policija prestregla močno organizirano iraško teroristično skupino, ki naj bi sodelovala z Abu Nidalom. Notranji minister Halim Mussa je povedal, da so v skupini večinoma Iranci in Palestinci.

Hašemi Rafsandžani dobil odgovor Iraka

TEHERAN — Iraški voditelj Sadam Husein je včeraj odgovoril na pismo z mirovnimi predlogi, ki mu ga je pred sedmimi dnevi poslal iranski predsednik Rafsandžani. Izmenjava sporočil ni bila tako enostavna, saj je podpredsednik iraške vlade Sadun Hamadi skoraj skrivaj pripotoval v Teheran, prav tako skrivnostna pa je ostala vsebina obeh sporočil. Rafsandžani je namreč dejal, da bo svoje mirovne predloge objavil le v primeru, če bo Bagdad pokazal vsaj malo dobre volje in razpoložljivosti.

Kaj je iranskemu predsedniku odgovoril Sadam Husein prav tako ni znano, obstaja pa prava paleta domnev. Tako je na primer v hipu dobila izred-

no težo nedavna izjava iraškega veleposlanika v Kairu Nabila Negima Al Takritija, ki je med drugim tudi Huseinov sorodnik. Veleposlanik je dejal, da Husein ne govori več o Kuvajtu kot o devetnajsti iraški provinci, pač pa se sklicuje na težave na meji med Irakom in Kuvajtom, »ki bi jih lahko rešila mednarodna konferenca«. Prav tako pomembno pa je menda postalo tudi dejstvo, da se je iraški diktator v petek ponovno pokazal »v javnosti« po 28. januarju. Zasedanje iraškega vrhovnega varnostnega sveta je namreč delno in brez ovcenja predvajala televizija. In končno, opazovalci ne izključujejo možnosti, da bo Rafsandžani v kratkem odpotoval v Bagdad.

HDZ želi v evropsko demokršćansko zvezo

TRST — Deželni odbor Kršćanske demokracije je pred kratkim posredoval tiskovno sporočilo, v katerem poroča o namenu HDZ, da pristopi k Evropski zvezi kršćanskodemokratskih strank UEDC. To željo naj bi hrvaške oblasti izrazile med nedavnim obiskom delegacije omenjene zveze v Zagrebu. Predstavniki UEDC so se pogovarjali z najvišjimi voditelji HDZ in po mnenju demokršćanskih predstavnikov HDZ s svojo izrazito kršćansko usmerjenostjo izpolnjuje vse pogoje za vstop v UEDC.

V sporočilu deželne KD je tudi navedeno, da je na srečanju sodeloval tudi deželni demokristjanski tajnik Bruno Longo, v delegaciji, ki jo je vodil generalni sekretar UEDC Jansen, pa so bili še Leo Tončić Sorinji iz avstrijske Ljudske stranke, Theo Kralt in Branko Bošnjaković iz Nizozemske in članica nemške CDU Doris Pack. Med bivanjem v Zagrebu se je predstavništvo UEDC sestalo tudi s kardinalom Franjom Kuharićem, ki je vse zaprosil, naj se zavežejo za novorojeno hrvaško demokracijo. Sporočilo dežel-

ne KD posebej omenja tudi srečanje s hrvaškim zunanjim ministrom Franom Golemom in predsednikom sabora Žarkom Domljanom, ki je gostom pojasnil tudi novosti hrvaške ustave, ki se je zgledovala po zahodnoevropskih in ameriški, v njej pa naj bi bile upoštevane vse mednarodne konvencije.

Sporočilo KD še navaja, da so bili najbolj »vroči« pogoji o prihodnosti Jugoslavije. O tem so govorili na srečanju s hrvaškim predsednikom Franjom Tuđmanom, ki je goste seznanil, da se Hrvaška zavzema za »ohlapno« jugoslovansko konfederacijo med samostojnimi državami. Pri tem pa je Tuđman po navedbah deželne KD izrazil tudi močan strah, da bi z zadnjimi poskusi zveznih oblasti skušali obnoviti komunistično oblast. Tuđman naj bi s tem v zvezi še dejal, da se bo Hrvaška uprla centralistični oblasti, morebitnim posegom s silo pa naj bi se uprl tudi ves hrvaški narod.

Razdružitev ali odcepitev

Če bi Hrvaško in Srbijo vodila človeka, kakršna sta Kiro Gligorov in Milan Kučan, se mi zdi, da bi Jugoslavija lažje našla izhod iz sedanjega pat položaja, je vzdihnil zgovorni predsednik predsedstva republike Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović, ko so ga novinarji spraševali, kaj meni o svojih sogovornikih na medrepubliških pogajanjih o usodi Jugoslavije. Dr. Franjo Tuđman in Slobodan Milošević se mu zdita premalo prožna, prav dogovor med njima pa bi lahko razrešil največ problemov.

To res drži. Dva največja naroda Jugoslavije, Srbi in Hrvati, si danes stojita nasproti, kot da se bosta vsak hip spopadla. Nacionalne strasti so razgrete do vrelišča; kolikor je sploh bilo zaupanja med tema narodoma, se je sprevrglo v nezaupljivo iskanje zlih namer pri nasprotniku. Pri obeh narodih je tudi zmeraj več glasnih sanjčev, ki zarisujejo »zgodovinske meje svojega naroda«. Te meje pa vselej segajo v narodno ozemlje drugega naroda. Oba voditelja, Slobodan Milošević in dr. Franjo Tuđman verno branita interese vsakega naroda. Zdi pa se, da sta si podobna tudi kot osebnosti. »Premalo sta prožna,« bi temu rekel Alija Izetbegović. Kdor natančno spremlja sedanje dogajanje v Jugoslaviji, bi mu le težko oporekal.

Toda makedonska predsednika Kira Gligorova in slovenskega predsednika Milana Kučana ni mogoče postaviti za hrvaškega in srbskega voditelja. Zato bodo nadaljnja pogajanja o usodi Jugoslavije precej težavna, čeprav posebnosti voditeljev zanesljivo ne bodo poglavitni razlog. Odnosi med Srbi in Hrvati so že dolgo do skrajnosti zapleteni in še tako prožni politiki ne bi mogli tega mednarodnega problema čez noč spraviti iz začaranega kroga. To vedo Srbi in to vedo Hrvati. Ravnajo pa zelo različno.

Srbi prisegajo, da bo njihov narod živel v eni državi. S tem hočejo reči, da meje med republikami ne bodo veljale, če se bo Hrvaška odcepila. Ker so jim zgodovinarji in politiki zmeraj dokazovali, da je Srbija v vojnah dobivala, v miru izgubljala, se ve, na kaj se pripravljajo. Upajo pa tudi, da bo armada na njihovi strani, saj pravi, da bo branila celovitost Jugoslavije.

Hrvati v svoji želji, da ubranijo suverenost republike, ostajajo v mejah republike. Zavedajo pa se vseh nevarnosti, ki jim grozijo, zato se pri njih sliši čedalje več glasov, da je treba internacionalizirati jugoslovansko krizo. Spor z armado zaradi oboroževanja »paravojaških enot« jih je k temu samo še dodatno spodbudil. Evro-po že opozarjajo, da se Jugoslavija libanizira.

Evropo pa očitno že resno skrbi, da se bo vnela na svojem južnem krilu. Zunanji ministri Evropske skupnosti so poslali, kot je znano, zvezni vladi in tudi vsem republi-

kim vladam sporočilo, v katerem izražajo upanje in pričakovanje, da se bodo republike v okviru zunanjih meja zvezne države zlepa dogovorile o novi Jugoslaviji, torej mirno in demokratično. Ameriška vlada je znova dala vedeti, da hoče na Balkanu enotno in demokratično Jugoslavijo. Ko so bili pred dnevi v Beogradu izvedenci Mednarodnega denarnega sklada, vrhovnega čuvarja interesov kapitala, so izrecno zahtevali, da mora imeti Jugoslavija še naprej samo eno emisijsko banko in od svojega direktorja očitno še niso dobili nikakršnih navodil, ki bi dala slutiti, da je svetovnemu kapitalu vseeno, če Jugoslavija razpade.

Vendar vse kaže, da postaja nacionalna volja močnejša od interesov velikih sil in kapitala. Hrvaška že kar naravnost govori, da se bo odcepila, če bo Slovenija odšla iz zvezne države. Podobno pravijo v makedonskem vodstvu. Slovenija pa vidi za sebe samo en cilj in zanj dve možni poti: ven iz sedanjih zveznih držav, če je le mogoče v obliki »razdružitve«, kar pomeni, da se Jugoslavija kot zvezna država sporazumno legitimno razdeli na dva ali več mednarodno priznanih subjektov, če pa takšnega sporazuma ne bo, pride v poštev enostranska odcepitev. Ta bi seveda bila dražja, toda ekonomski in finančni ratio postajata manj pomembna kot nevarnost in negotovost v sedanji dezintegrirani federaciji.

Tako so začeli razmišljati tudi najbolj preudarni slovenski politiki. Od radikalov se razlikujejo le po tem, da še vedno upajo v sporazum med jugoslovanskimi republikami morda o skupni varnosti, trgu, carinski ali denarni uniji. Zlasti preudarnejši del politikov tudi opozarja, da Hrvaške ne bi smeli pustiti na cedilu. Vsebinska zavezništva pa se bo gotovo spreminila, saj Slovenija nič več ne govori o konfederaciji, Hrvati pa to morajo, saj jih tamkajšnji Srbi trdno priklepajo na Jugoslavijo. Toda če bo v jugoslovanskem loncu še naprej tako vrelo, lahko odnese pokrov in Hrvati bodo ne glede na morebiten spopad s Srbi odšli iz Jugoslavije. Tedaj bo pa tudi za Slovenijo še kako pomembno, da je v razumno postavljenih odnosih s svojo sosedo.

Kdo bi lahko porekel, da je to črn scenarij. Je, tako kot je črn scenarij, če bi recimo armada na silo »poenotila« Jugoslavijo, ali če bi se srbski radikali razlili po Hrvaški, Bosni in Hercegovini, morda tudi Makedoniji. Še kakšnega bi se dalo najti in dobro jih je imeti pred očmi, čeprav še vedno niso ravno verjetni. Cinik pa bi ob tem najbrž dejal, da bo razmišljanje o takšnih scenarijih še bolj poudarilo vrline politikov, če bodo pripeljali jugoslovanske narode iz krize, ne da bi tekla kri.

BOŽO KOVAČ

● Nova ravnovesja v Jugoslaviji

NADALJEVANJE S 1. STRANI

so kričali Aretirajte in ubijte Vlasija, sedaj kričijo nekaj podobnega o Mešcu, Tuđmanu in Markoviću.

Vse skupaj je izredno zapleteno z ostro gospodarsko in finančno krizo, ki jo še zlasti občuti Beograd in JLA. Republike so se uprle in zlasti obe severni nočeta več prispevati brez nadzora v zvezno blagajno. To pa pomeni, da ni več sredstev za zvezne institucije in ni več denarja za JLA. Zaradi tega takšna nuja z zasedanja predsednikov republiških vlad in zato pozivi, da naj prispevajo vsaj svoje kvote v korist JLA. V Beogradu so upokojenci že brez pokojnin, bodo brez plač ostali tudi oficirji JLA? Srbija lahko kriči in jim nudi verbalno podporo, toda nima prebite pare, z denarjem še vedno razpolagata samo Slovenija in Hrvaška. Položaj je naravnost tragikomično podoben onemu v Kninu in sorodnih občinah. Babiči in drugi prvaki srbsko-kninske avtonomne oblasti uveljavljajo popolno politično avtonomijo, se na vse uradne načine odcepljajo od Republike Hrvaške, istočasno pa pošiljajo račune za vse svoje potrebe v Zagreb, ker nimajo ničesar več. V tem kontekstu pa jih seveda denar tudi od fašistoidne oblasti ne bi prav nič motil, obratno na skrivaj in prikrito ga vztrajno zahtevajo.

Pri vsem tem pa ostaja kot temočna senca še vedno politična odločitev in politične grožnje JLA. Formalno je v petek na zasedanju ni bilo, toda v

sredini seje je Jović zagrozil tudi z armado kot kohezijskim faktorjem in kot dejavnikom, ki mu ukazuje predsedstvo v onem sestavu, v katerem pač je. Predvsem pa se skuša iti mimo zloglasnega političnega poročila, ki naj bi bilo velika vojaška tajna. Zadnja številka »Narodne armije« celo piše, da gre za tajen dokument, ki jih logično sestavljajo vse armade po svetu, ki tudi odločajo kako bodo znotraj svoje države vplivale na politične dogodke, kdo je kriv in koga morajo sodno in policijsko preganjati.

Slovensko vodstvo je torej prišlo do soglasnega zaključka, da v takih pogojih ni možen več konstruktiven razgovor o bodočnosti Jugoslavije kot zvezne ali tudi ohlapneje povezane države.

V tem je skrivnost nove formule odcepljanja, razdelitve in ločevanja. Peterle pravi, da je ključno vprašanje gospodarsko, ker ne bo ne novih kapitalov, ne miru, ne gospodarskega in predvsem monetarnega reda v sedanjih jugoslovanskih pogojih. Zato tudi toliko govoric o novem že izdelanem zakonskem osnutku o Narodni banki Slovenije, ki naj bi bila prvi korak ustvarjanja lastnega monetarnega sistema. Zato pa tudi mrlično iskanje podpore in razumevanja povsod po svetu, saj je jasno, da finančni, politični in drugi avtonomni slovenski sistemi težko zaživijo brez podpore ali vsaj priznanja tujine.

Južnoafriška policija v obsežni akciji aretirala preko 11 tisoč prestopnikov

JOHANNESBURG — V največji »preventivni« policijski akciji v zgodovini Južne Afrike, je včeraj policija aretirala skupno 11.361 oseb. Akcija se je začela včeraj zjutraj ob 4. uri, zaključila pa se je deset ur kasneje. V to akcijo je bilo vpletenih 40 tisoč policijskih agentov, pa tudi končni »izkupček« je bil, po trditvah glasnika južnoafriške policije, še kar uspešen: opravili naj bi mnogo hišnih preiskav (na sliki AP), aretirali naj bi mnogo morilcev, ponarejevalcev, tatov in oseb, ki so vozile v vinjenem stanju.

Med akcijo je bilo ranjenih pet agentov, zaplenili pa so več kg mamil, 17 kg zlata, 110 ukradenih avtomobilov in 90 pušk in samokresov, ki jih lastniki niso prijaviili. Med zaplenjenim orožjem je bilo precej avtomatov kalašnikov.

Minister za javno varnost Adriaan Vlok je dejal, da se mora Južna Afrika dokončno otresti vsakršnega tipa kriminala, to pa naj bi bil šele začetek. Za eno najboljše zveznih policijskih akcij v zgodovini Južnoafriške republike so se odločili tudi zato, ker je število kriminalnih dejanj v zadnjih letih izredno hitro naraščalo, samo lani pa je v primerjavi z letom 1989 naraslo za več kot osem odstotkov. Med temi dejanji so najpogostejše kraje orožja in po podatkih policije naj bi milijon in pol Južnoafričanov imelo doma tri milijone pušk in revolverjev.

V Albaniji vojska ubila najmanj devet oseb

DRAČ — Včeraj je avstrijska tiskovna agencija APA objavila vznemirljivo vest, da je policija med ljudskimi neredi v albanskem pristanišču Draču ubila najmanj devet oseb, kakih 50 pa jih je ranila. Novico je sporočil avstrijski novinar, ki je bil naključno prisoten pri teh neredih.

Slednji je sporočil, da sta se vojska in policija zbirali že navsezgodaj, saj je več tisoč ljudi prišlo v Drač, ker se je razširila novica, da se bodo lahko Albanci izselili iz države tudi brez potnega lista in brez birokratskih komplikacij. Prav včeraj je iz Trsta priplul tudi trajekt, ki je čakal na pristaniškem privezu,

ljudje pa so upali, da se bodo lahko nanj vkrcali.

Nastala je nepopisna zmeda, saj je bilo v Draču v opoldanskih urah približno 20 tisoč oseb, vojska pa je do enkrat začela streljati. Prišlo je do splošne panike, saj so se nato poustili spopadi iz pristanišča razširili tudi v notranje mestne ulice.

Tržaški evroparlamentarec Giorgio Rossetti o ugovorih EGS Paket za Trst in Gorico ogrožen Kaj pa zakon o mejnih območjih?

TRST — Ob koncu tega meseca bo pristojna komisija Evropske gospodarske skupnosti sprejela dokončno odločitev glede državnega zakona, ki ga poznamo kot "paket za Trst in Gorico", ter glede deželnega zakona za finansiranje industrijskih podjetij v Furlaniji-Juljski krajini. Proti obema je pred časom sprožila vrsto ugovorov, češ da deloma nasprotujeta evropski politiki o svobodni konkurenci.

To je sporočil tržaški evropski parlamentarec Giorgio Rossetti (PDS-SDL) po vrnitvi iz Bruslja s pripombo, da ni vzdušje v tamkajšnjih krogih nič kaj spodbudno. Evropska komisija dolži sedaj v bistvu Italijo, da se ni držala sprejetih obvez. Konec lanskega novembra sta dosegli rimska vlada in ta komisija sporazum, da se oba zakona popravita v skladu s politiko o svobodni konkurenci; toda medtem ko je medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje (CIPE) obvezo v zvezi z državnim zakonom spoštoval, pa je osem členov (od skupnih deset) deželne-

ga zakona navzkriž s sporazumom. To je Bruselj razjezilo, kot je dejal Rossetti, zato utegne biti njegovo ukrepanje še bolj drastično.

Ob vsem tem pa se postavlja še eno zaskrbljujoče vprašanje; namreč to, da se bo komisija EGS v takšnem vzdušju lotila tudi proučevanja novega državnega zakona o obmejnih območjih. V resnici je obtožila Italijo, ker ji ni notificirala že samega osnutka zakona, kakor to predvideva Rimska pogodba. Ne samo, zdaj pripravlja še en ugovorni postopek, ker ji Italija ni notificirala niti zakona kot takega, potem ko ga je že odobrila.

Evropski komisarji imajo tudi že vrsto pomislekov v zvezi s finansiranjem nekaterih "sektorjev, centrov, inštitutov in območij", o katerih se sprašujejo, ali imajo sploh kaj opraviti z mednarodno vlogo Furlanije-Juljske krajine.

Evropski parlamentarec Giorgio Rossetti je naglasil, da pripada zdaj glavna poteza deželni upravi FJK, ki naj dokaže pravi čut odgovornosti.

Giorgio Rossetti

Po osnutku ministra Carla Vizzinija V Italiji bomo imeli šest luških sistemov

GENOVA — Zakonski osnutek ministra za trgovsko in pomorje Carla Vizzinija, ki ga proučuje parlament, predvideva 6 in ne 8 luških sistemov, kot je pisalo sprva v besedilu o reformi italijanske pristaniške dejavnosti. To je povedal včeraj resorni generalni direktor Giuseppe Giurgola. Po njegovem je namen reforme ta, da se prvič postavi pod vprašaj koncept tako imenovane rezerve luškega dela, da se revidirajo funkcije in naloge pristojnih ustanov, da se uveljavlja ideja luškega sistema kot takega in da se programira komplementarnost med pristanišči. Zakonski osnutek deli Italijo na "dva nosilna pristaniščna sistema": na severovzhodni in na severozahodni sistem, ki bosta na uslugo industrijsko najbolj razvitim območjem države. Vsak od teh dveh sistemov bo zajemal seveda več pristanišč, tako bodo sestavljala severozahodni sistem pristanišča v Genovi, Savonij, La Speziji in Livornu — glede sestave severovzhodnega sistema nismo prejeli nobenega podatka. Vsak sistem bo poleg tega pod upravo "sistemske ustanove", ki ji bo poverjena naloga, da koordinira programacijsko delo, integracijo med lukami in izdelavo regulacijskih načrtov. Spremenila se bo tudi vloga pristaniških ustanov; te bodo izvajale programe sistemske ustanove, h katere sestavi bodo tudi pripadle. Imele bodo status port-authority oziroma v juridičnem smislu status javne gospodarske ustanove z dejansko operativno in finančno avtonomijo, ni pa več predvidena večinska udeležba pri kapitalu operativnih družb.

Če imaš kmečko hišo a nisi kmet, si dolžan plačati ustrezni davek

RIM — Finančno ministrstvo bo stopilo na prste vsem tistim, ki so si lepo privoščili kmečko hišo in jo preuredili v razkošno vilo, niso pa za to plačali davka na nepremičnine, katerega so oproščena vsa poslopja, v katerih stanujejo pravi kmetje. Na podlagi nedavne norme, ki so jo vključili v državni finančni zakon, bodo zdaj popisali vse takšne hiše zapovrstjo, da bi ločili ljuljko od plevela. Za hišo, pa naj bo še tako sodobno opremljena, v kateri biva aktivni kmetovalec, ne bo treba plačevati omenjenega davka, toda lastnika vsake podobne stavbe — kmečke hiše, preurejene v luksuzno vilo ali uporabne kot počitniški dom — bodo lepo zašili. Za dokaz, da se ukvarja s kmečko dejavnostjo, seveda ne bo dovolj, da bodo v vili visele... vile. Kmečka poslopja, ki jih bodo popisali, so trojne vrste: tista, ki so že v zemljiškem katastru, taka, za katero je bilo naprošeno, da se opredelijo kot kmečka, pred uveljavitvijo teh novih predpisov, in novogradnje.

Obenem so uvedli obveznost, da je potrebno najpozneje do 31. decembra 1993 prijaviti urbanističnemu gradbenemu katastru tudi vsa izrazito kmetijska poslopja. Ministrska okrožnica pojasnjuje, da bo šlo pri tem zgolj za popis kmečkega nepremičninskega premoženja, ki bo vsekakor ostalo še naprej oproščeno davka na nepremičnine. Kljub temu zagotovilo bodo kmetovalci seveda vseeno malce zaskrbljeni, saj nikoli ne veš, ali ti ne bodo morda že naslednjega dne naložili kakšno novo davščino. (tdg)

Prispevala naj bi k ponovnemu gospodarskemu vzponu

Modigliani optimist glede učinkov vojne

RIM — Nobelov nagrajenec za ekonomijo Franco Modigliani ni tako pesimist kot predsednik ameriške centralne banke (FED) Alan Greenspan glede gospodarskih učinkov, ki jih bo imela kriza v Perzijskem zalivu. V intervjuju za prihodnjo številko italijanskega tednika L'Espresso je mednarodno priznani gospodarski strokovnjak zatrdil, da nikakor ne soglaša z Greenspanovo trditvijo, češ da bi imela dolgotrajna vojna proti Iraku zelo negativen vpliv na pričakovanja potrošniških mas.

Franco Modigliani je mišljenja, da vsa dosedanja dogajanja po izbruhu konflikta v Zalivu samo še potrjujejo hipotezo, po kateri se bodo cene nafte v primeru kratkotrajnega vojnega spopada občutno znižale, to pa naj bi prineslo izboljšanje tako na področju inflacijskih gibanj kakor tudi na področju plačilne bilance. Koristi od tega bodo imele po Modiglianijevih besedah vse države, ki uvažajo nafto, in med njimi seveda tudi Italija.

O Italiji, ki jo prav dobro pozna, ni mogel sicer povedati nič kaj posebno novega: »Problem je že dolgo let eden in isti — ustaviti neprestano naraščanje državnega deficita oziroma javne zadolženosti. Kljub vsem dobrim namenom in kljub vsem obljubam ni to uspelo niti zakladnemu ministru Guidu Carliju...«

V zvezi z ameriško gospodarsko recesijo in z nadaljnjim razvojem ameriške valutne politike je Franco Modigliani naglasil sledeče: »Vojna gor, vojna dol, recesija v Ameriki bo kratka in obrestne mere bodo začele vnovič rasti; danes so na izredno nizki ravni. To bo privedlo tudi do ponovne okrepitve dolarja.«

Glede obrestne politike v Italiji pa je nobelovec Modigliani prepričan, da ni nobenega razloga za njihovo povišanje: »Italiji se ni treba zgledovati po Nemcih, kajti oni imajo problem, ki ga Italijani nimajo, namreč problem finansiranja investicij na Vzhodu.«

Jugoslavija lansko leto več uvozila

BEOGRAD — Vrednost blagovne menjave med Jugoslavijo in svetom je dosegla lansko leto 33 milijard dolarjev. Izvoz je zastal, uvoz pa narasel za 27,5%, zato se je trgovinski deficit vzpel na 4,563 milijarde dolarjev. To je povedal tajnik oddelka za odnose s tujino pri Gospodarski zbornici Jugoslavije Radivoje Andonović s pripombo, da je bil trgovinski saldo negativen nasproti vsem celinam in da je odpadlo več kot 53% izvoza na Sovjetsko zvezo, Italijo in Nemčijo. Na ta neugoden razvoj so vplivali po Andonovićevem zatrdilu v prvi vrsti vzemirljiv notranjopolitični položaj, neustreznost kreditne politike, mehanizem subvencioniranja izvoznih podjetij, nerealen tečaj dinarja ter seveda učinki vojne v Perzijskem zalivu. Zaradi tega bo potrebno zdaj uvesti posebne oblike pomoči neto izvoznikom.

Drobiž

■ **KAERTNER SPARKASSE** (ena najpomembnejših kreditnih ustanov na avstrijskem Koroškem) je odprla predstavništvo v Ljubljani. Sedež ima v poslopju Smelta, vodi pa ga dipl. trg. Marko Povalec. Spočetka bo poslovalnica delovala predvsem v korist malih in srednjih podjetij, pozneje pa naj bi izdajala kratkoročne kredite privatnikom, sicer pa bo seveda širila in krepila stike med koroškimi hranilnicami in jugoslovanskimi bankami.

■ **MADE IN SLOVENIA?** Gorenjski sejem bo septembra letos predvidoma priredil prvi slovenski sejem "Made in Slovenia". Sejem naj bi enkrat letno prikazal izvirne slovenske izdelke. Prireditve (poslovnega in informativnega značaja) bo namenjena — poleg domačim — predvsem tujim poslovnem. Kakor je pojasnil direktor PPC Gorenjski sejem Franci Ekar, so idejo o novem sejmu prvič iznesli 16. januarja letos na razširjenem sestanku programskega sveta za sejemsko dejavnost v Kranju, na katerem so bili tudi člani slovenske vlade in republiškega predsedstva. Pri organizaciji sejma naj bi sodelovala Gospodarska zbornica Slovenije.

■ **POLJAKI ZAOSTAJAJO** za drugimi vzhodnimi Evropejci glede odpiranja mešanih podjetij s tujim kapitalom. Konec leta 1990 je poslovalo na Poljskem 1.950 joint-ventures (začetna skupna vrednost 544 milijonov dolarjev, od tega 347 mil. dol. tujega kapitala). Največ mešanih podjetij so odprli z Nemci (981 ali 35% vseh), sledile so Švedska (256 — 9%), ZDA (214 — 7,6%), Avstrija (200 — 7,1%), Vel. Britanija (145 — 5%) in Italija (137 — 4,9%). V letu dni se je tuji kapital na Madžarskem potrojil in na Češkoslovaškem početril, medtem ko je na Poljskem narasel samo za 262%.

■ **Z NAZIVOM TAYLOR'S** so odprli v Italiji prvo dražbarsko hišo za nepremičnine. Sedež ima v Turinu in Milanu, čez čas pa bo raztegnila delokrog v tujino. Na dražbi bodo nepremičnine izjemne kulturne in arhitektonske vrednosti. Taylor's bo uveljavljala rezervno ceno, kar pomeni, da bo moglo ponudbo umakniti, če bi bila odkupna cena prenizka. Kupec bo sestavil notarski akt neposredno s lastnikom nepremičnine.

■ **ŽIVLJENJSKI STROŠKI** povprečnega jugoslovanskega državljanca so bili januarja letos za 68,7% večji kot januarja 1990. Nadrobne cene so narasle za 66%, cene kmetijskih pridelkov za 136,5%, cene industrijskega blaga pa za 51,7% nasproti lanskemu januarju, ko je zvezna vlada napovedala kvečjemu 13-odstotno inflacijo. Cene storitev in jestvin so se povišale v enem letu kar za 131,7%.

■ **DRUŽBA MENNEA BARLETTA** in kragujevski "22. december" ustanavljata mešano podjetje za izdelovanje in prodajo športne konfekcije, v katerega bosta vložila vsak pol kapitala in ki bo zaposlovalo spočetka okoli 50 oseb. Cene bodo za 30% nižje: dizajn bo prispeval italijanski partner, delovna sila pa bo seveda domača.

■ **FURLANSKI PZ GROUP** bo zgradil v mestu Mariupol v Ukrajini tovarno kuhinjskega pohištva. Vrednost naročila, ki ga je za furlanskim podjetjem podpisal predsednik moskovskega Machinooexporta, znaša približno 20 milijard lir.

V Vidmu evrookence za FJK

VIDEM — Predsednik deželne komisije za stike z Evropsko skupnostjo in notranje odnose Ugo Poli in člana te komisije Enrico Bulfone ter Carlo Vespasiano so s predsednikom Trgovske zbornice v Vidmu Giannijem Bravom preverili nove strukture, ki jih je uredila zbornica za uresničitev tako imenovanega evrookence (Eurosportello). Gre za informatični sistem deželnega zaduha s sedežem v Vidmu, ki posreduje podjetnikom v realnem času podatke o tržnem razvoju in pojasnila o normativu Evropske gospodarske skupnosti. Videmsko središče je povezano prek telematske mreže z vsemi drugimi evrookenci na tujem, njegovo realizacijo pa sta na konzulateni ravni podprla vsedržavna Zveza trgovskih zbornic in komisija ES.

Videmsko evrookence je seveda s terminalom povezano tudi s pordenonsko, goriško in tržaško zbornico ter je vključeno v servisni center, ki zagotavlja zvezo z bankami podatkov, na podlagi katerih lahko podjetja bolje navezujejo stike s partnerji na evropskem vzhodu, v Aziji in v državah tretjega sveta. Kot je poudaril Ugo Poli, je to velika pridobitev v vidiku izzivov, ki jih predstavljata nastajajoče združeno evropsko tržišče in pospešeno tržno usmerjevanje v vzhodnoevropskih državah.

Na sliki z leve: Ugo Poli in Gianni Bravo.

Možnost novih pošiljk opreme zasebnim obrtnim tvrdkam v matici

BEOGRAD — Zaradi nezadostnega in strukturno neustreznega kontingenta za uvoz raznih vrst blaga za potrebe samostojnih obrtnikov v Jugoslaviji so se člani izvršnega odbora Zveze samostojnih gospodarstvenikov Jugoslavije dogovorili za uvedbo dopolnilnega kontingenta. Zvezni predpisi o uvozu opreme, strojev in vozil po njihovem zavrzanju proizvodnjo v privatnih delavnicah, zato je treba spremeniti pogoje tovrstnega uvoza in omogočiti uvoz tudi rabljene opreme in vozil; oprema ne sme biti rabljena več kakor pet let, pri strojih pa ni omejitev.

Pravica do pokojnine zagotovljena vsem

RIM — Italijanskim državljanom se ni treba bati, da bodo ob preračunavanju vplačanih prispevkov na račun pokojnine nasankali. To velja za vse: za tiste, ki so tako med delom na tujem kot med delom v domovini nabrali dovoljšnji quorum prispevkov, kakor tudi za tiste, ki pri tem niso uspeli. Ko bo napočil čas upokojitve, se jim bodo vsa, kar koli opravljena službena leta, primerno upoštevala. Tako piše v najnovejši okrožnici skrbstvenega zavoda INPS, ki navaja, da je takiljanskimi državljanji še veliko, saj pred leti mnogi s trebuhom za krutnost na tuje, kjer so bile pač prilagodnosti za delo boljše: po eni strani so se izseljevali pretežno v Nemčijo, Belgijo in Francijo, po drugi strani

pa v Argentino, Brazilijo in Združene države Amerike.

V trenutku, ko bo treba zaprositi za pokojnino, se bosta pojavili dve možnosti. Prva zadeva italijanske državljanke, ki so si zagotovili v vseh državah, v katerih so delali, takšno minimalno število letnih prispevkov na račun pokojnine, kakršnega predvideva zakonodaja te ali one države. Primer: dotični je bil uslužben 15 let v Italiji, potem pa se je preselil v Nemčijo, kjer je služboval nadaljnjih 15 let; ker je tako v Italiji kakor v Nemčiji dosegel minimalni quorum prispevkov, ki daje pravico do starostne pokojnine, bo zaprosil za penzijo v eni in drugi državi obenem, kajti obe mu jo bosta izplačali avtomno.

Drugačen bo primer italijanskega državljanca, ki ni dosegel v nobeni

državi, v kateri je bil zaposlen, najnižjega števila prispevkov, ki mu daje pravico do pokojnine. Če si na primer delal 10 let v Italiji in 7 let v Nemčiji, ne bi smel imeti pravice do pokojnine ne v Italiji (kjer je potrebnih za to vsaj 15 letnih prispevkov) in niti ne v Nemčiji (kjer je za to potrebnih 20 let prispevkov). Takšnih primerov je več, da pa zaradi tega ne bi ostal dotični brez penzije, mu pojdejo na roko poseben pravilnik Evropske gospodarske skupnosti in ustrežni mednarodni sporazumi, ki jih je podpisala Italija z državami, ki niso članice dvanaesterice.

Tako pravilnik EGS kakor dvostranske meddržavne konvencije omogočajo, da se pravica do pokojnine določa na podlagi seštevka domnevnih službenih dob v različnih državah, kot da bi bile opravljene v

eni in isti državi. Glede višine pokojnine pa velja, da jo vsaka posamezna država, v kateri je dotični delal, izračunava sorazmerno s številom prispevkov, vplačanih v državi, ki bo penzijo plačevala.

V našem drugem primeru (10 let dela v Italiji in 7 v Nemčiji) bo imela potemtakem zainteresirana oseba pravico do penzije na podlagi skupnih 17 službenih let, vendar mu bo plačala Italija takšen delež, ki je v skladu z 10-letnim delovnim obdobjem, Nemčija pa delež, ki bo sorazmeren s 7 leti prispevkov na račun pokojnine. Za vnovčenje penzije bo moral dotični vložiti prošnjo skrbstvenemu zavodu tiste države, v kateri ima stalno bivališče, ta pa bo stopil v stik z ustreznimi ustanovami v drugih državah, ki dolgujejo upokojencu vsaka en delež penzije.

Na Deželi o Sloveniji in Hrvaški

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek.

Seja skupščine se bo začela s poročilom predsednika deželne vlade o političnem položaju v Sloveniji in Hrvaški. O tem vprašanju bi moral deželni svet naše dežele razpravljati že na zadnji seji, zaradi odstopnosti številnih svetovalcev (istega dne je bil v polnem teku vsedržavni kongres bivše KPI, sedanje Demokratične stranke prenove) je bila razprava odložena na torkovo sejo.

Deželni svet bo nato razpravljal o dveh resolucijah v baltskih deželah: prvo je predložila misovska svetovalska skupina, drugo pa skupini zelene liste in zelenih mavrice.

Sledila bo razprava o zakonskem osnutku, ki zadeva delovanje deželnega komiteja za radiotelevizijske službe ter nato še o osnutku, ki urejuje dostop motornih vozil na področja, ki so podvržena hidrogeološki vinkulaciji.

Na dnevnem redu je tudi razprava o zakonskem osnutku glede osebja KZE, ki ga je vlada zavrnila.

Kljub zagotovitvi o alternativni zaposlitvi Rabelj: rudarji vztrajajo že štiri dni v mrzlih rovih

Skupina rudarjev, ki je od srede v rovih rabeljskega rudnika

TRBIŽ — Okrog petdeset rudarjev, ki je v sredo ob šestih zjutraj »zasedlo« rabeljski rudnik, še vedno vztraja v rovih 500 metrov globoko. Včeraj je potekel že četrti dan njihovega dramatičnega boja, da bi si ohranili delovno mesto, potem ko je bilo že sklenjeno, da bodo rabeljski rudnik zaprli 30. junija.

V petek se je za te delavce odprlo majhno upanje, saj je Dežela zagotovila, da jim bo nudila alternativna mesta. Rudarji so vest sprejeli z zadovoljstvom, vendar pa so sklenili, da bodo nadaljevali z »zasedbo« rudnika, dokler ne bodo prejeli konkretnih in otipljivih garancij. Odločilnega pomena bo srečanje v sredo, na katerem se bodo sestali predstavniki deželne uprave, sindikatov in družbe, ki upravlja rudnike. Pri vsem tem pa se postavlja vprašanje rudarjev z onstran meje, ki so zaposleni v rabeljskem rudniku, ki po novem italijanskem zakonu o imigraciji (tako imenovanem zakonu Martelli) nimajo pravice do zaposlitve, če nimajo stalnega bivališča na italijanskih tleh.

Posvetovanje deželnega vodstva PSI s slovenskimi predstavniki stranke

VIDEM — Vprašanja, ki so vezana na slovensko narodnostno skupnost, na položaj v Sloveniji in Jugoslaviji ter na dejavnost deželne komisije slovenskih socialistov so bila na dnevnem redu srečanja, ki ga je deželno vodstvo PSI pripravilo v Vidmu.

Ob tajniku Pieru Zanfagniniju, njegovem namestniku Colauttiju in nekaterih članih deželnega vodstva so se srečanja udeležili tudi socialistični poslanci iz naše dežele Gabriele Renzulli, Roberta Breda in Francesco de Carli, predstavniki PSI v deželnem svetu (podpredsednik Francescutto, odbornica Mattiolijeva ter načelnik svetovalske skupine PSI Tersar), strankina pokrajinska tajnika iz Vidma Sante Biasutti in Gorice Luciano Pini ter številno zastopstvo slovenskih socialistov iz vseh treh pokrajin.

Uvodno poročilo na zasedanju v Vidmu je imela načelnica slovenske deželne komisije Laura Bergnach, ki je poudarila pomembno vlogo, ki jo ima slovenska narodnostna skupnost tako v deželnih stvarnostih kakor tudi v odnosu do Slovenije. V tej optiki pa imajo prav slovenski socialisti svojo posebno vlogo, ki jo je treba ovrednotiti tudi s premostitvijo sedanjega položaja v nekaterih večjih organizacijah same narodnostne skupnosti, kjer so predstavniki te stranke postavljeni nekje v osenčje.

Bipolarni sistem, ki je vse do danes obveljal kot ne-napisano pravilo, nima več tiste učinkovitosti in rezultati zadnjih volitev so to le potrdili. Tudi slovenski volilci so namreč ubrali pot modernizacije in s svojo opredelitvijo za širši krog strank in gibanj delno ovrgli etnično-nacionalni faktor, ki je doslej polariziral večino glasov okoli dveh strank: KPI in SSK.

Dejstvo je, da je v svojem ekspezeju povedala Laura Bergnach, da je danes nemogoče doseči določen politični rezultat, ki je vezan na obstoj in razvoj naše skupnosti, ne da bi se zanj potegovali tudi tiste stranke, ki imajo svojo odločilno težo v sami vladi. Le ob njihovi pomoči - in med temi je prispevek PSI bistvene važnosti - se bodo lahko uresničile zakonske in reformistične težnje naše skupnosti.

Na podlagi gornjih ugotovitev je povsem utemeljena večja prisotnost slovenskih socialistov v življenju slovenske narodnostne skupnosti. Predvsem je potrebna njihova večja prisotnost v gospodarskih in družbenih stvarnostih in to tudi v perspektivi večjega sodelovanja s Slovenijo in drugimi vzhodnimi državami. Obenem je povsem nujna redifinicija sedanje politike, ki je vezana na sredstva javnega obveščanja, predvsem na Primorski dnevnik in Radio Trst A.

O zapleteni in zaskrbljujoči stvarnosti v Sloveniji in Jugoslaviji je na videmskem zasedanju spregovoril Bogo Samsa, ki je dokaj podrobno razčlenil položaj v sosednji državi.

V razpravi so se izostrile nekatere tematike, ki so zadevale predvsem notranjo organizacijo slovenskih socialistov, njihov odnos do stranke ter politično nujnost, da je njihova prisotnost v laično-levičarski stvarnosti postavljena na povsem novi podlagi.

Deželni tajnik PSI Piero Zanfagnini je v svojem zaključnem posegu poudaril pomembnost tem, ki so bile iznešene, in zagotovil, da gre za probleme, ki prvenstveno zanimajo slovenske socialiste, so pa bistvenega pomena za celotno stranko. O njih naj bi torej razpravljali v samem deželnem vodstvu kakor tudi v pogovorih, ki jih bodo imeli tako s strankami kakor tudi s predstavniki civilnih organizacij z obeh strani meje.

Trubarjevi Rašici slednjič treba priznati vseslovenski simbolni pomen

LJUBLJANA — »Naša komun«, glasilo ljubljanske občine Vič-Rudnik objavlja v zadnji številki odprto pismo Kulturno-umetniškega društva »Primož Trubar« iz Velikih Lašč (podpisan je predsednik društva Janez Gruden; kraj spada v občino Ljubljana Vič-rudnik), v katerem predlaga vsem, ki jim je pri srcu Trubarjeva Rašica, da podprejo njihov alternativni predlog, po katerem naj bi v javnih zadevah Republike Slovenije ta kraj dobil simbolni pomen. Kako je pravzaprav prišlo do tega predloga iz Velikih Lašč, ki jim številni Slovenci pravijo tudi »slovenske Atene«, saj so se v Laščah in njeni bližnji okolici rodili nekateri pomembni slovenski možje-Primož Trubar, Fran Levstik, Josip Stritar in Jože Javoršek? Pobuda je prišla le nekaj tednov potem, ko so krajanje Velikih Lašč konec lanskega leta (29. dec. 1990) v ljubljanskem Delu prebrali vest, da so poslanci litijske občine (občina Litija) sprejeli predlog za razglasitev geometričnega središča Slovenije (GEOSS) v Spodnji Slivni pri Vačah za protokolarni objekt Republike Slovenije z utemeljitvijo, da ima GEOSS veliko državnostvornih elementov. To pobudo naj bi posredovali tudi poslancem slovenskega parlamenta. Po mnenju Litijanov Slovenija praktično nima stalnega objekta oziroma območja, kjer bi njeni gostje lahko opravljali določena simbolična dejanja. V geometričnem središču Slovenije bi, tako sodijo poslanci litijske občinske skupščine, občasno organizirali tudi javna zasedanja republiškega parlamenta, proslave, sprejeme, množične prireditve, simbolična dejanja, državne promocije, politična zborovanja in javne tribune. To bi omogočala dolinica v neposredni bližini GEOSSA, ki je nekakšen naravni amfiteater. Pobudo Litijanov je že lani podprl tudi minister v Peterletovi vladi Miha Jazbinšek.

Tako so svoj predlog, da bi GEOSS postal v prihodnje protokolarni objekt Republike Slovenije, pojasnili poslanci litijske občinske skupščine. Kaj pa k njihovem predlogu pravijo krajanje Velikih Lašč? »Ob vsem spoštovanju, ki ga izražamo pobudnikom takšne zamisli, se nam zdi poudarjanje državnostvornosti geometričnega središča Slovenije malo prepričljivo. Pri stvari gre namreč za tehnični podatek, ki nujno ostaja hladen, ki ne more delovati čustveno, ne vzpodbujati in ne navduševati. V našem društvu mislimo, da se je potrebno pri iskanju nacionalne identitete, opreti na ljudi, ki so s svo-

jim delom vplivali na narodni razvoj. V mislih imamo seveda Primoža Trubarja in njegovo delo pri oblikovanju slovenstva«.

V odprtem pismu KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč je še zapisano, da sta delo Primoža Trubarja in njegova človeška podoba lahko navdihujoča tudi za sedanje generacije Slovencev, predvsem zaradi talenta, moralne pokončnosti, upornosti, rodoljublja, evropske duhovne širine in njegovega prepričanja o prevladujočem pomenu kulture v življenju naroda. Obnovljena Trubarjeva domačija na Rašici omogoča skupaj z okolico vse oblike manifestacij, ki jih predvidevajo za GEOSS Litijani, pri čemer ima nekatere nesporne prednosti, in sicer zaradi bližine Ljubljane, dobrih prometnih zvez, mikrolokacije, možnosti za gostinsko ponudbo in obstoječih objektov, ki so vključeni v kulturni spomenik Trubarjevega rojstnega kraja.

Litijani so že spomladi 1990 izrazili željo, da bi nova republiška skupščina sprejela priporočilo stare in da bi ob granitnem obelisku v Spodnji Slivni pri Vačah oživili obred ustoličevanja slovenskih knezov z Gosposvetskega polja. Seveda ne v nekdanji, temveč v posodobljeni obliki, o kateri pa bi se morali natančno dogovoriti še zgodovinarji, literati in poznavalci narodopisja. Nikakor pa niso mislili v geometrično središče Slovenije prenesti knežjega kamna iz Koroške, saj starega obreda ne bi več ponavljali. Osrednja pozornost naj bi veljala predvsem simboliki in poudarjanju slovenske samobitnosti ter narodnega ponosa. Ustoličevanje, takšno, kakršno je bilo nekdanj, pa bi lahko uprizarili na predvečer vsakokratne svečane razglasitve slovenskega državnega predsednika.

Postavlja se torej vprašanje, ali bo GEOSS poslej tudi uradni protokolarni objekt Republike Slovenije, ali pa bo obveljal predlog krajanov in članov KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč, po katerem ima Trubarjeva Rašica več prednosti za državotvorno središče Slovenije kot Spodnja Slivna pri Litiji, sicer slovensko geometrično središče. Že zdaj pa je očitno spoznanje, da bodo krajanje Velikih Lašč in okolice vztrajali pri svojem alternativnem predlogu, torej, da bi v javnih zadevah Republike Slovenije Trubarjeva Rašica slednjič dobila vseslovenski simbolni pomen. Dokončna odločitev o obeh predlogih bo bržčas prepuščena poslancem slovenske skupščine.

IVAN VIRNIK

Kmečka kuhinja v Senožčah

SEŽANA — Čeprav je treba v Senožčah obleči eno suknjo več, kot pravi pregovor in Kraševci, je v tej zimi tudi tu prijetno toplo. Za dobro počutje in okrepčilo sta tudi letos z mesecem kmečke kuhinje poskrbela marljiva gostilničarja Marta in Marijan Sotlar. V gostišču Stari grad sta v februarju pripravila tradicionalno kmečko kulinariko.

Gostje lahko od predjedi izbirajo kmečki narezek, kuhan pršut s hrenom, domačo žolco ali pa joto in zasukan močnik. Od glavnih jedi ponujajo kravice s kislo repo, domače pečenice s kislim zeljem, prekajena svinjska rebra s kislim zeljem, svinjsko prato s slanim krompirjem, puranji zrezek z mlinci in kmečko pojedino. Vse to si lahko privoščimo ob kruhu iz domače pekarne. Sladokusci se bodo razveselili sladkih sirovih štrukljev in pehtanove in orehove potice.

Ob otvoritvi letošnje kmečke kuhinje so gostje zasukali pete ob veseli domači glasbi Veselih Kraševcev. Gostišče Stari grad v Senožčah lahko sprejme približno 100 gostov. S stalno razstavo slikarja Lojzeta Perka, ki se predstavlja v tehniki olja, poskrbijo tudi za kulturno ponudbo in popestritev.

Gostišče Stari grad je odprto vsak dan, razen ob torkih in sredah.

-oks-

Konec meseca bodo v Izoli začeli graditi marino

IZOLA — Konec tega meseca bodo gradbinci Gradisa in Stavbenika začeli z gradnjo izolskega jahnega pristanišča, projekta, ki je dejansko uresničen dočkal po sedemnajstih letih snovanj in načrtovanj. V zalivu, ki ga obkroža kopno od Simonovega zaliva do ribiškega pomola naj bi že do leta 1992 uredili priveze za približno 900 turističnih plovil dolžine od 6 do 25

metrov. Tako so na današnji predstavitvi začetka gradnje zagotovili predstavniki mešane družbe Marinvest, kateri je izolska občina zaupala izpeljavo gradnje marine.

Po sprejetju zazidalnega načrta Marina, v decembru 1989 so številni pričakovali, da se bo gradnja jahnega pristanišča začela že veliko prej. Investitorjev (tako domačih kot tujih) za

gradnjo je bilo precej, vendar so zaradi gospodarske in politične situacije začeli obupavati. Med drugim so se ustrašili tudi ogromnega začetnega stroška za ureditev potrebne mestne komunalne infrastrukture, ki pomeni osnovni pogoj sploh za začetek gradnje jahnega pristanišča.

Pri Marinvestu, ki je v letu od sprejetja zazidalnega načrta pripravil vso potrebno gradbeno dokumentacijo in iskal potencialne investitorje, so pričrli, da je samo v Sloveniji dovolj podjetij in zasebnikov, ki so pripravljeni vlagati denar v gradnjo jahnega pristanišča. »Tipanje trga je pokazalo, da se zanimajo za vlaganje seli čedalje bolj proti severu. Začetni kapital bomo tako pridobili s prodajo privezov vnaprej in sicer z možnostjo zakupa privezov od pet do deset let. Prodajno akcijo privezov bo Marinvest speljal skupaj z zavarovalno delniško družbo Adriatic, pri čemer se Adriatic obvezuje, da bi v primeru, če potencialni kupec priveza ne bi dobil v dogovorjenem roku, izplača - računano v markah, seveda - vplačano kupnino s pripadajočimi letnimi obrestmi. V Sloveniji se za nakup po deset in več privezov zanima že na desetine podjetij, za posamezne priveze pa lastniki potovalnih jadrnic,« je dejal v.d. direktorja Marinvesta Bogdan Orel.

Bojan Grom iz Galebovega Inženiringa je pojasnil, da prva faza gradnje predvideva poleg ureditve komunalne infrastrukture in objektov na obali potrebnih za najnujnejše delovanje marine (recepcije, poslovnega objekta, sanitarij...) izključno gradnjo na približno 23 hektarih morskega dela in sicer gradnjo treh valobranov in pomolov za 900 privezov za potovalne jadrnice od 6 do 25 metrov dolžine. Privezi naj bi bili končani v letu 1992, pri čemer se bodo med kopalno sezono prekinila dela v morskem delu. Po grobih ocenah je prva faza gradnje ovrednotena na okoli 32 milijonov mark, od tega bodo samo za ureditev komunalne infrastrukture porabili sedem milijonov mark.

V izolski marini, ki je načrtovana kot mestna marina, bodo opravljali le manjša servisna popravila, medtem ko je spuščanje jaht v morje, opravljanje večjih servisev, popravil in vzdrževalnih del predvideno na območju jadrne delnice 2. oktober.

Posameznik bi na primer za desetletni zakup priveza v izolski marini za 13-metrsko jahto odštél 25.500 DEM, za petletni zakup 15.900 DEM, kar pomeni 40 oziroma 25-odstotni »popust« glede na cene letnega priveza v severno-jadranskih marinah.

IZTOK UMER

Ob povoljnem mnenju vseh političnih strank v skupščini Tudi dolinska občinska uprava uradno pristopila k Obalno-kraški konzult

Tudi Občina Dolina je pristopila k Obalno-kraški konzult, posvetovalnemu telesu, ki vključuje istrske obalne občine, Pokrajino Trst, predstavništva slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji ter društva in ustanove obeh narodnosti. Tako je v petek zvečer soglasno sklenil dolinski občinski svet na prvotni predlog svetovaleca SSK Borisa Gombača in zlasti svetovaleca Ferruccia Gianninija, predstavnik Zelene alternativne liste, ki je bil svojčas med glavnimi pobudniki ustanovitve te konzulte, ki je odprta nadaljnjim pristopom obmejnih krajevnih uprav ter drugih zainteresiranih organizacij. Obalno-kraški konzult je bila ustanovljena z namenom, da vsestransko pospeši obmejno sodelovanje, zlasti pri izvedbi konkretnih skupnih projektov, ki od blizu zadevajo obmejno skupnost. Dolinski občinski svet je tudi odobril resolucijo, ki izraža popolno podporo mirovnim prizadevanjem papeža Janeza Pavla II, se zavzema za prekinitev vojne in obnem izraža solidarnost italijanskim vojakom v Perzijskem zalivu.

Župan Marino Pečenik je uvodoma poročal o nekaterih aktualnih občinskih zadevah. Začel je s poročilom o poteku nedavnega sestanka v Gročani, na katerem je tekla beseda o kolidirajočem problemu zastojev v prometu, ki nastajajo predvsem v poletnih mesecih, ko se turisti množično poslužujejo mejnega prehoda na Pesku. KZE bo sporazumno z občinsko upravo postavila tri naprave za merjenje onesnaženja zraka in ropota in sicer pri

Domju (v bližini centra A. Ukmar), v Ricmanjih (pri šoli) in v Borštu. Župan je tudi poročal o poteku gradbenih del za Sprejemni center Doline Glinščice, ki naj bi ga uradno predali namenu ob spomladanski izvedbi pobude odprte meje. Kar zadeva še Glinščico bo Občina v prihodnjih dneh začela postavljati v parku informativne table, ki so jih nabavili s prispevkom deželne vlade. Od Dežele je Občina Dolina pred kratkim tudi dobila 47 milijonov lir prispevka za nabavo individualne opreme in tehničnih pripomočkov za civilno zaščito.

Pečenik je tudi ostro obsodil nedavne mazaške akcije po tržaški okolici, ki so prizadele tudi dolinsko območje. Gre za pobalinska dejanja, ki hočejo skaliti miroljubno sožitje med tukaj živčima narodoma, pristojna varnostna telesa morajo izslediti odgovorne ter jih postaviti pred sodišče. Glede tekočih upravnih zadev pa gre še omeniti dejstvo, da je Trgovinska

zbornica nakazala dolinski obrtniški con iz sklada bencinskih bonov le 400 milijonov lir in ne milijardo, ki jo je svojčas obljubil predsednik zbornice Giorgio Tombesi. To seveda ni po godu krajevnim upraviteljem, ki so že zahtevali nujno srečanje z vodstvom Trgovinske zbornice. Občinska uprava pa bo v kratkem začela priprave na revizijo splošnega regulacijskega načrta, istočasno pa bo morala prilagoditi trgovinski načrt splošnemu deželnemu planu na tem področju. Občinski svet je tudi potrdil sklep, ki določa, naj še dalje na občinskem ozemlju posluje ena sama lekarna in sicer tista v Boljuncu.

Skupščina pa je na koncu soglasno še odobrila resolucijo s pozivom pristojnim telesom, da preverijo oziroma revidirajo vse dosedanje sklepe v zvezi z gradnjo skladišč utekočene plina na področju bivše rafinerije Aquile v Žavljah.

S. T.

Tržaške ženske za mir v Zalivu

Koordinacijski ženski odbor za mir je sprejel izjavo proti vojni v Zalivu. Ženske opozarjajo, da se je treba v času, ko prevladuje tehnologija, vprašati, po čem se otroci žensk v drugih državah razlikujejo od naših otrok. "Žalovanje drugih žensk je naše žalovanje" pravijo članice odbora in dodajajo, da niso pripravljene rojevati otrok zato, da bi ubijali otroke drugih. Ženske zahtevajo mir in mirno reševanje sporov, ki sta edino jamstvo za varnost. Na Trgu Unità pa bo združenje "Mater in otroci proti vojni" priredilo danes mirovno srečanje, nanj so povabili skupino "Folk COUNTRY Club Robin Hood", ki bo nastopila s petjem in plesi.

pismo uredništvu

Devinsko-nabrežinska SSK zavrača stališča socialistov

V zvezi s silovitim in tudi neobičajnim napadom devinsko-nabrežinske PSI na Slovensko skupnost (objavljen je bil v Trieste Oggi 3. t. m. in v Il Piccolo 5. t. m.) ugotavljam tole:

1. Slovenska skupnost je sprožila krizo v občinski upravi, ker je župan proti njeni volji hotel spremeniti režim izdajanja dvojezičnih izkaznic, čeprav je dobro vedel, da bo SSK naredila ustrezne zaključke. Županovo ravnanje je bilo torej zavestno izzivanje enega treh partnerjev v koaliciji in skrajno nelojalno; zahteva po županovem odstopu je bila v skladu s častjo in dostojanstvom naše politične organizacije;

2. devinsko-nabrežinska PSI pravi, da SSK zagovarja nezgodovinska stališča (glede dvojezičnih izkaznic). SSK pa meni, da predstavljajo tudi dvojezične izkaznice, ki se pri nas izdajajo od konca druge svetovne vojne leta 1945, pravo prelomnico v zgodovini naših krajev, ko smo se z bojem in ogromnimi žrtvami (požgane so bile štiri vasi - Mavhinje, Cerovlje, Vižovlje in Medja vas) rešili diktature in zadihali svobodno;

3. za probleme, ki jih navaja devinsko-nabrežinski PSI (Seslanski zaliv, obrtniška cona, števanska papirnica, metanizacija, itd.) je prav SSK izoblikovala že pred leti konkretne predloge in se tudi odločno ter uspešno zavzela ter začela z njihovim postopnim reševanjem. V tem pogledu res ne moremo sprejemati naukov od tistih, ki kažejo grobo nepoznavanje občinske stvarnosti in odtujenost od dejanskih razmer v občini.

Slovenska skupnost bo kljub težavam nadaljevala po poti, na katero je bila zavestno stopila pred mnogimi leti, ko je brez mnogih vzorov začela stvarno uresničevati politiko sožitja in sodelovanja v globokem prepričanju, da je to v interesu obeh narodnosti v občini.

Tajnik devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti
Antek Terčon

Prešernova proslava na osnovni šoli »F. S. Finžgar« v Barkovljah

Prisrčno srečanje učencev z domačinko znano mezzosopranistko Noro Jankovič

V teh dneh se v slovenskih društvih in krožkih vrstijo Prešernove proslave. Dan slovenske kulture pa praznujejo tudi v slovenskih šolah. Udeležili smo se proslave na šoli F. S. Finžgar v Barkovljah, kjer je bila častna gostja priznana pevka - mezzosopranistka Nora Jankovič, doma prav v Barkovljah.

Prvi del proslave so učenci izvedli v šolski veži, kjer stoji spominsko obeležje v čast pisatelju F. S. Finžgarju. Ker je prav včeraj poteklo 120 let od njegovega rojstva, je barkovljanska šola povezala Prešernovo proslavo s spominsko svečanostjo v čast Finžgarja, po katerem je šola tudi poimenovana. Tako so učenci zapeli »Zdravljico«, nato pa so goste (stare in prijatelje šole) sprejeli po starem slovenskem običaju, to je s kruhom in soljo.

Prireditve se je nadaljevala v eni izmed učilnic, kjer so se učenci predstavili z recitalom odlomkov Prešernovih pesmi. Podali so tudi krajši oris življenja in pomena obeh umetnikov. Program so učenci dopolnili še z nekaterimi lepimi narodnimi pesmimi, pa še s pesmijo posvečeno Prešernu, za katero so sami napisali besedilo in ga nato uglasbili.

Program proslave je vodila učiteljica Vera Poljšak, ki je pozdravila Noro Jankovič. Sledil je osrednji del proslave, ko je Nora Jankovič odgovarjala učencem na razna vprašanja o svojem delu, pa tudi o zasebnem življenju. Tako so učenci iz njenih odgovorov izvedeli, da se je tudi Jankovičeva šolala v barkovljanski šoli, da je začela s študijem klavirja in petja pri Glasbeni matici in da je takrat pela v domačem zboru. Diplomirala je na tržaškem konservatoriju, nekaj časa

pa je poučevala na slovenskih šolah. Pozneje pa je nadaljevala izpopolnjevanje petja v Milanu.

Radovednim poslušalcem je povedala, da je bil njen prvi nastop na odru opernega gledališča v Milanu v operi »Il piccolo spazzacamino«, ki so jo potem predvajali za številne šole. Odgovorila je tudi na vprašanje, katera opera ji je najbolj všeč in omenila Carmen, ob tem je naglasila tudi velik uspeh opere »Pikova dama«, ki so jo v rusčini predstavili junija lani v milanski Scali.

V razgovoru je še povedala, kateri so njeni najljubši dirigenti in kje vse je že nastopala v Italiji in tujini. Spregovorila pa je tudi o nekaterih »skrivnostih« poklica in o tem, koliko časa traja oblačenje in ličenje za vsako predstavo. Dodala je, da se rada vrača v svoj rojstni kraj in še to, da bo prav letos poteklo 20 let, odkar je začela svojo pevsko kariero.

Mi smo jo seveda vprašali še po njenih načrtih in tudi o tem, kako je zadovoljna z uspehom opere Nabucco v Trstu. »Opera je doživela lep uspeh«, nam je dejala. »Imeli smo že sedem predstav, čakajo na nas še tri - v nedeljo popoldanska, zaključna pa bo v četrtek 14. februarja.«

Od tu bo našo pevko vodila pot v Palermo, kjer bo nastopila v manj znani operi sicilijanskega skladatelja Mule-ja »Daphne«.

Učenci in njihove učiteljice pa se niso kar tako poslovile od svoje gostje. Poklonili so ji cvetje in uokvirjen pergament s posvetilom ter ji nato še zapeli vrsto barkovljanskih in drugih pesmi. Ganjena se je Jankovičeva zahvalila vsem za lep sprejem in zaželela šoli, učencem in učiteljicam še veliko uspehov. (N. L.)

Načrti za uporabo sklada neobdavčenega bencina Sindikalne organizacije pri predsedniku Zbornice

Na pobudo sindikalnih organizacij CGIL-CISL-UIL so se sindikalisti Treu, Cofone, Petrini in Trebbi sestali s predsednikom Trgovinske zbornice Tombesijem. Obisk so najavili že pred časom, saj so hoteli posredovati predsedniku svoje stališče glede uporabe denarja, ki priteka v blagajne Trgovinske zbornice po uvedbi kontingentov neobdavčenega bencina tudi za Trst. Trgovinska zbornica je namreč tista ustanova, ki prejema denar, vendar ga mora nato nameniti pobudam za razvoj mestnega gospodarstva. Vprašanje je seveda v tem, kako in komu nakazati denar, ki za sedaj v dobri meri še vedno ždi v sefih Trgovinske zbornice.

Sindikalne organizacije so zato postavile predlog, po katerem bi se morali izogniti sedanemu načinu deljenja finančnih sredstev, kar pomeni, da bi morali opustiti parcelizacijo prispevkov in osredotočiti vso pozornost na ustanove, ki dejansko podpirajo razvoj gospodarstva.

Ob tem je najbrž pomembno, da navedemo nekaj podatkov, v zvezi s »pretokom« neobdavčenega bencina v naših krajih. Za leto 1991 je bilo na voljo 55,7 milijona litrov bencina, od katerih so jih z boni porazdelili 54,8 milijona litrov. V številkah to pomeni, da je 80.512 upravičencev na 84.564 v roku dvignilo bone (to je 98,4 odstotka upravičencev). Na zalogi je torej osta-

lo neizkoriščenih 896.000 litrov neobdavčenega bencina, oziroma 1,6 odstotka celotnega kontingenta. Temu je treba vsekakor še prišteti 2.281.000 litrov bencina, ki je ostal od lani. Komu nameniti skupno količino bencina (3.177.000 litrov) pa bo sedaj stvar skupnega odbora Trgovinske zbornice, ki se bo sestel v sredo, 13. februarja.

Poleg tega pa razpolaga Trgovinska zbornica s precej visokimi vsotami denarja, ki so jih do danes le delno porazdelili, v glavnem zaradi tega, ker še niso ugotovili, katera pobuda naj bi bila deležna tolikšne podpore. Nekateri so nakazali možnost gradnje veleparkirišča pod Trgom Unità, drugi so predstavili še nekaj načrtov, sedaj so so stopili v areno tudi sindikati.

Sindikalni zastopniki CGIL-CISL in UIL so zato upoštevali dejstvo, da 10 odstotkov celotne vsote vsekakor pripada Trgovinski zbornici, in so zato preostali del ponovno razdelili po odstotkih. Iz tega so sestavili načrt, po katerem naj bi Trgovinska zbornica namenila 30 odstotkov preostale vsote ustanovi EAPT, 30 odstotkov EZIT-u in 30 odstotkov Centru za raziskave vendar izključno za servis, ki ga nudi podjetjem in razvoju raziskovalne dejavnosti, kar pomeni, da bi morali črtati prispevke za upravne dejavnosti. Preostalih 10 odstotkov bi morali nakazati Zavodu za ljudske gradnje IACP, ki naj bi jih izkoristil za gradbene posege dveh vrst, za popravila že obstoječih struktur ter za odpravo arhitektonskih pregrad.

Predsednik Trgovinske zbornice Tombesi je dokaj pozitivno ocenil predloge sindikalnih organizacij in je ob tem dodal, da bi morali o vprašanju prispevkov, ki jih omogoča kontingent neobdavčenega bencina, razpravljati v tesnejšem sodelovanju s krajevnimi političnimi silami. Samo potem bo mogoče konkretno odločiti o delitvi denarja, vendar je obljubil, da bo prav takrat podprl prizadevanja sindikalnih organizacij.

Borruso in Coloni obiskala podtajnika za univerze Saporita

Rektor tržaške univerze Giacomo Borruso in tržaški poslanec Sergio Coloni (KD) sta se v teh dneh sestala s podtajnikom pri ministru za univerze Learcom Saporitom in se z njim pogovorila o nekaterih problemih našega vseučilišča, še zlasti pa o njegovi soudeležbi pri razvoju tržaških znanstvenih ustanov.

Coloni je posebno poudaril pomen nastajajočega sinhrotrona za znanstveno-raziskovalne dejavnosti na Tržaškem, kakor tudi za tržaško gospodarsko življenje. Coloni se je zavzel za to, da bi rimska vlada projekt gmotno omogočila. Pojasnimo naj, da je družba Sincrotrone Trieste izčrpala razpoložljiva sredstva, tako da bo sama realizacija projekta postala problematična, če ne bo prišlo v dosegnem času do novih financiranj.

Rektor Borruso je podtajniku Saporitu prikazal potrebo po novih javnih sredstvih, ki naj bi tržaški univerzi omogočila ureditev novih prostorov, pa tudi kritje stroškov za raziskovalne dejavnosti ter za osebje, v prvi vrsti za lektorje tujih jezikov.

Podtajnik Saporito se je ob koncu sestanka obvezal, da bo posredoval za ugodno rešitev nakazanih problemov.

Univerzitetni izpopolnjevalni tečaj

Na tržaški inženirski fakulteti bo stekel izpopolnjevalni tečaj o termodinamičnih lastnostih in prevozu. Vodil ga bo inštitut za uporabno kemijo, udeležiti pa se ga bodo lahko izključno diplomiranci iz inženirstva ali iz kemije, ki bodo uspešno prestali natečaj. Razpoložljivih je skupno 10 mest. Zainteresirani pa morajo vložiti prošnjo do 19. februarja 1991. Informacije nudi tajništvo za izpopolnjevalne tečaje v drugem nadstropju glavnega dežja tržaške univerze.

DARILA

ob godovanju
sv. Valentina

Drogerija **GRAZIA**
Prosek 154

Barkovljanka Lojzka Milič slavi visok življenjski jubilej

Otroci barkovljanske osnovne šole Finžgar so včeraj zjutraj obnovili res ljubko tradicijo obiska pri starejših krajanjih. Predpogoj za obisk učencev je slavljenje kakega visokega življenjskega jubileja. Včeraj je bila tega posebnega poklona deležna domačinka Lojzka Milič, ki danes slavi okroglo obletnico, saj se je rodila točno pred 90. leti. Barkovljanski učenci so se zato v spremstvu učiteljic podali na kar zahteven izlet. »Potovali« so namreč v Devinščino, kamor se je gospa Lojzka preselila nedolgo od tega. Sedaj živi gospa Milič vd. Štuka pri hčerki Rosani Cibic, v duhu pa je še vedno čistokrvna Barkovljanka. V tem delu Trsta se je rodila 1901. leta v zavedni slovenski družini, obiskovala je slovensko osnovno šolo (z njo je bilo v prvem razredu vpisanih kar 80 otrok), nato pa se je izučila za šiviljo. Leta 1927 jo je zasnubil domačin Štuka, ki jo je po poroki vzel k sebi na dom »k Tiščerju«. Možu je gospa Lojzka povila štiri otroke, od teh pa so trije slavili mamin rojstni dan. Toplim voščilom in čestitkam, ki jih je prijazna »stara mama« prejela od otrok, vnukov, sorodnikov in seveda učencev barkovljanske šole se pridružujemo tudi mi, ki z veseljem objavljamo sliko slavljenke.

(Foto Magajna)

A.C.T.

Azienda Consorziale Trasporti - Trieste
Konzorcijska ustanova za prevoze - Trst

razpisuje javni natečaj za sprejem v službo

5 LINIJSKIH ŠOFERJEV

POGOJI:

- dopolnjenih 21 let starosti in mlajši od 30 let (izvzeto je vsakršno povišanje starosti) na dan 12. april 1991.
- do 12. aprila imeti vozniško dovoljenje kategorije »D« in dokument za poklicno usposobljenost (C.A.P.) tipa KD.

Interesenti lahko dvignejo razpis natečaja s podrobnejšimi navodili in pogoji, od 9. do 12. ure, od ponedeljka do petka v uradih za osebje podjetja ACT - Ul. dei Lavoratori št. 2, II. nad., soba št. 12, tel. 7795314.

Prošnje je treba poslati na upravo podjetja, Ul. D'Alviano 15 - Trst najkasneje do 12. ure, dne 12. aprila 1991.

Assitalia

Glavna agencija v Trstu
Ul. Carducci 6 - Tel. 361611

Ob razširitvi svoje dejavnosti sporoča, da odpira novo agencijo na tržaškem Krasu v Križu št. 470, v soboto, 16. t. m., ob 16. uri.

Gospa in gospod MURRI vas vabita na prigrizek.

Upravni odbor je razpravljaj tudi o pripravah na občni zbor

Finančna kriza Glasbene matice se kljub zagotovitom nadaljuje

Upravni odbor Glasbene matice se je na svoji četrtkovni seji, ki naj bi bila prvenstveno namenjena pripravam na redni občni zbor, napovedan za 25. t. m., moral žal ponovno soočiti z izredno kritičnim finančnim stanjem, v katerem se nahaja naša osrednja glasbena ustanova. Redni člani profsorskega zbora in upravnega osebja namreč do 31. 1. niso prejeli januarskih plač, le z dodatno zadolžitvijo pri TKB pa je vodstvu GM uspelo poravnati po zakonu dolžne socialne dajatve.

Težave v zvezi z izplačevanjem mesečnih prejemkov redno nameščenega osebja so bile predvidene, saj krizno stanje traja že precej časa. Prav zato pa je upravni odbor v osebi svojega predsednika Adrijana Semna, ki je od boru o tem poročal, razvil široko dejavnost za premostitev nastalih težav. V vrsti osebnih stikov in razgovorov z najvišjimi odgovornimi predstavniki matične Slovenije kakor tudi na krajevni in deželni ravni, je predsednik Semen dobil zagotovilo, da so stvari načelno urejene in da bodo GM pravočasno zagotovljena vsaj najnujnejša sredstva za njeno nemoteno delovanje. V tem smislu so se izrekli tako predsednik slovenske vlade Peterle ob nedavnem obisku slovenske vladne delegacije pri deželni vladi FJK, kakor tudi minister za Slovence po svetu Dular, po drugi strani pa je dal enotni slovenski delegaciji ustrezna zagotovila tudi predsednik Dezele Biasutti.

Povedati je treba še, da si je v tem času enotno slovensko predstavništvo prizadevalo za ureditev položaja in je celo prevzelo odgovornost za nemoteno delovanje naših osrednjih ustanov. Govor je bil tudi o avansu oziroma o predumih na sredstva, ki so predvidena za Slovence v Italiji v okviru zakona za obmejna območja.

Vsemu temu navkljub pa do zapadlosti rednega roka za izplačilo osnovnih obveznosti GM do svojih uslužbencev in delovanja sploh denarja ni bilo od nikoder in treba je bilo trenutni izhod spet iskati v bančni zadolžitvi, ki bo omogočila - pa čeprav z veliko zamudo in ob priznanju vrednem razumevanju in potrpežljivosti osebja - izplačilo rednih osebnih prejemkov in drugih obveznosti.

Napori za normalizacijo finančnih razmer se bodo v teh dneh seveda nadaljevali tudi v smeri zakonske ureditve položaja Glasbene matice, vendar so to daljši roki, tako da negotovost in zaskrbljenost za to prehodno obdobje ostajata. Pri tem ne gre le za nemoteno delovanje šole v sedanjem obsegu, pač pa tudi za vprašljivost rednega zaključka abonmajske koncertne sezone, na katerih bi morala nastopiti italijanski tržaški mešani zbor Cappella Civica in orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane, kakor tudi ni sredstev za razne druge predvidene glasbene pobude, kot je na primer sodelovanje pri proslavi 400-letnice Gallusa in druge.

Upravni odbor je namreč soglašal, da ima v sedanjem kriznem trenutku absolutno prednost redno izplačevanje osebnih prejemkov nameščenecv in šele nato vsa druga dejavnost.

Upravni odbor je izrekel priznanje svojemu predsedniku Adrianu Semnu za vztrajno in nelahko iskanje rešitev, tudi v povezavi z enotnim predstavništvom Slovencev v Italiji in z obema osrednjima slovenskima zamejskima organizacijama.

Seveda je bila tudi razprava o pripravah na sklicani občni zbor, za kar je bila zadolžena v ta namen imenovana delovna skupina, podrejena tem osnovnim eksistenčnim problemom naše ugledne glasbene ustanove, ki očitno presegajo okvir upravnega odbora samega. Vsekakor se bo upravni odbor Glasbene matice v zvezi s pravo občnega zbora sestal tudi prihodnji teden. (jk)

Osrednjo prireditev ob prazniku slovenske kulture na Tržaškem si bo mogoče ogledati tudi na televizijskem zaslonu, in sicer danes ob 15. uri na TV Koper-Capodistria. Družba Ponteco je namreč v sodelovanju s koprsko televizijo v celoti posnela predstojno prireditev v tržaškem Kulturnem domu, ki je nastala po zamisli Marija Čuka in v režiji Sergeja Verča.

Po naših društvih vrsta otroških pustnih rajanj

Smo v pustnem času, a po razpoloženju, ki vlada v mestu in okolici, kjer je napovedanih le nekaj prireditev za otroke, se ta razposajeni čas kaj malo čuti. Vse večje pustne prireditve v mestu in okolici so odpadle, ostajajo le prireditve raznih društev.

Tako je nabrežinska godba na pihalta včeraj obiskala Medjo vas, danes pa bo Slivno, Mavhinje, Cerovlje, Prečnik, Šempolaj in Prapro. Jutri in v torek bo obiskala še Sesljan, Vižovlje, Trnovco in Nabrežino. Za pustno prireditev za otroke so poskrbeli že včeraj v Mačkoljah, danes pa bodo rajanja v Borovem športnem centru pri Sv. Ivanu, kjer bo udeležence zabaval ansambel Zvezde, svojo sejo bo pa na tej zabavi imel »prvi in zadnji kongres čarodejke«. Danes od 15. do 19. ure bo otroško rajanje v Domu A. Sirka v Križu, kjer je SD Mladina-Resco pripravilo loterijo in vabi tudi odrasle. Danes in v torek bo otroško rajanje z ansambeloma Pomlad in Vrtnica tudi v prostorih KD Venturini pri Domju, lutkovno gledališče Papiluz iz Ankarana pa bo danes nastopilo v dvorani v UL. Pradoljnjera: prva predstava bo ob 11., druga pa ob 17. uri. Otroška pustovanja bodo v torek še v SKD Barkovlje (ob 15. uri) in v KD Grbec (ob 16. uri) s sodelovanjem animatork ZSKD. (nl)

Izletniki PD odpotovali v ZDA

Včeraj ob 8.50 je z zagrebškega letališča odpotovala v Združene države Amerike skupina 24 izletnikov Primorskega dnevnika. Na potovanju jo za tehničnega organizatorja izleta, tržaško potovalno agencijo Aurora, spremlja Edi Kraus. Po predvidenem tehničnem postanku v Frankfurtu so izletniki z letalom Pan-Am nadaljevali let čez Atlantik, iz ZDA pa se bodo vrnili 22. t.m. Glede ostalih dveh izletov PD (v Maroko in na Sicilijo) ni nobenih sprememb, če pa bi do njih prišlo, bosta PD in Aurora izletnike obvestila pravočasno.

Sinoči drzen rop v zlatarni

Neznanec z zakrinkanim obrazom je sinoči okrog 19.40 oropal zlatarno Glada v UL. Cavana 4. Lastnica Rosina Poropat je pravkar nameravala zapreti prodajalno, ko je vstopil zakrinkani moški in jo s topim predmetom udaril v obraz. Nato si je nabral zlata in dragocenosti, ki jih preiskovalci še niso ocenili, in zbežal iz trgovine. Ko si je opomogla, je lastnica poklicala karabinerje, ki so jo pospremili po zdravniško pomoč na Katinaro. Od posledic udarca bo ozdravela v petnajstih dneh, karabinerji pa so seveda odprli preiskavo, da bi izsledili storilca tega kriminalnega dejanja.

OKRAJNER POHIŠTVO
UL. FLAVIA 53
PROMOCIJSKA PRODAJA:
KUHINJE - DNEVNE SOBE
SPALNICE - SEDEŽNE GARNITURE
S POPUSTI OD 20% DO 50%
V Trstu 3.000 m² razstavišča in lastno parkirišče
PLAČILO NA OBROKE DO 60 MESECEV BREZ MENIC

Študentski predstavniki tudi v dveh novih telesih

Sredi marca bodo študentske volitve na tržaški univerzi

Rektor tržaške univerze Giacomo Borruso sporoča, da bodo 13. in 14. marca 1991 študentske volitve z nekaterimi pomembnimi novostmi. Na njih bodo študentje obnovili svoja predstavništva v upravnem svetu, v odboru za šport, koordinacijskem odboru za glavno knjižnico, v fakultetnih in raznih visokošolskih svetih in v nadzorih komisijah za fakultetne knjižnice. Poleg tega pa bodo volili svoje predstavnike tudi v upravni svet novoustanovljene Deželne ustanove za pravico do študija ter v razširjeni akademski senat, kar predstavlja novost.

Deželna ustanova za pravico do študija bo zamenjala dosedanje univerzitetno podporno ustanovo (Opera universitaria). Ustanovljena je bila na osnovi deželnega zakona št. 55 z dne 17. decembra 1990, v njenem upravnem svetu pa bodo poleg petih predstavnikov deželne uprave, rektorja in treh predstavnikov docentov sedeli tudi štirje predstavniki študentov. Razširjeni akademski senat pa je telo, ki ga predvideva reforma italijanskega univerzitetnega sistema za oblikovanje in odobritev statuten univerz. V razširjenem senatu bodo zastopane vse komponente vseučilišča, od učnega in neučnega osebja do študentov. Le-ti bodo imeli deset predstavnikov.

Volilna udeležba je bila na dosedanjih študentskih volitvah vedno nizka. Zadnjič se jih je na tržaški univerzi udeležilo okrog 11,5 odstotka volilnih upravičencev. Tokrat bo volilnih upravičencev približno 18 tisoč. Kandidatne liste bo mogoče predložiti pri univerzitetnem notarju dr. Lucianu Quercighu do 13. ure dne 21. t. m. Volišča bodo na glavnem sedežu univerze v Trstu in v bivšem semenišču v Gorici. Študentje se bodo morali predstaviti z osebnim dokumentom, po možnosti z univerzitetno knjižico.

Aretirali roparja ki ga iščejo Nemci

Na mejnem prehodu na Fernetičih so policijski agenti včeraj aretirali 38-letnega Jugoslavana Ekrema Besića, za katerim so v Nemčiji odredili pregon zaradi poskusa umora in ropa, izsiljevanja in povzročitve telesnih poškodb. Po informacijah, ki jih je italijanska policija prejela od nemških oblasti, je bil Besić član neke tolpe, ki so jo sestavljali njegovi sočlanjevalci in ki se je med vdori v stanovanja »posvečala« ropom, trpinčenjem in nasilju. Besića so zaprli v Koronej, kjer bo moral počakati na ekstradicijo.

† Zapustila nas je naša draga žena, mama in nona

Gabriela Savi Briscik

Pogreb bo jutri, 11. t. m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v proseško cerkev.

Žalostno vest sporočajo mož Pepi, hči Anica, vnuka Alessandra in Dan-te skupna s sorodstvom in prijatelji.

Trst, 10. februarja 1991
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Moje sestre

Xenije Martelanc

ni več.

Datum in uro pogreba bomo javili naknadno.

Žalostno vest naznanjajo užaloščena sestra Laura in sorodniki.

Trst, 10. februarja 1991
(Pogrebno podjetje Zimolo)

10. 2. 1988 10. 2. 1991
Ob tretji obletnici smrti dragega in nepozabnega

Viktorja Mahniča

se ga z ljubeznijo spominjajo žena Mira, sestra in drugi sorodniki.

Dolina, 10. februarja 1991

† Dne 7. februarja nas je zapustila naša draga

Patrizia Modic

Pogreb bo jutri, 11. februarja, v Idriji v družinskem krogu.

Žalostno vest sporočajo mama Marinka, sestra Katarina, Leo, Babi, teta Nuša in ostalo sorodstvo.

Trst, Ljubljana, Matena, Tomišelj, Koper, Idrija, Bad Dürkheim, 10. februarja 1991

Zbogom Patrizia, Dimitrij, Marko, Sandro, Silvana, Silvi, Tanja, Anamarija, Cinzia, Dunja, Erika C., Erika V., Iris, Melita, Jelka in Stanka.

Ob težki izgubi hčerke Patrizie z velikim sočustvovanjem izrekata sožalje gospe Marinki Modic

Boris Kuret in Aldo Cunja

Ob nenadni izgubi Patrizie tiho žalujejo in izrekajo občuteno sožalje družini

igralke in igralci, člani, trenerji in odborniki SZ Sloga.

Žalovanju družine Modic ob smrti drage Patrizie se pridružujeta Mira Hreščak in Tanja Neubauer z družino.

Ob težki izgubi hčerke se žalovanju družine pridružujejo Marko in Marisa Hreščak-Coppa, Elisabetta in Paolo.

Alma in Alberto Zandomeni izrekata sožalje družini Modic ob izgubi hčerke Patrizie.

Ob izgubi hčerke Patrizie Modic se izrazom sožalja pridružujejo Sonja Požar, Sergej in Aleks Požar z družinama ter Valdo Lizver.

Ob težki izgubi hčerke se žalovanju družine Modic pridružujeta Neva in Joško Lukeš.

Ob bridki izgubi nepozabne Patrizie Modic iskreno sočustvujemo z Marinko in Katarino Sonja, Vanja, Veronika in Barbara

ZAHVALA

Svojci pokojne

Marije Sancin vd. Korošec

se zahvaljujejo vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin. Posebna zahvala župniku Francu Vončini, cerkvenim pevkam, Zboru upokojencev z Brega ter nosilcem krste in cvetja.

Boljunc, 10. februarja 1991

ZAHVALA

Vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin moje drage tete

Kristine Merlak roj. Krajnc

se najlepše in iskreno zahvaljujem.

Mira Sancin

Škedenj, 10. februarja 1991

ZAHVALA

Svojci MARIE DUSE SANCIN vd. CORETTI se zahvaljujejo vsem, ki so z njimi sočustvovali.

Trst, 10. februarja 1991
(Pogrebno podjetje Zimolo)

† Dne 8. t. m. nas je zapustil naš dragi

dr. inž. Boris

Bezenšek

Pogreb bo v torek, 12. t. m., ob 12.15 iz barkovljanske cerkve sv. Bartolomeja na pokopališče Sv. Ane, kjer bo začasno počival do dokončnega pokopa v družinski grobnici v Sežani.

Žalostno vest sporočajo žena Ada, sinova Marko in Jurij, snaha Sonja, vnuka Matej in Kristina, sestra Nada in ostalo sorodstvo.

Prisrčna zahvala prijatelju in doktorju Marku Jevnikarju, ki mu je do konca plemenito in požrtvovalno stal ob strani.

Namesto cvetja se zahvaljujemo za prispevke v dobrodelne namene.

Trst, 10. februarja 1991

Ob izgubi dragega dr. inž. Borisa Bezenška izrekata svojcem iskreno sožalje družini Terzoni in Pertot.

Ob težki izgubi dragega strica Borisa občuteno sočustvujemo s prizadeto Ado in vsemi njenimi Lea, Breda in Sonja z družinama.

† Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Ludvik Križmančič

Pogreb bo v torek, 12. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Dolino.

Žalostno vest sporočajo sin Edvin z Mauro, Tjaša in Markom, sestra Marija ter ostalo sorodstvo.

Prebeneg, Bazovica, 10. februarja 1991

Ob nenadni smrti dragega Ludvika Križmančiča izrekajo sinu Edvinu ter Mauri, Tjaši in Marku iskreno sožalje prijatelji Claudio Ota, Claudio Bratos, Doljan, Fredi, Giuseppe, Miran, Paulo, Robi, Sandi in Saša z družinami.

Ob težki izgubi dragega očeta Ludvika Križmančiča izreka globoko sožalje svojemu članu Edvinu in družini ansambel Lojzeta Furlana z družinami.

Svojemu dolgoletnemu članu Edvinu in družini izreka globoko sožalje ob izgubi očeta

TFS Stu ledi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Ljube Lovriha por. Žerjal

se zahvaljujejo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, darovalcem cvetja ter vsem, ki so z nami na kakršenkoli način sočustvovali.

DRUŽINA

Boljunc, 10. februarja 1991

Pogovor z Milošem Budinom in Stojanom Spetičem po kongresu KPI v Riminiju in rojstvu DSL

Levica med soočanjem in dialogom

Rojstvo nove Demokratične stranke levice, ki je privlekla na italijansko politično sceno ob istočasnem razpustu KPI, je vneslo v italijansko in tukajšnjo politično stvarnost vrsto novosti. Sicer ne nepredvidljivih, saj je enoletna predkongresna razprava v komunistični partiji že nakazala nekatere smernice in možnosti, končno rojstvo DSL ob istočasni smrti KPI pa je procese, ki so se začeli že prej, pospešilo. Novosti so bile zlasti občutene na Tržaškem, kjer je tako imenovana fonta za Ne lahko računala na skoraj polovico članstva KPI.

Kako pa bodo novosti vsedržavne in krajevne politične scene vplivale na slovensko okolje? Kakšne posledice bodo imele na odnose med tistimi, ki so bili še do predvčerajšnjim slovenski komunisti, danes pa so delno v Demokratični stranki levice, delno pa se opredeljujejo za gibanje za komunistično prenovo? O teh vprašanjih smo se pogovarjali s senatorjem Stojanom Spetičem, ki zaenkrat še ni pristopil k DSL in se je angažiral v gibanju za komunistično prenovo, ter deželnim svetovalcem Milošem Budinom, ki pa je med zagovorniki oblikovanja nove levičarske politične formacije. Preden smo šli »in medias res« pa smo oba sogovornika vprašali za strnjeno oceno kongresa v Riminiju.

SPETIČ: Ob korenitih spremembah v Evropi in v svetu so bile nujne spremembe tudi pri nas. Največ novosti je na levi in zdi se mi pozitivno dejstvo, da je levica prva reagirala, manj pozitivno pa je, kako je reagirala. Osebnost sem kritičen do rušenja italijanske komunistične identitete, ki je ni mogoče primerjati s komunističnimi identitetami v Evropi. Kar se je zgodilo v teh dneh je nedorečeno: italijanska levica je sedaj pluralna v svoji razčlembi in vprašanje je, kako še

dati na stvarnost bolj realistično. Mislim tudi, da federacija levih strank ne bi bila dobra rešitev, ker zmagaš lahko le z močno stranko. Mi se zavzemamo za alternativo oblasti kršćanske demokracije, za uresničitev tega načrta pa je potrebno soglasje čimvečjega števila volilcev in so seveda potrebna tudi zaveznitva. Bistvena razlika med NE in DA je bila ravno v tem: ali naj bo stranka večno v opoziciji ali pa se ustvarijo pogoji alternative demokratske oblasti. Če hočemo spremeniti sedanji sistem, če ga hočemo deblokirati, moramo imeti močno stranko, v kateri velja večinsko pravilo: politika stranke je tista, za katero se opredeli večina. Kar seveda ne pomeni, da mora manjšina užaljeno oditi in ustanoviti novo stranko.

PRIMORSKI DNEVNIK: Nekateri primerjajo današnji položaj na Tržaškem s tistim v letu 1948. Najbrž ni tako, ker so zgodovinske okoliščine povsem različne. Kljub temu pa je med člani občutiti veliko zmedenost. Kako ocenjujeta to razčlemba tudi glede na položaj v tržaški federaciji?

SPETIČ: Vsaka primerjava z letom 1948 je površna in tudi negativna, saj je bil leta '48 spopad na povsem ideološki podlagi ob mednarodnih pogojevanjih, medtem ko danes tega ni. Seveda med Slovenci, sicer pa tudi med drugimi, vlada določena zmedenost, vendar je to posledica vsega dogajanja v svetu in spremembe vseh miselnih koordinat. Meni se zdi nekaj normalnega, da je sedaj ob vseh teh izizvih neka kriza rasti, gorje nam pa, če bi jo izkoriščali za kakršno koli medsebojno obračunavanje. Tudi med Slovenci moramo jemati na znanje, da obstaja različnost mnenj tudi na levi. Kljub različni oceni nekega dogodka, ne moremo pa trditi, da je vsaka

Udeleženci okrogle mize na Primorskem dnevniku

(Foto Magajna)

glede problemov manjšine oblike sodelovanja in da ne bo nihče prekoračil meje, ki bi onemogočila nadaljnje sodelovanje. Nedvomno so pristopi do splošnih političnih vprašanj različni, vendar ostajajo stališča do manjšinskega vprašanja podobna.

SPETIČ: S tej zvezi bi rekel, da je še čas, da uresničimo tisto, o čemer smo se pogovarjali že pred kongresom in sicer o samostojni organizaciji slovenske levice, ki bi sklenila politično pogodbo z DSL. V tej pogodbi bi poudarili trdno zavezanost pravicam slovenske manjšine. V taki samostojni organizaciji bi lahko sodelovali člani nove stranke in tudi tisti, ki k DSL niso pristopili. To je model, ki so ga uresničili že na Južnem Tirolskem in za katerega sem se ogreval. Take rešitve so še možne in o njih je treba še razmišljati, da se ohrani vloga subjekta slovenske narodnostne skupnosti. Nekateri zametki so že, kot je na primer kljub slovenskih levičarskih izvoljenih predstavnikov. Zato poudarjam, da v tej smeri lahko še iščemo.

V tem okviru bi rad tudi poudaril, da kot senator ne želim predstavljati v parlamentu ene same skupine pač pa vse komponente, tiste, ki so me volili, in tiste, ki me niso.

BUDIN: Ko govorim o oblikah sodelovanja med slovenskimi tovariši, ne mislim točno na to, kar pravi Spetič. Te oblike morajo upoštevati, da se je nekaj zgodilo, eni v DSL niso, drugi pa smo in mi se ne moremo odpovedati pripadnosti stranki. V statutu in pravilih DSL bo avtonomna organiziranost Slovencev dobila svoje mesto...

SPETIČ: Ti se odrekaš južnotirolskemu modelu?

BUDIN: Tvoj predlog je nekoliko različen od južnotirolskega modela. Morda je tvoj predlog očarljiv, vendar je manj učinkovit od mojega, ki pomeni avtonomijo znotraj stranke z zagotovljenim odstotkom predstavnikov v raznih telesih, obenem pa sodelovanje znotraj stranke z italijanskimi tovariši, od česar je odvisna učinkovitost boja za pravice manjšine. Tudi v DSL se mora poznati, da je stranka, v kateri sta dve narodnostni komponenti. Seveda pa to ne preprečuje možnosti sodelovanja, nasprotno nam daje še večje možnosti tako v klubu izvoljenih kot tudi v drugačnim oblikah sodelovanja.

PRIMORSKI DNEVNIK: V tem okviru bi postavili še eno težko vprašanje: v zastopništvu Slovencev je doslej eden zastopal KPI. Kako bo odslej? Ali sedaj lahko Spetič zastopa tudi Budina in obratno, Budin Spetiča?

BUDIN: Dosedanje stališče KPI in kar se me tiče stališče DSL odslej je, da mora imeti manjšina dostojno skupno zastopništvo, ki ga danes ni. To, kar smo imeli do danes, je nekaj, vendar premalo. Mi smo dali svoj predlog o skupnem zastopništvu, v katerem naj bi bil strankarsko-politični del zastopan na osnovi izvoljenih predstavnikov.

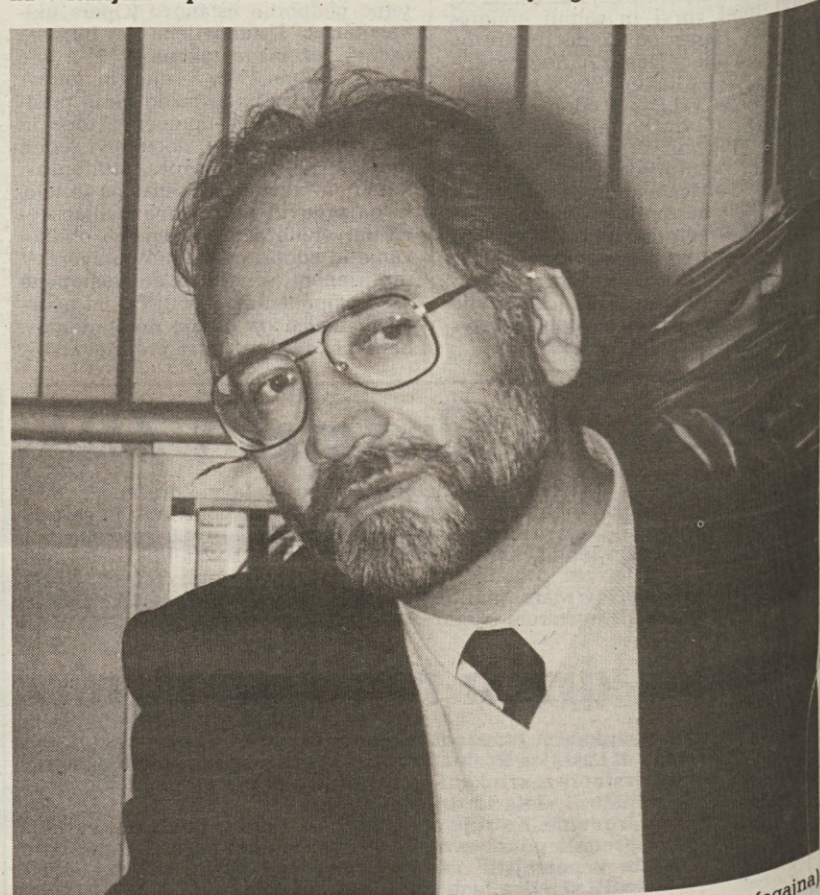
SPETIČ: Doslej smo v tem skupnem zastopništvu zastopali nekaj širšega, kot je bila sama slovenska komponenta.

ta KPI. Mislim, da je bilo v vseh teh fazah v ospredju vprašanje vsebine. Zato se mi zdi, da me Budin ali kdo drugi od tovarišev lahko zastopa. Upam, da kot v preteklosti tudi sedaj ne bomo izpostavljali interesov stranke ali gibanja, pač pa predvsem interese slovenske manjšine. Sam imam tudi institucionalno vlogo parlamentarca in, kot sem že rekel, bi rad zastopal celotno slovensko manjšino. Na primer v ožjem odboru senatne ustavne komisije mislim nadaljevati z delom kot doslej.

PRIMORSKI DNEVNIK: S tem v zvezi: v odnosu KPI do slovenske narodnostne skupnosti je bila ena od glavnih točk prav dejstvo, da je vselej izvolila slovenskega predstavnika v italijanski parlament. Ali bo v

BUDIN: Soglašam s Spetičem, da Slovenci enotno določimo kandidata in nato kar najbolj enotno glasujemo zanj. Toda samo slovenski glasovi ne zadostujejo, potrebni so tudi italijanski. Mislim, da je polovica rešitve slovenskega vprašanja v rokah italijanske večine. Zato se mi zdi važno, da ostanemo, sicer avtonomni, znotraj stranke, ker je v tem naša moč. S tega vidika mislim, da je pogodbeni zveza, o kateri je bil prej govor, možna kot volilna zveza, ne pa v trajnem političnem delu, ker je moč predvsem v močni stranki.

PRIMORSKI DNEVNIK: Še zadnje vprašanje. V teh dneh bo veliko govora o razčlembi. Mislimo, da se na primer glede ljudskih domov ne bo nič spremenilo. A kaj bo na primer z dosedanjim glasilom KPI Delom?

Senator Stojan Spetič

(Foto Magajna)

prihodnje še možno izvoliti slovenskega parlamentarca?

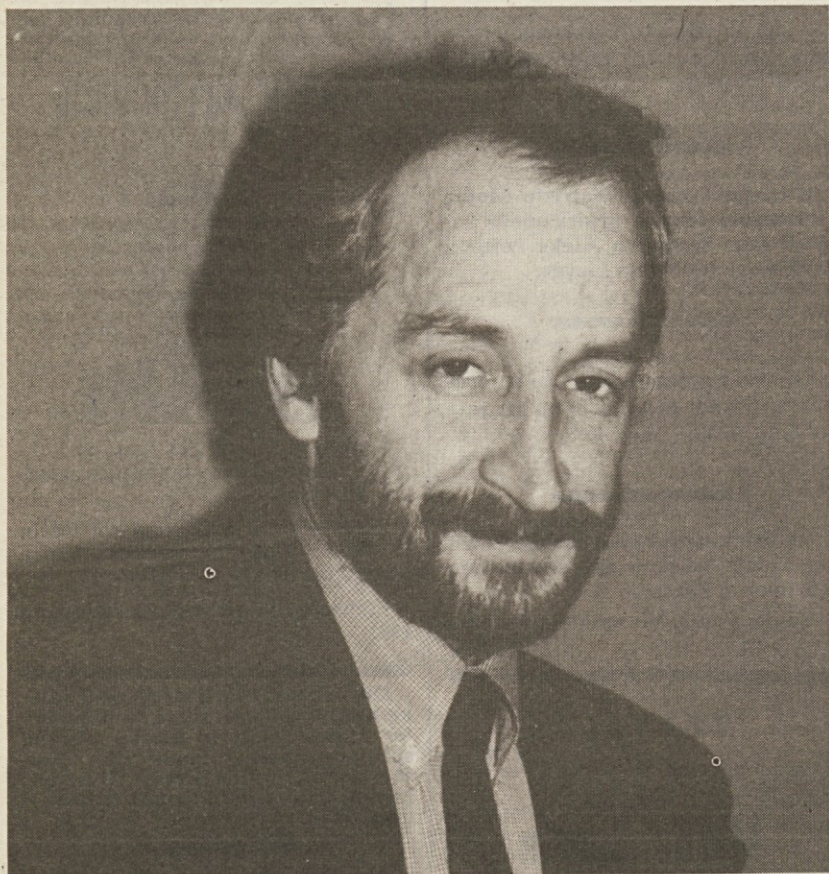
SPETIČ: Upam, da bo to mogoče in želim, da bi bilo Slovincem omogočeno, da v bodoče enotno izvolijo svoje predstavnike v parlament in jih tudi enotno izberejo. Temu je treba podrediti vse ostalo. V preteklosti je bila izvolitev pod vprašajem, saj sem bil na zadnjih volitvah izvoljen za las. Prevečkrat je izvolitev Slovencev odvisna od volilnih premikov, zato je treba omogočiti Slovincem, da glasujejo enotno. V tem okviru je treba doseči vse potrebne sporazume predvsem med Slovenci, nato pa tudi na levi. Rekel bi še, da bi morala morebitna volilna reforma predvidevati prav zastopništvo manjšine. V bitki za spremembo volilnega sistema bi ta element moral biti izredno poudarjen.

SPETIČ: Mislim, da je vsem skupna ambicija, da bi bilo Delo še bolj kot doslej prostor ustvarjalnega sočkanja slovenskih in drugih levičarjev. Če bomo uresničili to ambicijo bomo dokazali zrelost.

BUDIN: Delo neha biti glasilo KPI, in bo postalo časopis slovenske levice, ne samo dosedanjih članov KPI. Toda tudi iz Dela mora biti razvidno, da se je nekaj spremenilo.

SPETIČ: In tudi glede domov se mi zdi, da vse, kar so naši tovariši skupaj ustvarili, mora biti prostor za skupno delovanje.

Za Primorski dnevnik so v pogovoru sodelovali Dušan Udovič, Sanja Tence in Vojmir Tavčar, ki je pogovor pripravil za objavo

Deželni svetovalec Miloš Budin

(Foto Magajna)

dodatno razčleniti to pluralnost, obenem pa ohraniti čimvečjo enotnost v vsakdanji praksi. Osebnost sem zagovarjal federativno razčlemba. V DSL sedaj vlada močna »sredinska in desna koalicija« z »levico« v opoziciji. Zunaj pa ostajajo skupine komunistov, ki mislijo, da je potrebna drugačna prenova in se zanj zavzemajo, čeprav ne nameravajo ustanoviti nove stranke. Mislim, da sedanja konfiguracija ni definitivna in ta scenarij se bo izredno naglo razvijal, ker so predpostavke, na katerih je Occchetto gradil svoj predlog, sedaj že presežene. Na kongresu v Riminiju je razprava o vojni in miru zasenčila druga, bistvena vprašanja, o katerih se debatira sedaj.

BUDIN: Ustanovitev Demokratične stranke levice ocenjujem pozitivno in ne dramtiziram dejstva, da je v Italiji ostala zunaj stranke manjša skupina pripadnikov dosedanje KPI, saj mislim, da bo v prihodnje to gibanje pristopilo k novi stranki. Ustanovitev DSL pomeni odstop od ideološkega pojmovanja politike in upajanje bolj realističnega pristopa k politiki. Mislim, da je to tudi kriterij ocenjevanja pluralnosti levice, saj je tudi v tem okviru nek program verodostojen, samo če je uresničljiv v praksi. Seveda nočem reči, da je treba odpraviti ideale, hočem le poudariti, da je treba gle-

izbira definitivna - sam sem na primer med kongresom poudaril, da zaenkrat ne nameravam pristopiti k DSL in da se glede na razmere lahko zblizamo ali oddaljimo. V praktičnih stvareh, ki nas družijo, zlasti v boju za pravice slovenske manjšine pa se ne sme nič spremeniti.

In še nekaj bi rad rekel: leta 1948 so se razbijale družine, prijateljski vezi... danes to ne bo več mogoče, kajti krožki, ki jih nameravamo ustanoviti v okviru gibanja, bodo odprti vsem komunistom, tudi tistim, ki so v DSL...

PRIMORSKI DNEVNIK: Ali to ni že zametek nove stranke...

SPETIČ: Ne, ker ustanavljamo krožke, ki imajo sicer neko svojo politično pobudo, vendar hočejo združevati tiste, ki so v stranki, in tiste, ki so izven nje. Duh tega je povsem drugačen.

BUDIN: Mislim, da so okoliščine današnjih razlikovanj povsem drugačne kot leta 1948, kljub temu pa primerjava s tistim letom ne sme postati neka tabu tema. Leta 1948 se je delavsko gibanje dejansko razbilo, svet je komaj premostil drugo svetovno vojno, politično delovanje je bilo idealistično, strastno, bolj podobno športnemu navijanju kot pa trezni politiki. Danes je povsem drugače, čeprav ne smemo hliniti, da se ni nič zgodilo. Mislim pa, da bomo znali v okviru levice ohraniti

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

gostuje SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE Celje

Alexandre Dumas père

POKVARJENEC ALI LEPOTA IN MOČ

Režija VITO TAUFER

V petek, 15. t. m., ob 20.30 Abonma RED A in D
v soboto, 16. t. m., ob 20.30 Abonma RED B, E in F
v nedeljo, 17. t. m., ob 16.00 Abonma RED C in G

Abonente mladinskih redov prosimo, da se držijo objavljenega razporeda.

SAZGO in ŠK KRAS vabita na

PUST 91
V ZNAMENJU MIRU

danes, 10. t. m., v veliki dvorani žur s skupino CALIFORNIA
v mali dvorani D. J. show

jutri, 11. t. m., v veliki dvorani ples s skupino ŠANKROCK
v mali dvorani D. J. show

v torek, 12. t. m., v veliki dvorani ples in predstavitev nove kasete
skupine HAPPY DAY
v mali dvorani ples z ansamblom KRAŠKI KVINTET

OBVEZEN OSEBNI DOKUMENT ...

VABLJENI!

Organizacija: ARS NOVA

Sten Vilar
in Angelo Baiguera
gosta Mladega vala

Jutrišnji "Kinotto" pripravlja "trstajevcem" ponovno veliko presenečenje: Martina Repinc in Andro Merku bosta namreč gostila do konca februarja kantavtorja Angela Baiguera, ki je pred kratkim izdal ploščo "Complici e assenti".

Od prejšnjega ponedeljka je ostal neren pasji kviz-demens: KAM GREDO NA POČITNICE PSI? Če vam ugajajo chiuaua, zavrtite jutri telefonsko številko Radio Trst A 362875 in ... zalajajte!

Tudi torkov Mladi val (17.40-19.00) pripravlja svojim poslušalcem lepo pustno presenečenje: gost oddaje bo Sten Vilar. Poleg tega ne bo telefon zabrel samo pri "trstajevcih", marveč tudi pri drugih znanih osebnostih naše stvarnosti. Sodelujoče čakajo bogate pustne nagrade!

PROSVETNO DRUŠTVO SLOVENEČ
Boršt-Zabrežec

vabi na predstavitev knjige Borisa Kureta »Boršt«, ki bo 15. februarja ob 20.30 v Srenjski hiši v Borštu. S to priveditvijo bo društvo proslavilo tudi Dan slovenske kulture in zaključilo praznovanja ob 90-letnici svojega delovanja.

Danes ob 15. uri na

TV KOPER CAPODISTRIA

"... de zbudil bi slovens'no celo, de bi vrnili k nam se časi sreče..."

Televizijski prenos proslave iz Kulturnega doma v Trstu.

Danes, NEDELJA, 10. februarja 1991
SHOLASTIKA

Sonce vzide ob 7.15 in zatone ob 17.23
Dolžina dneva 10.08 - Luna vzide ob 13.54 in zatone ob 13.05.

Jutri, PONEDELJEK, 11. februarja 1991
MARIJA

PLIMOVANJE DANES: ob 1.28 najnižja 5 cm, ob 6.34 najvišja 25 cm, ob 13.54 najnižja -46 cm, ob 20.58 najvišja 25 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 2.01 najnižja -2 cm, ob 7.19 najvišja 31 cm, ob 14.18 najnižja -52 cm, ob 21.08 najvišja 31 cm.

VREME VČERA: temperatura zraka 5,2 stopinje, zračni tlak 1015,5 mb, naraščajoča, veter jugozahodnik 4 km na uro, vlažnost 79-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 6,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Sara Del Sal, Tommaso Persi, Sandro Lionetti, Laura Cerni.

UMRLI SO: 80-letni Ermanno Leiter; 82-letna Anna Kobau, 72-letni Casimiro de Colle, 87-letna Regina Salvadori por. Salvadori, 78-letna Anna Daria Biloslavo, 89-letna Teresa Kavre, 74-letni Lodovico Kriznancic, 76-letni Giovanni Delcaro, 72-letni Umberto Bigatto, 66-letna Rina Vidoni, 82-letna Anella Piazza, 41-letni

NABREŽINSKA GODBA bo ob

PUSTU

obiskala naslednje vasi:

danes, 10. t. m., Slivno, Mavhinje, Cerovlje, Prečnik, Šempolaj in Praprotno
jutri, 11., in v torek, 12. t. m., Sesljan, Vižovlje, Trnovco in Nabrežino.

Narodna in študijska knjižnica

Odsek za slovenski jezik

obvešča, da deluje

JEZIKOVNA
POSVETOVALNICA

v Ul. sv. Frančiška 20,
tel. (040) 774333,
vsako sredo od 16. do 18. ure.

Potovalni urad AURORA

vabi na naslednja velikonočna potovanja:

od 26. 3. do 2. 4. MOSKVA in LENINGRAD - cena 995.000 lir
od 29. 3. do 1. 4. BLED - cena 230.000 lir
od 29. 3. do 1. 4. MALI LOŠINJ - cena 180.000 lir
od 29. 3. do 1. 4. RADENCI IN BLATNO JEZERO - cena 289.000 lir

Informacije in rezervacije pri AURORI - Ul. Milano, 20 - tel. 60261.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Frančiška 20 razstavlja svoje fotografije GIOVANNI LUISONI in TONE STOJKO.
Urniki: od torka do petka 9.00-13.00, 14.00-19.00.

V Studiu Bassanese - Trg Giotti 8/I - je odprta razstava ilustracij EMANUELEJA LUZZATTIJA z naslovom OD VOLTAIRA DO MOZARTA. Razstava je odprta ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V Občinski razstavnici dvorani na Trgu Unità je na ogled razstava olj, tušev in temper slikarja CLAUDIA COSUJA.

V razstavnici dvorani Letovišarske ustanove v Miljah je na ogled razstava slikarke MIME SEMEC. Razstava bo odprta do 16. februarja ob delavnikih od 9. do 14. ure, ob nedeljah je zaprta.

V gledališču Miela na Trgu Duca degli Abruzzi je na ogled fotografska razstava PAOLA RAPALLINA.

V galeriji Tribbio je na ogled razstava slikarja Tobie Ravaja. Razstava bo odprta do 22. t. m.

koncerti

Società dei concerti -

Tržaško koncertno društvo

Jutri, 11. t. m., ob 20.30 bodo v gledališču Rossetti nastopili G. Oppitz, D. Sitkovetsky, E. Brunner in D. Geringas.

Gledališče Verdi

Jutri, 11. februarja, bo na sporedu izreden RECITAL ameriške pevke SHIRLEY VERRETT ob spremljavi pianista WARRENA GEORGEA WILSONA. Na sporedu skladbe Brahmsa, Nina, Massenet, Debussyja in Verdija.

Jutri, 11. t. m., ob 18. uri se bo v mali dvorani gledališča Verdi pričela dejavnost VIDEO CLUBA s predstavitvijo koncerta iz leta 1977 v Musikvereinu na Dunaju. Wiener Philharmoniker orkester bo pod vodstvom Karla Boehma izvajal Mozartovo koncerta št. 19 in 30 za klavir in orkester. Pregled VIDEO FILMOV o Mozartu se bo zaključil v ponedeljek, 25. t. m., s skladbo REQUIEM pod vodstvom Leonarda Bernsteina.

SKLAD
MITJA ČUK

V. ZIMSKE IGRE
Sklada "M. Čuk"

bodo v nedeljo, 3. marca 1991, v Žabnicah.

Prijave za avtobusni izlet in tudi samo za kosilo na sedežu Sklada, Proseška ul. 133, vsak dan od 8.30 do 12.30. Informacije po telefonu na št. 212289.

kino

ARISTON - 14.00 premiera: L'amico ritrovato, r. Jerry Schatzberg; 16.00, 22.00 Alice, r. Woody Allen, i. Mia Farrow, William Hurt.

EXCELSIOR - 15.15, 22.15 Mamma, ho perso l'aereo, r. Chris Columbus, i. Macaulay Culkin, Joe Pesci.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 22.00 Il mistero Von Bulow, r. Barbet Schroeder.

NAZIONALE I - 15.00, 22.15 Highlander II - Il ritorno, i. Sean Connery, Christopher Lambert.

NAZIONALE II - 16.00 Uno sconosciuto alla porta, r. John Schlesinger, i. Michael Keaton, Melanie Griffith.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 Millardi, i. Carol Alt, Billy Zane.

NAZIONALE IV - 15.40, 22.15 The Hot Spot, il posto caldo, r. Dennis Hopper, i. Don Johnson, Jennifer Connely, □

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 Nikita, i. A. Parillaud, J. Hugues Anglade.

MIGNON - 15.00, 22.00 Darkman, r. Sam Raimi, □

EDEN - 15.30, 22.00 I super stalloni in azione di Miami Spice II, porn., □ □

CAPITOL - 16.00, 22.00 Atto di forza, r. A. Schwarzenegger.

LUMIERE - 10.00, 11.30 La bella addormentata nel bosco, prod. Walt Disney; 16.00, 22.15 Linea mortale, i. Kiefer Sutherland, Julia Roberts.

ALCIONE - 16.00, 22.00 Taxi Blues, r. Pavel Longuine.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

čestitke

Danes, 10. februarja, praznuje v Trebčah svoj 80. rojstni dan VALERIJA ČUK. Vse najboljše ji želi Eda z družino.

Dragi ALEŠ! Žarek velikih pričakovanj zasije prvi dan 18. leta. Cilj za marsikaterega mladega, ki mora v resnici biti start... Tudi tvoja osebnost se bo polno razvijala in oblikovala od slej. Mama in tata.

Jutri praznuje ALEŠ KAPUN 18. rojstni dan. Mnogo sreče, zdravlja in uspehov v življenju mu želijo nana Zofka, teta Miranda, teta Milka, stric Renato, Andrej in Aljoša.

Milijon veliko je število, tako cvetic polna je livada, bom šopek jih nabrala za MARTINA, ki imam ga rada in ker jutri na Kontovelu svoj 7. rojstni dan slavi. Darja iz Ljubljane.

Jutri praznuje rojstni dan MARTA PUNTAR. Še na mnoga zdrava in srečna leta ji želijo mož Claudio ter sinova Mitja in Štefan.

MARTAI ob tvojem rojstnem dnevu ti želijo vse najboljše Anica, Adrijano, Nadja in Robi.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovalne naslednje bencinske črpalke:

AGIP

Ul. Giulia 76
Miramarski drevored 231
Furlanska cesta 5
Ul. F. Severo 2/4
Nabrežje N. Sauro 2/1
Ul. Forti (Naselje sv. Sergija)
Istrska ulica
(nasproti pokopališča)

MONTESHELL

Largo Giardino 1/4
Šentjakovski trg
Ul. Locchi 3
Trg Duca degli Abruzzi 4/1

ESSO

Trg Foraggi 7
Nabrežje O. Avgusta
Zgonik (državna cesta 202)

IP

Trg Valmaura
Devin
Nabrežina (drž. cesta 14)
Miramarski drevored 9

ERG PETROLI

Ul. F. Severo 2/7

API

Drevored Campi Elisi
(vogal Ul. Meucci)

SAMOSTOJNI

AUTOMOBILE CLUB TS
Ul. Punta del Forno 4

NOČNE ČRPALKE (self service)

FINA - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica
AGIP - Miramarski drevored 49
ESSO - Zgonik (drž. cesta 202)

ČRPALKE NA AVTOCESTAH (odprte neprekinjeno 24 ur)

AGIP

Devin (sever)
Devin (jug)

Radijski oder
Marijin dom pri Sv. Ivanu
pod pokroviteljstvom SSO

vabi na
drugo srečanje na vrvciah

zlata ribica

lutkovno gledališče
"Papilu" - Ankaran.

Danes, 10. t. m., v dvorani v Ul. Brandesia 27, Trst. Prva predstava ob 11. uri, druga ob 17. uri.

SKD Barkovlje

prireja

PUSTOVANJE

v torek, 12. t. m.,
od 15. ure dalje.

Vabljeni!

razna obvestila

SKD Slavec organizira PLESNI TEČAJ standardnih in latinskoameriških plesov za nove ljubitelje plesa. Vpisovanje vsak dan na tel. št. 815207 - Patricija v popoldanskih urah.

Slovenski kulturni klub razpisuje ob dnevu slovenske kulture LITERARNI, LIKOVNI IN FOTOGRAFSKI NATEČAJ za mlade ustvarjalce. Svoje prispevke lahko oddate referentom SKK na višjih šolah do vključno 13. t. m. ali na sedežu v Ul. Donizetti 3, I. nadst. jutri, 11. t. m., od 20. ure dalje.

razne prireditve

Športna šola Trst vabi na tradicionalno OTROŠKO PUSTNO RAJANJE, ki bo danes, 10. t. m., od 15. do 19. ure v Borovem športnem centru pri Sv. Ivanu. Za ples bo igral ansambel Zvezde, za zabavo bo zasedal "prvi in zadnji kongres čarodejk".

ŠD Mladina - Resco organizira TRADICIONALNO OTROŠKO PUSTNO RAJANJE danes, 10. t. m., od 15. do 19. ure v prostorih Doma A. Sirka v Križu. Zagotovljena zabava in loterija za otroke. Brezplačen vstop staršem oz. odraslim.

SKD Vigred vabi na OTROŠKO PUSTNO RAJANJE, ki bo danes, 10. t. m., od 15. do 18. ure v društvenih prostorih. Polnoštevilo vabljeni malčki.

KD I. Grbec - Škedenj prireja TRADICIONALNO OTROŠKO PUSTNO RAJANJE v torek, 12. t. m., ob 16. uri s sodelovanjem animatork ZSKD.

KD Lonjer-Katinara prireja na pustni torek od 15. do 18. ure v društvenih prostorih v Lonjerju OTROŠKO PUSTNO RAJANJE. Vabljeni!

Ob slovenskem kulturnem prazniku prirejata Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev PRESERNOVO PROSLAVO, ki bo jutri, 11. t. m., v Peterlinovi dvorani v Ulici Donizetti 3 v Trstu. V okviru kulturnega programa, v katerem bo nastopil Dekliški zbor Glasbene matice pod vodstvom Stojana Kureta, bo govoril prof. Peter Močnik ter bodo izročene nagrade literarne in fotografskega natečaja Mladike ter nagrade Mladi oder '90. Začetek ob 20.30.

Slovenski kulturni klub - Ul. Donizetti 3 vabi v soboto, 16. februarja na PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE, ko bodo nagradjeni zmagovalci literarnega, likovnega in fotografskega natečaja za mlade. Odprta bo razstava likovnih in fotografskih izdelkov, literarne prispevke pa bodo prebrali člani gledališkega krožka SKK. Začetek ob 18.30.

mali oglasi

OSMICO je odprl v Koludrovci Živec. OSMICO je odprl v Borštu Benedikt Žerjal (Diko).

V AVSTRIJI v mestu Haus pri Schladmingu, oddam v najem za počitnice stanovanje po zelo ugodni ceni. Informacije tel. (040)213951 ob uri kosila.

PROFESORICA nudi privatne lekcije iz latinščine in italijanščine. Telefonirati 728601 ob urah obedov (ob 14. ali 20. uri).

IŠČEM delo kot šofer, imam mednarodno vozniško dovoljenje za tovornjake s prikolico in vse dokumente za bivanje v Italiji. Tel. ob sobotah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 12. ure na št. (003867) 82193.

3-SOBNO STANOVANJE v Ricmanjih dajem v najem zakoncema, oba zaposlena, 420.000 lir mesečno. Tel. 360644. PEK z večletno prakso (specializiran delavec) išče zaposlitev. Tel. 211324.

POTREBUJEM lekcije iz matematike, knjigovodstva ter ostalih predmetov. Tel. 228475 v popoldanskih urah.

PRODAM camper fiat 238 na bencinski ali plinski pogon, letnik 1980, v dobrem stanju. Tel. (0481) 482274.

PRODAM avtomobil alfa romeo 33 quadrifoglio verde, 1500, letnik 86, prevoženih 43.000 km, v dobrem stanju. Telefonirati 225857.

PRODAM motor yamaha tenere 600, kupljen septembra '88, v odličnem stanju. Tel. po 17. uri na št. 211850.

PRODAM skoraj nov traktor ferrari 33 k.s., pogon na štiri kolesa, s prikolico za prevoz gosensarjev. Tel. (0481) 531741.

PO UGODNI ceni prodam nov krzneni plašč - lisica groenlandia. Tel. 228910 od 12. do 13. ure ali od 19. do 20.30.

NOV AMORTIZER za fiat 127 prodam za 45.000 lir. Tel. na št. (040) 422082.

PRODAM alfa romeo T. Spark 75, 2000, letnik '89, prevoženih 35.000 km, v dobrem stanju. Tel. 327250 ali 327404.

A black and white photograph of a person in a large, shaggy, furry costume, possibly a gorilla or ape, with a dark harness and a large metal ring attached to the front. The person is standing outdoors in a crowd, with buildings visible in the background.

Zgoraj najslavnejša slovenska maska - kurent ali korant, kot mu pravijo na
Ptujskem polju, spodaj pa značilna pustna lika iz Podgrada - »u brinji« in »
bršljani«, ki tudi govorita o plodnosti (foto Vodopivec)

(foto Križmančič)

V okolici Dobrovelj se ponekod na pustni dan kurili kresove, na ogenj pa so polagali pšenično ali kuruzno slamo, luščine od buč in drugo, da bi bila letina dobra. Za dober pridelek jabolk so stresali drevesa, kar v veliki meri snegu ni bilo lahko delo. Se prej, pred kakimi petdesetimi leti je bila navada v vaseh pod Gorjanci v Beli krajini, da so otroci na pusta še pred poldnevom našemljeni skakali s šibami in zvonce. Zvečer so prišli našemljeni mladi moški z ogrlicami za veselje in ples in da bo repa debela. Vse to je trajalo čez polnoč. Pustni dan ni bil navaden dan. Ne le, da je bil to dan norčij in segavosti, tega dne so veljale tudi posebne zapovedi. Največ zapovedi je bilo v zvezi z maskarami. V okolici Ormoža so verjeli, da ne bodo pridelali debele repa, če na pustni dan ni bilo v hjer nobene maske. Gorje tisti hiši, kjer so pred maskarami zaprli vrata, doletela jih bo neizogibna nesreča. Kjer

Ta nevtrnost je bila za vse člane plemena zelo velika, saj so bili primitivni ljudje prepričani, da je božja nemoč tudi njihova nemoč in prestanek njihovega blagostanja. Smrt boga-kralja je tudi njihova lastna smrt. Obstaja torej samo en način, da se tem nevtrnostim izognemo. Človek-bog mora biti ubit, čim se pokažejo znaki, da so njegove moči pričele slabeti. Njegova duša se mora preseliti v močnejšega naslednika, še

RADO RADEŠČEK

bil določen kraj, kjer bi se njegova nja in življenja kraj izročila. Vse kraji se je ohranilo hram, v katerem tam obstajal sveti hram, v katerem celo spolog James George ni, eni od pokrajin stare kraljevine Kongo, obstaja običaj, da pogla-

Podobna ceremonija je izpričana tudi v Provansi na pepelnično sredo. Čudno oblečeno figuro, ki jo imenujejo *Kamantran*, vozijo na vozu ali nosijo v nosilnici. Za njo gredo ljudje v smešnih in čudnih oblekah. Mnogi

Danes se seveda ob pustovanju le malokdo zaveda, da je predvsem obredna *Pustova smrt* oziroma smrt kraja-karnevala ostanek prastarih obredij primitivnih ljudstev. Danes gre seveda le za zabavo množic, včasih pa so morali bogovi-ljudje resnično umreti, da bi s svojo smrtjo zadostili primitivnemu mišljenju ljudi.

The logo consists of the word "DANEV" in a bold, sans-serif font. Above the text is a stylized graphic element resembling a truck's front grille or headlights, composed of two rectangular shapes with internal horizontal lines. Below the text is a detailed line drawing of a truck, showing the cab, engine compartment, and a large cylindrical tank or container mounted on the chassis.

PRAZNIJENJE GREZNIC
 IN ČISTILNIH NAPRAV
 ČIŠČENJE ODOČNIH KANALOV
 Z VODNIH PRITISKOM
 VZDRŽEVANJA IN POPRAVILA
 ČISTILNIH NAPRAV
 OPČINE — TRST
 Ul. dei Cardi 3/1
 Tel. (040) 211336 - 213592
 Fax (040) 214802

draguljarna malalan

pekarna - slaščičarna

GRILANC IVO

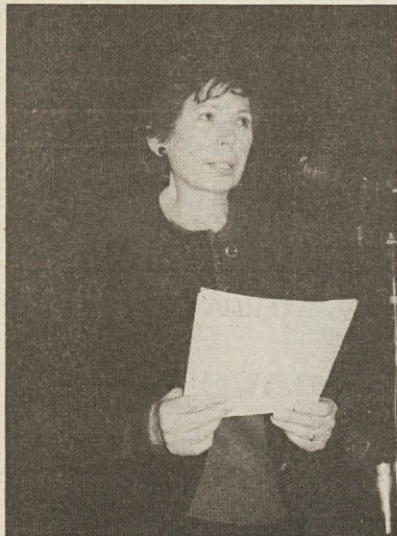
*pince in potice
izredne kakovosti*

Nabrežina 108

Heart
O P Č I N E
Narodna ul. 122
Tel. (040) 213900

NEŠKODLJIVE BARVE
RAZNOVRSTNE MASKE ZA PUST
DROGERIJA
Grazia
Prosek 154

V petek je bila v Kulturnem domu osrednja in skupna Prešernova proslava V obdobju prelomnih dogodkov za slovenski narod ostajajo kultura, jezik in zavest temelji obstoja

Osrednja proslava ob Dnevu slovenske kulture je tudi na Goriškem izvenela slovesno in občuteno. To je bilo sicer v želji prirediteljev, Zveze slovenske katoliške prosvete in Zveze slovenskih kulturnih društev, ki so letos drugi zapored zastavili skupne moči in se predstavili v Kulturnem domu. To so s svojim znanjem podčrtali oblikovalci kulturnega sporeda, ki so ga v režiji Emila Aberška uresničili recitatorji, glasbeniki in pevci. To je bilo zaznati tudi iz nagovora prof. Lojzke Bratuž.

Petkovo prireditev so uvedli člani Gledališke skupine Gorica Tanja Gaeta, Sara Hoban, Barbara Rustja, Erik Bensa in Ivo Cotic, ki so dovršeno podali Prešernove stih, ki jih je med seboj povezovala spremna beseda pes-

nika Marija Čuka. Ob glasbenih intermezih godalnega kvarteta Glasbene matice (Emanuela Koren, Rita Muscau, Aleš Klede in Francesco Muscau) in pianista Mirana Devetaka, gojenca Centra za glasbeno vzgojo Emil Komel, so nas Prešernovi stih peljali v svet veselja, ljubezni, tesnobe in skrbi. Barvitost in ton pesnikovim razmišljanjem o "Slovenšni celi" ter o "časih sreče" so prireditvi vtisnili člani mešanega pevskega zbora F. B. Sedej iz Števerjana, pod vodstvom Tomaža Tizona.

Dan slovenske kulture, je v svojem razmišljanju podčrtala prof. Lojzka Bratuž, predstavlja merilo vsakokratnega stanja in dogajanja v narodovem življenju. V zadnjih desetletjih se še ni

zgodilo, da bi od enega do drugega 8. februarja prišlo do tako prelomnih in usodnih dogodkov, kakršnim smo bili priča v zadnjem času. Med njimi pa so trije na poseben način zaznamovali slovensko zgodovino.

S svobodno izbiro se je večji del našega naroda odločil za novo pot v bodočnost. Temu prvemu odločilnemu koraku so sledile pravne svečanosti, nazadnje se je udeležila zgodovinska odločitev slovenskega naroda za samostojnost.

Govornica je dobesedno del svojega posega namenila pojmovanju in vrednotenju kulture, kjer smo doživeli občutne premike. V bistvu gre za posledico drugačnega, poštenega odnosa do književnosti in sploh umetnosti, ne glede na njeno idejno usmeritev, ali

na to, kjer je nastala, četudi zunaj domovine.

Dogodki v matici pa so krepko odjeknili in še odmevajo tudi v zamejstvu, ki so v kulturnih krogih, ustanovah in zvezah povzročili neko napestost in čuden nemir. Vzroke za to je po mnenju Bratuževe treba iskati v spremenjenem odnosu matične domovine do zamejske kulture, ki jo odslej namerava upoštevati v njeni celoti, brez kakršnegakoli mačehovskega razlikovanja.

Različna ideološka opredelitev, je nadaljevala govornica, se polno izraža tudi v kulturi, in tako mora ostati. Različnost v kulturi je namreč obogatitev, če jo pojmujejo v medsebojnem spoštovanju.

Sklepni del govora je prof. Lojzka

Bratuževa posvetila slovenskemu jeziku, s katerim najbolj dokazujemo narodno istovetnost. Zato ni vseeno, kako z njim ravnamo in ga skušamo ohraniti. Poleg jezika je jamstvo za naš obstoj trdna narodna zavest, ki se izraža predvsem z neobremenjenim, samozavestnim priznanjem svojega izvora in svoje prave biti.

Hudo bi bilo in usodno, če bi v zmedenih, a vendarle boljših časih zavrgli izročilo tistih besednih ustvarjalcev in drugih velikih Slovencev, ki so kakor Prešeren, napovedovali zarjo boljših dni in nam utirali pot v občestvo kulturno in politično osveščenih narodov.

Na slikah (od leve proti desni): govornica prof. Lojzka Bratuž; skupina recitatorjev ob zboru Sedej ter godalni kvartet Glasbene matice. (foto Pavšič)

Analize KZE izključujejo onesnaženost Soče Iztekli bencin so zažgali

Novogoriški gasilci so včeraj odpravili še zadnje sledove bencina, ki se je po predvčerajšnji prometni nesreči izlil v potok Ušnico le kilometer nad njegovim sotočjem s Sočo. Proti velikemu madežu so ukrepali na kar najpreprostejši način: z zažiganjem. Za tak postopek so se odločili upoštevajoč razne okoliščine. Bencin je lažji od vode, zato plava na površju. Ob višjih temperaturah bi izhlapeval, toda zaradi mraza je bilo izhlapevanje minimalno. Treba je bilo ukrepati čim hitreje, da bi gorivo odstranili preden bi lahko onesnažilo Sočo, kar bi imelo kvarne posledice na ribjo favno in na zajetja pitne vode nekaj kilometrov južno od kraja nesreče. Pred tem so nekaj poskusov opravili tudi s kemičnimi snovmi, vendar bi ta postopek vsekar onesnažil vodo. Ostala je zato možnost zažiganja, ki je bila sprejemljiva iz več razlogov. V bližini ni objektov, ki bi jih lahko ogrozil ogenj, pa tudi zasneženost pokrajine je prispevala k temu, da ni bilo nevarnosti širjenja požara. Nekaj težav so imeli le s telefonskimi kablji, ki so jih oplazili plameni, hujšega pa ni bilo. Včeraj popoldne nam je predsednik IS občine Nova Gorica Crt Špacapan potrdil, da so požgali ves bencin in odpravili vsako nevarno sled za približno 15 tisoč litrov goriva, kolikor se ga je v končni oceni izlilo iz cisterne.

Hkrati so že v petek in nato spet včeraj vzeli nekaj vzorcev vode iz Soče. Vzeli so jih pri zajemu Prelesje, kjer črpajo vodo za briški vodovod, pri jezcu Ajba in v soteski pri Doblarju, neposredno pod sotočjem Ušnice v Sočo. Zaradi okvare na aparataturah no-

vogoriškega laboratorija so vzorce poslali v Gorico, kjer so jih analizirali tehniki laboratorija KZE. Vsi izvidi so pokazali, da v vodi ni sledu bencina in da je torej voda v vodovodih povsem neoporečna. Isto velja tudi za vodo iz zajema Mrzlek, ki oskrbuje novogoriški in deloma goriški vodovod, kot tudi za vodo iz vodovodnih zajetij tostran meje. Iz previdnosti so namreč analizirali vzorce tudi iz teh zajetij in dobili v vseh primerih povoljne rezultate. Z analizami, sporoča komisar goriške KZE dr. Vincenzo Panico, bodo nadaljevali tudi v prihodnjih dneh, čeprav kaže, da je nevarnost onesnaževanja mimo. Povsem drugače pa je v Ušnici, kjer je bencin pokončal številne ribje mladice v jezercu pod krajem nesreče.

Javna zahvala

Občinska uprava v Števerjanu se javno zahvaljuje občanom, ki so ob nedavnem sneženju takoj in v tolikšnem številu priskočili na pomoč pri čiščenju cest.

■ Včeraj zjutraj okrog 7.20 se je v Drevoredu XX. septembra pripetila slikovita nesreča. Trčili so traktor, tovornjak in avtomobil. V goriški bolnišnici so nudili pomoč le vozniku passata, 37-letnemu Valneu Cetulu iz Števerjana, ki se bo moral zaradi močnejšega udara v tilnik zdraviti 10 dni.

●●● DRUŽBA se dobi v torek, 12. t. m., ob 19.30 na Placuti.

Po vltomu v trgovino Degenhardt policija na sledi tatov Prijavili posestnika plena tatvine

Agenti letkega oddelka so te dni prijavili sodnikom zaradi odkupa ukradenega blaga 27-letnega Alessandra Kavsa, ki stanuje na Trgu Cavour prav nasproti kvesture. V kleti na njegovem domu so našli tri električne svedre, ki predstavljajo večji del plena tatvine v trgovini Degenhardt na Kornu. Tatovi so trgovino obiskali kar pri belem dnevu med opoldanskim zaporom 1. februarja. Razbili so steklo na vhodnih vratih in se polastili treh svedrov (vredni so skoraj poldrugi milijon lir) ter približno 600 tisoč lir v gotovini. To je bila že tretja tatvina v nekaj dneh po daljšem obdobju mirovanja tatov. Nekaj dni pred krajo v trgovini Degenhardt so tatovi konec januarja okradli sedež zadruge Arcobaleno in neko stanovanje v Ul. Pola. V obeh primerih so odnesli po okrog 4 milijon-

ne lir vrednosti, pretežno v gotovini ter nekaj dragocenih predmetov.

Policija izključuje, da bi Kavsa bil avtor kraje, ker je takrat bil v službi izven Gorice. Kot nam je povedal načelnik letkega oddelka dr. Sparagna, pa so na dobri sledi, da bi izsledili tatove. Šlo naj bi za skupino, ki je po vsej verjetnosti odgovorna za vse tri omenjene tatvine.

V začetku tega tedna so tatovi obiskali tudi pisarno odvetnika Karla Primosiga v Ul. Duca d'Aosta. Po skopih neuradnih informacijah, s katerimi razpolagamo, naj bi vlomili skozi vhodna vrata, ni pa znano, če so kaj odnesli iz pisarne. Preiskavo vodijo agenti kvesture.

Na sliki: ukradeni svedri v trgovini Degenhardt, ki jih je policija izsledila le nekaj dni po tatvini.

kino

Gorica

CORSO 15.30-22.00 »Highlander II«, S. Connery in C. Lambert.

VERDI 15.30-22.00 »Mamma, ho perso l'ereo«.

VITTORIA 16.00-22.00 »L'esorcista III«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 14.30-22.00 »Le vacanze di Natale«.

COMUNALE 16.00-22.00 »Italia Germania 4 a 3«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Bassi Rita - Ul. Don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

† Za vedno nas je zapustil v 77. letu naš dragi

Dominik Tomšič

Pogreb bo jutri, v ponedeljek, 11. t. m., ob 13.40 iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Sovodnjah. Cerkevni obred bo ob 14. uri v Sovodnjah.

Žalostno vest sporočajo žena Stefanija, sinovi Marjan, Stanko in Ljubot, neveste in vnuki ter drugi sorodniki.

Gorica, Sovodnje, 10. 2. 1991

včeraj danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 3. do 9. februarja 1991.

RODILI SO SE: Jessica Carnelut, Michele Tomat, Gabriele Pais, Greta Modula, Matteo Pozzar, Giorgia Petterin, Paolo Castellani, Alessandra Grassi, Matteo Simon, Paola Massari, Irina Bevčar, Giulia Bobiz.

UMRLI SO: 76-letna upokojenka Faustina Mauri, 70-letna upokojenka Albina Bremec, 83-letna upokojenka Luigia De Luis, 69-letna upokojenka Pierina Pavan vdova Bressan, 69-letna upokojenka Francesca Benleva, 79-letni upokojenec Angelo Rivolt, 59-letni upokojenec Giuseppe Facchinetti, 83-letna upokojenka Giorgia Vidoz, 59-letna gospodinja Giovanna Beltrani por. Cocianni, 72-letni upokojenec Carlo Sfiliog, 81-letni upokojenec Luigi Covini, 93-letni upokojenec Cesare Cussigh, 77-letni upokojenec Germano Delpin, 58-letni brivec Renato Pividori, 67-letna upokojenka Romana Simonetti vdova Collenz.

OKLICI: bolničar Gennarino Adinolfi in uradnica Laura Bartussi, kirurg Pierluigi de Fornasari in kirurginja Alessandra Martinelli, šofer Graziano Bocin in delavka Graziella Donda. Poroke: zdravnik Didier Bergis in zdravnica Catherine Verpy.

Pogreb strica Lovreta

Program pustnih prireditev je letos, tudi ali pa predvsem zaradi vojne v Zalivu, znatno okrnjen. Med redkimi prireditvami, ki se bodo od danes do četrtka zvrstile na Goriškem velja vsekar omeniti pogreb strica Lovreta v Doberdobi. Od navihanca, ki se je utopil v žalosti in vinu v cvetu mladostnih let (preko 80) se bodo poslovili, po ustaljenem običaju, v sredo popoldne. Ceremonial je letos, po infor-

macijah iz prve roke, nekoliko spremenjen. Sprevod bo krenil že ob 14.30 izpred županstva v Doberdobi (in ne iz osmice) ter obšel glavne ulice, seveda s postanki v vseh gostilnah in osmicah. Lovre bo končal na grmadi, še prej pa bo prisluhnil marsikateri pikri na račun Občine in (zakaj ne) občanan. Poluradno smo tudi izvedeli, da pustni odbor letos ne bo podeljeval priznanj.

□ ZSKD - Kulturni dom

□ Dijaški dom S. Gregorčič

□ ŠZ Dom - Knjižnica D. Feigel

vabijo goriške otroke na

VESELO PUSTNO RAJANJE

ki bo v torek, 12. 2., ob 15. uri v Kulturnem domu

Sodelujejo: Domova skupina za ŠRG, čarovnik Mister Bond ali Čira Čara, krofi, miške, pijača in

BOGAT SREČOLOV !!!!!!!!!

KAVARNA SLAŠČIČARNA

Il Fornaio

Claudio Cozzutti - Elena Devetak

OB NEDELJAH ODPRTO DO 13. URE

GORICA - Tel. 521522
Ul. Garzarolli 195

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

obvešča, da je še nekaj prostih mest za

TEČAJ BANČNE TEHNIKE (30 ur) in

TEČAJ VARSTVA IN ZAŠČITE VINSKE TRTE (30 ur)

Vpisovanje in informacije do 20. februarja 1991 na sedežu Zavoda v Gorici, Ulica della Croce 3 - tel. 81826 od 9. do 12. ure.

Občinska uprava v Sovodnjah izreka iskreno sožalje odborniku Marjanu Tomšiču ob smrti očeta Dominika.

Marjanu in Ljubotu ter njunima družinama izreka iskreno sožalje ob izgubi očeta Dominika ŠD Sovodnje.

Združena ekipa Posojilnica Sovodnje - Agorest izreka Marjanu Tomšiču in svojcem občuteno sožalje ob smrti očeta Dominika.

Ljubotu in Marjanu ter svojim izreka izreke sožalja Društvo športnih ribičev Vipava.

Odprli so jo v gradu Kromberk ob prazniku kulture Etnološka razstava o Brdih Zamisel o stalni postavitvi

Goriški muzej je Prešernov dan obeležil z etnološko razstavo o pretekli podobi Brd z naslovom »Briške čeriješnje so ble rdače...«.

Odprli so jo v četrtek, 7. t. m., v Kromberku.

Gre za sprehod po etnološkem kulturnem bogastvu Goriških Brd, ki je zaradi svoje specifičnosti različno od etnološkega bogastva drugih krajev in predstavljajo to, kar smo do pred kratkim imeli pred očmi, a nismo znali videti in ceniti, je v uvodnem nagovoru dejal ravnateljica Goriškega muzeja Nelida Silič - Nemec.

Sicer pa je razstavo podrobno predstavila avtorica, etnologinja Katja Kogej, ki je ugotovila, da je malo slovenskih pokrajin, katerih podoba bi se v zadnjih nekaj desetletjih tako korenito spremenila, kot se je v Goriških Brdih. Brda so danes v mnogočem spremenjena, dajejo popolnoma drugačen videz, kot smo ga bili navajeni videti tja do poznih petdesetih let, ko je ljudska kultura prepustila mesto sodobnim tehnološkim procesom.

Da bi to bogastvo ovrnednotila in ga približala briškemu človeku, je Katja Kogej pobrskala v fototekah, arhivih Slovenskega etnografskega muzeja, v zaprašenih muzejskih depojih in iz njih izvela pravo kulturno bogastvo, ki si ga je danes moč ogledati na gradu Kromberk.

Nastala je tako razstava, za katero so si ime sposodili v verzih Ludvika Zoržuta: »Briške čeriješnje so ble rdače«. Tiste češnje namreč, ki so v maju belile briške brajde; tiste, ki so naložene na škaliere romale v mesta. Sicer razstavni prostori obiskovalcu nudijo celovito podobo Goriških Brd. V njih je veliko materiala, ki priča o značilni briški arhitekturi, o briškem človeku, o njegovem delu med vinogradi in na domačiji. Razstava priključuje v spomin

marsikaj, česar danes ni več. Danes komaj še vemo kaj o briških prunelah, iskanih in dragih predelanih slivah, ki so preko veletrgovcev potovale v razne države Evrope. Kdo se še spominja lova na ptice v Dolanjskih Brdih, kdo pomni še sejme na Vrhovlju, kolosus, pleše po Brdih, barufe...

Etnološka razstava na gradu Krom-

berk, v željah prirediteljev, predstavlja uvod v večjo in trajno razstavo o ljudski kulturi Brd, ki naj bi našla svoj najbolj primeren prostor prav sredi vinogradov in rdečih češnjevih dreves.

Na sliki: ko v Brdih še ni bilo vodovoda in so vodo nosili v vedrih. (Stara fotografija je tudi na naslovnici vabila na razstavo)

Jutri in v torek v Kulturnem domu Prireditev med rekreacijo simboliko pusta in poezijo

V goriškem Kulturnem domu bosta jutri in v torek dve zanimivi predstavi, nekakšna kombinacija športa, oziroma rekreacije in kulture. Izvajalci bodo člani ŠKD Vipava in gledališke skupine Gorica. Jutri ob 20.30 bo v telovadnici Kulturnega doma predstava za širše občinstvo, v torek ob 11.30 za di-jake.

Predstavi z naslovom »Med kulturnim praznikom in pustom« pripravljata namreč kulturno-športno društvo Vipava ter Gledališka skupina Gorica, pod pokroviteljstvom Združenja slovenskih športnih društev v Italiji.

Skoraj 40 kotalkarjev se bo najprej predstavilo s krajšim sporedom, nakar bosta članici Gledališke skupine Adrijana in Laura Furlan še vsebinsko uvedli pestro in slikovito prireditev. Slednja bo povezovala vedrega Prešerna s časom pustnih dni, pri čemer je mogoče v pustu prepoznati v prvi vrsti številne preobleke, ki so značilne za ta šaljivi pa tudi skrivnostni čas: preobleke so vsele in burkaste, preobleke pa so tudi prizori iz narave, ki utelešajo duševna razpoloženja in ne nazadnje je preobleka tudi vojna, v tem času na žalost tako aktualna in uničujoča. Zamišljena breza, dobro povedana šala, Prešernovi opisi razburkane pa tudi impresivne narave, vse to so igre preobleke in mask, ki si jih nadeva človek. Mnogo vseh teh raznovrstnih elementov ima seveda tudi ljudska pesem, ki bo tudi zastopana v programu.

Predstava »Med kulturnim praznikom in pustom« bo seveda v prvi vrsti paša za oči, na kateri se bo po uvodnih izrazitih točkah ter besednem popotovanju po svetu tudi vselega Prešerna in neprevidljivega pusta, na koncu odvila prava kotalkarska zgodba z naslovom »Kresna noč«.

Igra o Ljubezni, Smrti in Sreči, je resnična prisposoda vedrine in tesnobe pred možno izgubo, je pravljica tiste vrste, ki nas očara s svojo globoko in svetlo resničnostjo. Zamisel, zgodbo in koreografijo zanjo sta pripravili Nada Devetak in Mariza Florenin, ki jima je pomagal Aldo Rupel, kostume je oskrbela Modesta Corsi, scenografijo Albin Devetak, glasbo pa Luca Zilli in Paolo Nicoletti. Vezno besedo večera je napisal Janez Povše, za tehnično, se pravi glasbeno in zvočno izvedbo prireditve pa so poskrbeli izvedenci Kulturnega doma.

Obeta se torej zanimiv dogodek, ki združuje na videz ločene vsebine, Prešernov spomin in pustno vzdušje v eno samo celoto, predvsem pa vzpostavlja radoživo in slikovito prostorsko stvaritev, namenjeno tako odraslim kot tudi najmlajšim gledalcem. Po drugi strani pa imamo opraviti z združevanjem najrazličnejših sil našega prostora, kar bi lahko postala pogostejša praksa tudi v bodoče.

J. P.

razna obvestila

KD Oton Župančič vabi v torek, 12. t. m., ob 15. uri na **VESELO OTROŠKO PUSTNO RAJANJE** v domu Andreja Budala.

SPD Gorica obvešča, da bo 24. februarja, na Nevejskem sedlu zaključno društveno tekmovanje, ki bo veljalo tudi za memorial Renca Faganella. Prijave od 11. do 20. t. m. pri Ivo Berdonu (tel. 81507), Ivanu Plesničarju (tel. 531191), Bojanu Makucu (tel. 20734) in v pisarni OK Val - Naš prapor (tel. 521420). Sprejemajo tudi prijave za avtobus. Društvo priporoča članom, tekmovalcem, naj čimprej poskrbijo za vpis.

Na Vrhovci pripravili lep večer o domačem in drugih pustih

Da se Vrhovci navdušujejo za pusto-vanje že zdavnaj vemo, saj se vsako leto pridno pripravijo na to »neresno« praznovanje. Letos pa so se pustni od-dolžili celo s predavanjem, seveda na pustno temo, kar je pravzaprav zani-miva pobuda. V goste so povabili fotografa Sergia Ferrarja, ki se že vrsto let ob pustni potiki po primorskih vaseh, da s kamero ali fotoaparatom zbi-ra izčrpano dokumentacijo o veselem

praznovanju, in Nadjo Kriščak (oba sta iz Trsta), ki se sicer ukvarja s plesnim in pevskim izročilom na Primorskem, a se tudi sama ni mogla izogniti čaru ljudske maske.

Po uvodnih besedah domačina Igorja Devetaka in ogledu diapozitivov o vrhovskem pustu, je Nadja Kriščak podala kratek oris poganskih korenin ali celo predpoganskih obredov, na katere se še vedno navezuje sodobno praznovanje pusta. Največ pozornosti je posvetila slovenskim in še posebej primorskim pustnim likom, še zgovornejši pa so bili diapozitivi, ki so pričali, da je Sergio Ferrari v preteklih letih z res »etnografskim« občutkom obiskal vrsto krajev, kot so Ptuj, kjer je doma »kralj« slovenskih pustnih likov - korant, Drežnico (pri Kobaridu), v Benečiji Bardo, Matajur, Ronac, Črni Vrh in Msrin, nato Čento in Predel, čez mejo še Cerkno in Podgrad, nena-zadnje Vrh. Posnetki o domačem pustu so seveda najbolj navdušili prisotne, mimogrede pa je padla beseda tudi o tujkih, ki jih sodobnost prepo-gosto podtakne še tako skrbno ču-vanemu pustnemu izročilu.

Živahna dejavnost društva FIF in sodelovanje s civilno zaščito

Člani goriške sekcije italijanske federacije lastnikov ten-skih vozil, ki sodelujejo pri deželni službi za civilno zaščito, so v prejšnjih dneh prikazali obračun lanskega nad-vse plodnega delovanja. V letu 1990 so namreč opravili večje število posegov, pri katerih je bilo angažiranih skupno 93 članov društva in 29 prostovoljcev. Poleg omenjenih akcij so se udeležili dveh pomembnih reševalnih vaj v Venu. Tu so namreč priredili vaje v dveh občinah, v pokrajini Padova, kjer je precejšnja nevarnost zemeljskih usadov in poplav ob izdatnejših padavinah.

To je bila tudi priložnost, da so si člani in prostovoljci iz različnih dežel lahko izmenjali izkušnje na področju te specifične dejavnosti. Gre namreč za dejavnost, ki je nastala pred kratkim, ki pa se zelo hitro razvija, tudi spričo pozornosti in podpore s strani družbe do organiziranih pobud civilne zaščite, z vključevanjem prostovoljcev.

Goriška sekcija FIF namerava v novi sezoni še več pozornosti nameniti prav vežbanju članov za reševanje in nudenje pomoči v primeru naravnih nesreč ali drugih posegov. Stopili bodo v stik in okrepili sodelovanje tudi z drugimi ustanovami, ki skrbijo za varstvo okolja in prebivalstva. Omembe vredno je priznanje članu goriške sekcije, ki so ga izbrali (na celotnem italijanskem ozemlju so izbrali le tri osebe) za udeležbo na izpopolnjevalnem natečaju za civilno zaščito v Rimu. Poleg osebnega uspeha in priznanja, pomeni taka izbira tudi priznanje društvu.

Na sliki: člani goriške sekcije FIF med reševalnimi vajami.

KD Sovodnje

vabi na

PUSTNI PLES

ki bo v torek, 12. februarja 1991, ob 20.30 dalje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Zabaval bo ansambel Misel.

Vabljeni vsi!

Mrz in sneg sta povsem spremenila videz reke nad solkanskim jezom Reka Soča v zimski preobleki

Z včerajšnjo otoplitvijo sta se začela taliti led in sneg, ki sta v prejšnjih dneh dala pokrajini na Goriškem povsem »sibirski« videz. Mrz prvih dni v tednu je ustvaril debele

skorje ledu tudi na Soči, tam kjer je voda manj deroča. Na posnetku (foto Marinčič) vidimo zmrzlo in zasneženo gladino reke nad solkanskim jezom.

pismo uredništvo

Kam z napisom na Sabotinu

Prejeli smo, s prošnjo za objavo:

»Spoštovano uredništvo.

Z nekaj zamude pristavljam svoj lonček k polemiki med B. Marušičem in Z. Vogričem ob predlogu prvega, da bi na Sabotinu okoli cerkvice sv. Valentina uredili spominski park. Prosim za objavo.

Šele na svečnico mi je kanilo (če že od strehe ni)!

Koder imajo to srečo, da sneg pobeli breg in dol se vsaj za zimske dni pod snežnim plaščem skrrije vse, kar ljudje čez leto in dan in tudi še prej nasteljeno in še pravi čas pred zimo za seboj ne pospravimo. Tu na osončeni strani sončne strani Alp, koder je sneg le na vsake kvater in še bolj poredko, pospravi ihtava burja kar more. A velikih in povrh še težkih pregreh nad okoljem pač ne more, pa naj brije kolikor hoče.

Tudi mogočnih črk sabotinskega epigrafa ne!

Tam gori, vsem in daleč okrog na očeh, ta socrealistični pendant svetogorskemu kažipotu kljubuje vetrovom in odjugam in vsakršnim pomladanskim sapam. Še sam sv. Valentin, prvi pomladin in sabotinski patron, mu ne more do živga. Doklej »naš Tito« še tam gori na gori?

Bilo bi nadvse primerno preložiti ga malo više, v podrtijo cerkvice in okoli nje stoječe samostanske stavbe. Pa ne za pozidavo in ponovno postavitve in posvetitev, kot nekateri kar preveč jezljivo hočejo narobe razumeti dobro zamisel. Za ureditev ruševin bi bilo čisto dovolj. Zagotovo so na gori bolj avtohtone.

In ker Štmavercevi, ko tam okoli vneta raziskujejo, bližina meje prav dosti ne moti in da predloga o spomeniškem parku na Sabotinu v Štmavru po pravici ne bi označevali lo kot politično potezo, bi morali tudi tostran Soče kaj napraviti stvari v prid.

Drago Svoltjak

prispevki

Namesto cvetja na grob Matildi Prinčič darujeta Angela in Milko Paulin 100 tisoč lir za vzdrževanje partizanskega spomenika v Pevmi.

V spomin na Stanka Leghisso daruje Orlando Semolič z družino 20 tisoč lir za vzdrževanje spomenika v Jamljah.

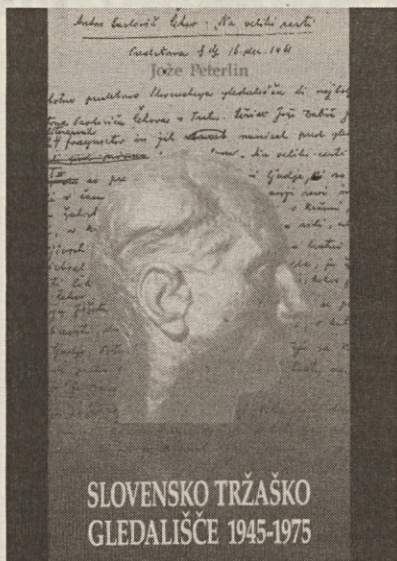
V počastitev spomina Pavla Paulina in none Klementine Leban darujejo Leda in sinova 20 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v Štandrežu.

Ob 20. obletnici smrti Jureta Tomšiča darujeta mama Jožica in sestra Daša 50 tisoč lir za ŠZ Dom.

Obsežen zbornik s kritikami Jožeta Peterlina Slovenski tržaški teater

Pri tržaški Mladiki je z letnico 1990 izšla knjiga Jožeta Peterlina pod naslovom Slovensko tržaško gledališče 1945-1975. Gre za obsežen in dobro opravljen izbor Peterlinovih gledaliških kritik iz obdobja po vojni pa vse do smrti v marcu 1976. Ocene in fotografije je izbral Marij Maver, ki je tudi napisal uvodno besedo in sestavil bibliografijo avtorjevih tržaških objav. Bibliografijo Peterlinovih predvojnih del (objavljenih v Sloveniji) je sestavil Mirko Mahnič, naslovnica pa je delo Edvarda Žerjale.

Jože Peterlin je bil dolenske gore list, ki so ga povojni viharji in hudourniki izkoreninili in slednjič naplavili in presadili na primorska tla, v katera se je presenetljivo dobro vrasel. Leta 1945 je kot mlad in energije poln mož - rodil se je 1911 - prišel iz Ljubljane v Italijo in se kmalu za vselej ustalil v Trstu. Kakor je že prej vse svoje sile posvečal gledališkemu ustvarjanju, se je tudi na novih tleh zavezal teatru in govorjeni besedi. Sprva je delal na radiu, nato pa predaval na klasičnih oddelkih Znanstvenega liceja, in mnogi ga najbolj pomnijo prav kot profesorja. Ves čas se je udeleževal tudi na kulturnem področju: prirejal je proslave, prosvetne večere, tabore, študijske dneve Draga, izdajal glasila, ustanovil dijaški Slovenski kulturni klub in tako naprej. Njegova prva in največja ljubezen pa je ostajalo gledališče: z Radijskim odrom je kril vse radijske dramatizacije

v slovenščini, po politični odmrznitvi je 1969. prišel v upravni svet slovenskega gledališča, veskozi pa je tudi nadaljeval delo, začetko že v Ljubljani - pisal gledališke kritike. Prav članke o predstavah v Slovenskem narodnem gledališču (danes SSG) prinaša pričujoča knjiga, ki s tem postaja nadomestljiv dokument zgodovine slovenskega gledališča v Trstu. Pri izboru je urednik izpustil recenzije mladinskih predstav in tujih gostovanj.

Sama vsebina knjige je kar se da pestra in preveč razvejana, da bi se dalo o njej karkoli strnjene zapisati (nesramno bi tudi bilo tlačiti tri desetletja ljubečega in natančnega pisanja v nekaj pavšalnih vrstic). Dovolj bodi, če povemo, da je v knjigi malone vse, kar se je med letoma 1945 in 1975 pomembnega zgodilo na sceni tržaškega slovenskega gledališča. To ni hiperbola, temveč dejstvo in pohvala hkrati. Tej neodtujljivi vrednosti pričujoče zbirke ne morejo ničesar odvzeti manjši spodrsiljaji ali danes malce zastareli kriteriji, po katerih se je Peterlin ravnal. Večino takšnih nedoslednosti tako in tako ne gre pripisovati avtorju, ampak prej času, v katerem je pisal, in razmerjem moči, ki so tedaj vladala.

Knjiga je vzorno urejena, tako da je preglednost eden njenih glavnih adutov. Uvaja jo kratka, koncizna biografija izpod peresa Marija Mavra, nato pa beremo kakih 250 strani kronološko urejenih Peterlinovih člankov, med katerimi so tu in tam posejane fotografije uprizoritev. Sledi bibliografija v dveh delih (ljubljska in tržaška leta avtorjevega ustvarjanja), nekaj fotografij iz Peterlinovega albuma, izbor literature o njem in tista podrobnost, brez katere je tovrstna knjiga prav tako neuporabna kot avtomobil brez ključa - namreč seznam imen.

ALEKSA ŠUŠULIČ

Neizrazit in bled nastop v koncertnem društvu

Skupen nastop odličnih instrumentalistov še ne pomeni, da bomo poslušali vrhunsko komorno muziciranje. To je potrdil tudi abonmajski koncert Tržaškega koncertnega združenja, ki je bil pretekli ponedeljek v gledališču Rossetti v Trstu. V komorni sedmici so nastopili pianist Gerhard Oppitz iz Bavarske, violinist Dimitry Sitkovetsky in čelist David Geringas iz SZ ter klarinetist Eduard Brunner iz Švice. Vsak izmed njih je vrhunski mojster v igranju na svoj instrument. Glasbeno izrazno moč in tehnično izurjenost posameznika smo najbolj doživeli v skladbi Quator pour la fin du temps za violino, klarinet, violončelo in klavir sodobnega francoskega skladatelja Oliverija Messiaena, v kateri je skladatelj za dosego svoje koncepcije glasbenih funkcij, subjektivne izraznosti in mistične prežetosti svojega glasbenega govora namenil posamezne stavke solo instrumentom. Vsak instrumentalist se je v izvedbi »svoje« stavka izkazal kot vrhunski oblikovalec glasbenih misli in idej, ki so zaživele v subjektivnem videzu in doživljanju racionalno grajene Messiaenove glasbe, upostevajoč skladateljevo pojmovanje zvoka, ki ga razčlenjuje na dinamični, fonetski, kinetični in kvantitativni faktor. Njihova igra je imela značaj improvizacije oz. svobodne ustvarjalnosti v okviru poliritmičnega in polimodalnega Messiaenovega notnega zapisa. Prav zaradi subjektivnosti podajanja glas-

benih vsebin se instrumenti pri skupni igri niso vili v enovito interpretacijska hotenja - ohranili so svoj solistični značaj brez dinamičnega, agogičnega in glasbenovsebinskega prilagajanja drug drugemu.

Blizu Messianovi glasbi, ki je sklenila večer komorne glasbe, je glasba Bele Bartoka, ki smo jo poslušali v uvodu. Bartokova glasba nas ob prvem poslušanju zaradi prvinosti, neubranosti, navidez razbitosti in brezobličnosti ne prevzame. (Poslušalci so zapuščali dvorano.) To je glasba skladateljevega zapletenega razuma, zato je bila izvajalcem zaradi individualnosti vsakega instrumenta izvedbeno blizu. Poleg elementov madžarske ljudske glasbe je Bartók vpletel v Kontrast za violino, klarinet in klavir tudi elemente ameriške glasbe, ki sta jih klarinetist in pianist odlično iskristila v interpretaciji tega dela.

Prvi del koncerta je sklenil Trio v c-molu opus 66 za violino, violončelo in klavir Felixa Mendelssohna. Tako kot skladatelj s tem delom se tudi izvajalci niso povzpeli »na najvišje vrhove«.

Komorno muziciranje ima s svoje zakonitosti, ki jih tudi odlični izvajalci spoznajo le s stalnim skupnim igranjem in ne z občasnimi skupnimi nastopi.

MIRKO SLOSAR

V Ljubljani so predstavili dela Kocbeka in Rožanca

V prejšnjih dneh so v Ljubljani predstavili neobjavljena dela dveh že umrlih, vendar zelo pomembnih slovenskih književnikov.

Najprej, v sredo, je bila v Cankarjevem domu predstavitev štirih knjig Edvarda Kocbeka: zbirke *Rane pesmi*, njegovega *Dnevnika 1945 in Dnevnika 1946* v dveh zvezkih. Knjige so izšle pri Cankarjevi založbi, kot je v njem imenu povedal Jaša Zlobec, pa pomenijo pomemben doprinos k osvetlitvi Kocbekovega lika in opusa. O zbirki pesmi je spregovoril Kocbekov prijatelj in sopotnik dr. Anton Trstenjak; ta je poudaril, da je bil Kocbek v dijaških letih pesniško ustvarjal, vendar se - v primerjavi z mnogimi, ki so zgodaj izdali svoje pesmi in padli v nemilost literarnih kritikov - ni prenačil; zaradi tega je, vsaj s pesniškega vidika, ostal v senci Antona Vodnika.

Zanimivi so, kot kaže, tudi dnevniški zapisi. Tiste iz leta 1945 so - po zaslugi Andreja Inkreta - našli šele lani; o njih, kot o tistih iz leta 1946, je spregovoril Mihael Glavan, to je strokovnjak, ki jih je iz izvirne rokopisa pripravil za objavo. Glavan je zapise označil predvsem kot dnevnik o političnih dogajanjih, hkrati pa kot doku-

ment, ki razčlenjuje doslej neznane plati Kocbekovega zasebnega življenja; čeprav so v njih nekatera kritična razmišljanja (na primer razmišljanje o poboju domobrancev leta 1945), so zapisi prežeti z mislimi o novem življenju in novem razvoju. Glavanovo izvajanje je dopolnil znani jezikoslovec, sicer pa nekdanji Kocbekov osebni tajnik Janez Gradišnik. Dejal je, da se dnevniški zapisi 1945-46 dokaj razlikujejo od del, kakršni sta *Listina* in *Tovarišija*, saj so veliko bolj pristni. Na predstavitvi knjig je z branjem odlomkov sodeloval Tone Kuntner, prisotni so bili Kocbekov brat in sinova.

V četrtek pa so na sedežu Društva slovenskih pisateljev predstavili zbirko esejev Marjana Rožanca, z naslovom *Previr*. V njej so zbrani poslednji eseji lani umrlega književnika; trindvajset jih je, govorijo pa o politiki, ljubezni, Bogu in Hudiču, umetnosti in slovenstvu. Knjiga je izšla pri Založništvu slovenske knjige, v njenem imenu jo je predstavil Jaro Mihačič. To, da so knjigo predstavili včeraj, na dan podelitve Prešernovih nagrad, nikakor ni naključje; Marjan Rožanec je namreč posmrtni dobitnik te najbolj čislane nagrade s področja umetnosti.

I. VOGRİČ

A. Rojcu Gallusova listina

Komisija za Gallusova odličja Zveze kulturnih organizacij Slovenije je razpravljala o predlogu Zveze kulturnih organizacij Koper za podelitev Gallusovega odličja dr. Aleksandru Rojcu.

Sklenjeno je bilo, da Aleksander Rojce prejme Gallusovo listino, priznanje ZKO in Slovenske pevske zveze za delo, ki je odločilno vplivalo na razmah ljubiteljske glasbene dejavnosti.

Pianist in muzikolog Aleksander Rojce ima doslej že bogato in obsežno bibliografijo, ki večinoma ohranja in razširja vedenje o slovenski glasbeni zgodovini na Tržaškem. Udeležuje se kot glasbeni kritik. Cenjen ne kot glasbeni pedagog in koncertant, je pa tudi duhovni vodja in organizator koncertov Mladi mladim. Pomemben je tudi njegov prispevek pri oblikovanju in spodbujanju ljubiteljske kulturne dejavnosti v zamejstvu, kjer se udeležuje tudi kot dirigent MPZ »Igo Gruden« iz Nabrežine.

Aleksandru Rojcu je bilo priznanje podeljeno v petek v koprskem gledališču na slavnostnem koncertu ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika.

Monografija literarnega zgodovinarja Janka Kosa Življenje Valentina Vodnika

Kot 34. zvezek v popularni zbirki *Znameniti Slovenci* ljubljanske založbe PAK (Partizanska knjiga), ki jo od začetka ureja akademik Josip Vidmar, je izšla monografija o Valentinu Vodniku, delo uglednega literarnega zgodovinarja, univ. prof. dr. Janka Kosa. Že doslej je avtor o Valentinu Vodniku - posebej ali v obširnih kulturno-zgodovinskih sklopih - objavil več del. Zato je bralcem na pot pospremil svojo monografijo z bistveno ugotovitvijo, da se je z Vodnikom srečeval, bodisi literarnozgodovinsko, redakcijsko ali interpretativno, vsaj od leta 1960 naprej. Torej že od časov, ko je raziskoval Prešerna ali Matijo Čopa, razpravljal o opisnem pesništvu narave v zvezi z Vodnikom ali o ideji slovenstva v poeziji slovenskih razsvetljencev, posebno pri Vodniku. Svoje znanje in vedenje o Vodniku je še poglobil, ko je urejal njegovo zbrano delo za *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev*.

Po sodbi dr. J. Kosa pa za pisanje o Valentinu Vodniku to seveda še ni bilo dovolj. Treba je bilo spoznati ne samo njegova zapisana dela, ampak razumeti tudi njegovo osebnost in življenjsko usodo, morda začutiti posebno afiniteto do njegove vsestranske delavnosti, skromnosti, prilagodljivosti zgodovinskim dogodkom, ki so ga nosili s sabo, doumeti njegov poseben etos. Iz prizadevanja, da bi se prikazala tudi ta stran njegovega življenja in dela, je nastala knjiga *Valentin Vodnik*, ki je zdaj že med bralci.

Ni dvoma, da je bil Valentin Vodnik med tistimi srečnimi izbranci na Slovenskem, ki so se znašli na višku ustvarjalnih moči, ko je skozi zahotelo monarhistične razmere na Kranjskem zavel silovit veter prosvetljenstva in francoske revolucije. Kot izobraženec je imel dovolj znanja in duha, da je v kratkem času Ilirskih provinc (1809-1813) postavil temelje slovenske umetne poezije, srednjega šolstva in časniarstva in si tako »brez hčere in sinak«, kakor je zapel v pesmi *Moj spominik*, izklesal trajen pomnik v galeriji pomembnih slovenskih mož. Sicer pe je Vodnik sebe in svoje življenje popisal

že leta 1796, ko mu je bilo 38 let, v kratki avtobiografiji, ki ji je dal naslov *Valentin Vodnik*. Ohranila se je v njegovem lastnoročnem zapisu na listu, ki je uvezan v skupno vezavo vseh treh letnikov *Velike pratike*. Od tod lahko sklepamo - piše Kos - da je sicer ni namenil za objavo, vseeno pa naj bi naključnemu bralcu povedala na kratko, kdo je bil urednik in pisec *Velike pratike*.

Vendar to ni edini Vodnikov avtobiografski zapis. Drugi, precej krajši, je naslovljen podobno, datiran pa v Ljubljani, 30. rožencvetja 1798. Dr. Kos piše v svoji monografiji, da se je tudi ta ohranil v pesnikovem lastnoročnem zapisu, uvezenem v prvi letnik *Lub-lanskih novic* (1797). Prvi ga je objavil Janez Bleiweis v *Vodnikovem spomeniku*, faksimile pa Ivan Grafenauer v *Vodnikovem Izbranem delu* leta 1935. In zakaj pripisujemo tolikšen pomen obem Vodnikovim avtobiografijam? Ob tem, da je bil prvi slovenski pesnik in časnikar, urednik in pisec *Lub-lanskih novic*, prvega časopisa v slovenskem jeziku ter avtor prve slovenske pesniške zbirke *Pesmi za pokušino*, je bil Vodnik tudi prvi Slovenec, ki je poskusil v slovenskem jeziku predstaviti sebe, svoje življenje, osebnost in delo kot »upoštevanja vredno

zgodbo konkretnega posameznika, osebe ali jaza«. Tako kot v svojih prejšnjih objavah tudi, v zadnji zatrjuje avtor o svojem »portretiranču«, da so ga označevale zdrava razumnost, do-ga označevale zdrava razumnost, do-brodušnost in potrpežljiva delavnost, kar se kaže tudi v Vodnikovem slovar-stvenem delu. Ukvarjal se je s pesništvom, šolskim in jezikoslovnim delom, poljudno vzgojnimi izdajami in časni-karstvom, pa tudi s prevajanjem. V le-poslovje sodijo po Kosovem prepriča-nju predvsem Vodnikove pesmi, zbra-nje v dveh zbirkah *Pesmi za pokušino* (1806) ter *Pesmi za brambove* (1809). Poleg tega je objavjal pesmi še v *Ve-likih in Mali pratiki*, v *Lublanskih no-vicah* znano pesem *Ilirija oživljena* je objavil v svoji slovnici in francoskem glasilu Ilirskih provinc. Zadnje Vodni-kove pesmi pred smrtjo so ostale v ro-kopisu, objavili so jih v *Kranjski Čbe-lici*. Vodnik je zbral tudi slovenske ljudske pesmi kot drugi razsvetljenci pred njim, vendar je tudi ta zbirka ostala v rokopisu; kasneje je bilo ne-kaj besedil objavljenih v *Kranjski Čbelici*. Slednjič je za šolstvo napisal in izdal šest knjig in abecednikov, preprostemu ljudstvu je namenil najpo-gi *Kuharske bukve* in *Babištvu*, najpo-gmebnejše pa so Vodnikove izdaje *Velike in Male pratike* (1795-1806) ter *Lublanskih novic*.

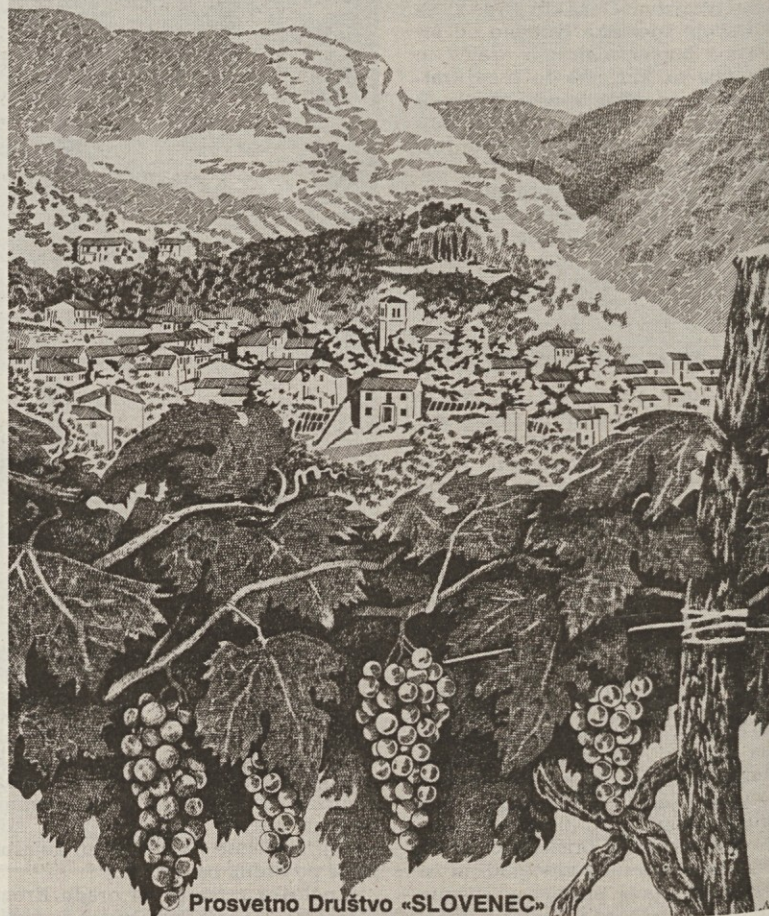
Spodovalcem in ljubiteljem sloven-ske literarne zgodovine je manj znano, da je bil Valentin Vodnik v svojem času najboljši poznavalec slovenskega jezika. V dobi Ilirskih provinc je dose-gel, da se je v začetnih in srednjih šolah na Kranjskem uvedla kot učni jezik slovenščina namesto dotedanje nemščine. V letih 1811-1812 je sam na-pisal kar štiri učbenike v slovenščini; tako je dosegel, da so vsaj te štiri predmete učili v slovenščini. In ne samo, da je zbral gradivo za slovar, a je prehitela smrt, Vodnik je v za-gdnjih letih svojega življenja priprav-ljal tudi veliko pesniško zbirko. Z njo je želel predstaviti celovit pregled svojega dolgoletnega pesniškega us-tvarjanja, žal pa je zbirka ostala v ro-kopisu.

IVAN VIRNIK

Raziskavo bodo predstavili v petek Boršt v knjigi

BORIS KURET

BORŠT

Pred kratkim je borštansko prosvetno društvo Slovenec slavilo 90-letnico delovanja. Ta visoki jubilej so proslavili tudi z izdajo knjige, ki zaobjema kulturno, socialno in politično dogajanje v nekdanji davčni občini Boršt in na širšem območju občine Dolina od leta 1819 do 1918. Raziskovalec Boris Kuret je v knjigi velikega formata s 172 stranmi, 110 povečini prvič objavljenimi fotografijami in 50 ponatisi originalnih dokumentov temeljito obdelal dobo nastajanja društva, tudi s statističnimi podatki o naselitvi in gibanju prebivalstva. Dokumentacija je iz tržaških, ljubljanskih, koprskih in reških zgodovinskih arhivov. Stare dragocene slike pa so prispevali zbiratelji in razni zasebni arhivi.

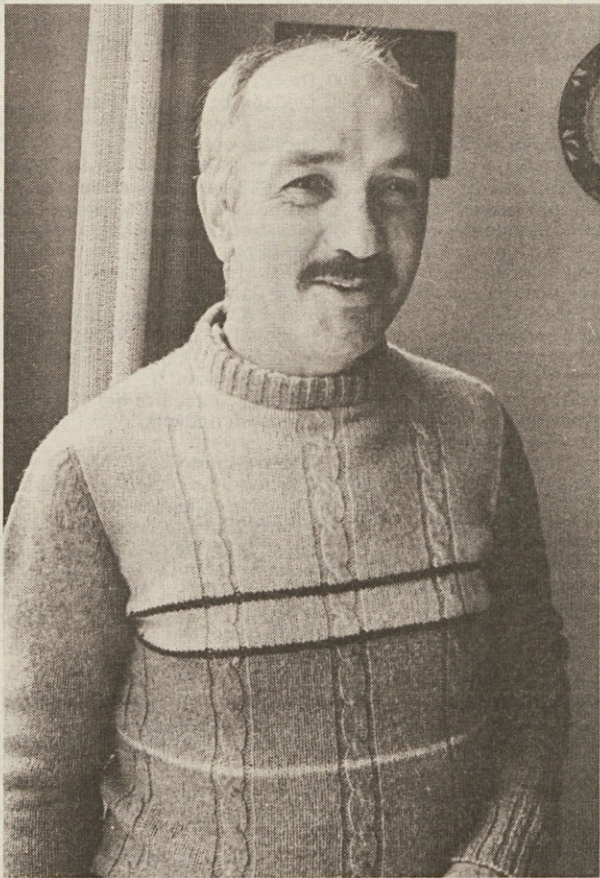
Knjiga je bogat prispevek k spoznavanju takratne dobe in je skupaj z zanimivimi posnetki zaokroženo in prijetno branje. Uradno jo bodo predstavili v prostorih borštanske Srenjske hiše v petek, 15. februarja, ob 20.30.

Odprtje razstave Jasne Merkušjeve

V koncertnem ateljeju Društva slovenskih skladateljev (Trg francoske revolucije) v Ljubljani bodo jutri ob 19.30 odprli razstavo grafične oblikovalke Jasne Merkušjeve. Tržaška umetnica bo dala na ogled polimaterične kolaze in keramične reliefe, o katerih bo spregovoril Aleksander Bassin. Odprtje razstave je povezano s koncertom, na katerem bodo izvajali skladbe Heidna, Eliassona, Marosa, Strmčnika, Denhoffa in Koxa.

Janez Picelj bo odprl veliko obrtniško delavnico

Avstralsko znanje na preizkusu v novi slovenski stvarnosti

Janez Picelj, zasebni obrtnik, se po desetletni »avstralski odisejadi« vrača, da si v Sloveniji spet zgradi dom, osnuje obrt in vzgoji otroke »po slovensko«. Živahen, nemiren, podjeten mož, ki je vzbudil našo pozornost lani poleti, ko so se zbrali poslovni možje slovenskega izseljenstva na Gospodarski zbornici Slovenije, je zastavil svoje moči zares. Njegova zgodba osvetljuje neko notranjo moč in vztrajnost, delavnost, lastnosti, s katerimi se tako uspešno prebijajo v svetu.

Njegova starša sta Dolenjca, iz Novega mesta, rojen je bil v Italiji, spada v generacijo najmlajših slovenskih izseljencev, saj so razlogi za odhod iz domovine leta 1980 poslovne narave: »V Grosupljem sem imel delavnico za eloksiranje aluminija. Eloksiranje je galvanski postopek, s katerim to kovino zaščitimo s posebno plastjo pred patino in korozijo, z njim dosežemo tudi estetski, lepotni učinek. Danes ni več tehničnega izdelka iz aluminija, ki ne bi imel te plasti. Veliki nebotičniki, sodobne tovarniške hale in bloki so zgrajeni iz teh gradiv. Moja delavnica, kjer sem zaposloval tri, štiri delavce, je zašla v zobčnike samoupravljanja, slabih razmer, težko je bilo dobiti surovine, socialistična »dogovorna ekonomija« je ostala zame - gluhonema. Nekateri so ob velikih davkih špekulirali, prekupčevali, jaz pa sem že od nekdaj bil za »fair business«, za govorico kvalitete, ne pa za veze, poznanstva in politikanstvo, ki je zajelo vse gosodarstvo. Tisti, ki niso znali špekulirati, so morali »štacune« zapreti!

Surovine za tovrstno dejavnost sta izdelovali samo dve firmi na svetu, zato sem imel z nabavljanjem velike težave. Uvažanje ni bilo dovoljeno. Vsak mesec so menjavali vrsto predpisov.

Sprva sicer niti nisem nameraval kamorkoli oditi, toda ko sem spoznal, mojo bodočo avstralsko ženo Suzanne, ki se je mudila v Sloveniji kot prevajalka, sem se odločil za pot v Avstralijo. Starši te nekdane žene imajo okoli 120 kilometrov iz Brisbane, v okolici mesta Toowoomba, prelepo farmo govedi, za okoli 800 glav, na 2000 akrih (810 hektarjih!) zemlji.

Senca obžalovanja šine prek obraza sogovornika, neke med stavki uide Janezu misel, da je po duši farmer in da najraje dela z - živalmi. »To so prelepa, neznanska protustranstva, farma je večja kot vsa Ljubljana, morda še skupaj s predmestji. Po teh pašnikih se vozijo mlajši pastirji in oskrbniki živine z motornimi kolesi, starejši, domačini, pa vsa pota opravijo s konji. Vsak dan si v sedlu in skrbiš kot gospodar, da ni kaj narobe.«

Peščeni viharji, suša in divji psi dingi ogrožajo črede?

»Ne toliko v okolici Toowoomba, kjer je še dokaj civilizacije, čeprav zaidejo ti sestradani psi tudi med te črede in so zelo nevarni. Pobijejo in slepo okoljejo mnogo živine, zlasti še, če so stekli. Glavna skrb oskrbnika je, da so ograde zaprte, da se živina med seboj ne meša; različne črede se lahko pobodejo med seboj. Teliči se rojevajo, in budno oko mora odkriti žival, ki se je čez noč otelila, ali pa tudi sam pomaga pri telitvi.

Najvažnejša pa je voda! Vsak del farme ima svoj napajalnik. Če so ti napajalniki iz kakršnegakoli razloga prazni, lahko pride do katastrofe, da pogine vsa čreda. Vročine, ki dosegajo 50 in več stopinj, groze z izsušitvami izvirov. Takrat s cisternami vodo dovažamo.

Življenje farmerja sredi Avstralije ima torej svoj čar, čeprav je trdo?

»Vedeti moraš, kaj lahko pričakuješ od kraja, kjer si. Na karti Avstralije je precej označenih krajev z naselji. Toda to so tudi zaselki z okoli 20 hišami, banko, trgovino, bencinsko črpalko, cerkvijo, zdravnikom. Družabna srečanja potekajo v večjih razsežnostih enkrat, dvakrat letno. Takrat določi kraj za semenj, »fiesto«, državni praznik. Seveda lahko traja dva, tri dni, ker morajo veliko nadoknaditi in si povedati.«

Prodaja živine je verjetno bistvo dobrega gospodarjenja?

»Kupčevanje z živino ni nič podobno slovenskim vaškim sejmom v malih krajih, kjer pripelješ eno živinčino in ga pelješ domov, če ga ne prodaš. Na semem živine v Avstraliji se podajajo z vagoni, kamioni, polnimi živine, ki jo moraš prodati za vsako ceno, saj stane prevoz celo premoženje. Gre vedno za nekaj sto glav, celo tisoč. Naslednji dan je licitacija, kjer skušaš doseči najvišjo ceno za zdravo, pregledano žival...»

V času mojega kmetovanja sem bil tudi v službi v elektro firmi, na položaju inženirja, inšpektorja kvalitete prodaje napajalnih naprav, razdelilnih omar in druge opreme za elektrarne. Obenem sem imel še svojo firmo, ukvarjal sem se z izdelavo artiklov za turistično industrijo, nekaj sem proizvajal sam, nekaj nakupoval in prodal.

Na svetovni razstavi AVSTRALIJA ob 200-letnici v Brisbanu, leta 1988, pa sem se posvetil samo tej moji dejavnosti in si pridobil bogate mednarodne izkušnje pri velikih projektih in količinah blaga.

V Brisbanu imam tudi zdaj firmo. S svojimi izdelki zajemam velik del Avstralije. Povezal sem se tudi s firmo Sydney G. Hughes Pty Ltd., ki se vse bolj povezuje z evropskim tržiščem. Ker so bili z mojimi dobavami blaga zelo zadovoljni, sem dobil po svetovni razstavi nalogo, naj organiziram podobno proizvodnjo tudi v Evropi.

Predlagal sem jim mojo rodno Slovenijo, v kateri smo bili v začetku letošnjega leta že priča nekaterim demokratičnim spremembam, ki jim bodo, upam kmalu, sledile tudi radikalne - ekonomske!

Tako sem to priložnost obrnil v prid slovenske pomladi, rad bi nekaj storil za naše ljudi. Ves potek pa se je zelo zavlekel, čakalo me je trdo delo, saj sem moral prebijati birokratske barriere in organizirati vse potrebno za uvrstitev moje nove firme v Slovenijo.

»Moji partnerji so obiskali Slovenijo in so bili presenečeni ob vtisih, ki so jih dobili, o napredku dežele in možnostih za vlaganje. Prav tako pa sem bil jaz presenečen, kako visoke in različne so bile cene za najem poslovnih prostorov. Najdražja je bila Iskra in njeni prazni obrati po stečaju. Razlike v cenah so bili tudi šestkratne! Izbral sem Podturen pri Novem mestu, mojo Dolenjsko. Proizvajati nameravam plastično galanterijo, kovinsko galanterijo. Druga dejavnost pa bo tiskarstvo. Selili se bomo v že zgrajeno stavbo, če pa bomo uspešno poslovali in proizvajali, bomo kasneje zgradili tudi svojo proizvodno stavbo.

»Ogromno energije in časa sem porabil, da sem kot bodoči obrtnik uredil

vse, kar je potrebno za začetek, pet mesecev je trajalo. Ta sistem, ki ureja drobno gosodarstvo, še zdaleč ni organiziran na načelih tržne ekonomije, z vsvo zakonodajo in predpisi, ki bi jamčili varno poslovanje, vsaj ne tako, kot si predstavlja in po katerih se ravna ves zahodni poslovni svet. Banke tu ne morejo veliko pomagati, obresti, ki jih zdaj zahtevajo, ne dopuščajo nobenega uspešnega in resnega posla. S takšnimi obrestmi bo težko pritegniti vlagalce, vendar pa se tudi tu obetajo radikalne spremembe, ki jih mora Slovenija pri svojem osamosvajanju izvesti.

Osnovni kapital in rizični kapital sta pri začetnih investicijah relativno majhna, obratni kapital v proizvodnji pa je pri posameznih fazah dela izredno velik.

Govoriva o novih strojih, potrebnih za proizvodnjo. Kje jih boste kupili?

»Nekaj jih bomo kupili v Nemčiji, saj tudi za našo firmo v Avstraliji kupujemo v tej državi, nekaj pa v Italiji.«

Je vsota za uvoz strojeva omejena?

»Ni! Edini pogoj je, da se pet let obvežemo, da bomo proizvajali nove izdelke. Pod tem pogojem imamo neomejene možnosti za uvoz strojev v Slovenijo.

Ne bi pa radi uvažali tistih strojev, ki so že v Sloveniji v rokah različnih proizvajalcev, a so le polovično in še manj izkoriščeni. Zato bi se prav radi z določenimi proizvajalci dogovorili za kooperacijo in jim tako ponudili delo. Če stroji niso izkoriščeni vsaj 80 odstotno, ni govora za normalno amortizacijo pri izrabljanju strojnega parka. Dohodek od viška vrednosti, ko poravnamo vse stroške surovin, delovne sile, vloženega kapitala, plač in dav-

ščin, mora še vedno jamčiti dostojno življenje.

Katere so otroške bolezni našega poslovanja in gospodarjenja, ki ste nanje naleteli?

»Najprej sploh težko prideš do točne, zanesljive celotne informacije v določeni panogi, saj ni osrednjih, dostopnih podatkov ene panoge v osrednjem kompjuterju republike. Drugič: težko je dobiti proizvajalce. Počasni so pri pripravi ponudb. Največji problem pa so podjetja, ki postavljajo nerealne cene.« Razmere se umirjajo, tudi obe srbski blokadi in uvajanje »uvoznih dajatev na slovenske proizvode bodo imeli tudi pozitivne učinke, saj naravnost spodbujajo k iznajdljivosti in prožnosti za preživetje.«

Od nekaj sto investicij lanskega leta v Sloveniji je med investitorji le malo Slovencev, ki bi priskočili na pomoč domovini. Čakajo na varne naložbe, na razplet dogodkov, vrnitev zaplenjenega premoženja. Tujci pa vlagajo v naša podjetja, namesto da bi Slovenci vsaj nekaj kapitala vložili doma, da bi ostala zemlja in podjetja v naših rokah?!

»Ne bojim se tega, da bi Slovenijo razprodali tujcem! Za podjetja, ki so v takšnem stanju kot naša, moraš imeti mnogo domoljubja ob vlaganju, poleg kapitala, seveda.«

Kako nameravate začeti z delom v svojem novem podjetju v Podturnu?

»V začetku bo samo »okostje«, najnujnejše službe, nekaj skladiščnikov, nekaj delavcev ob strojih, knjigovodstvo, tajnik. Nato bomo videli.«

Vaša družina je še mlada, pomoči s te plati ne bo?

»Pred odhodom v Brisbane, kamor poletim te dni, sem sklenil sporazum z dvema večjima tiskarnama v Ljubljani, nato s tovarno pisarniške galanterije v Zagrebu. Pogovarjali smo se tudi z invalidskim varstvenim zavodom Ponikve za patiniranje, prevleko manjših kovinskih predmetov, nekaj se nam obeta na Gorenjskem, in še sporazumi z manjšimi kooperanti...«

Kaj nameravate postoriti v Avstraliji?

»V Avstraliji bomo pripravili designe vseh naročenih proizvodov in izpeljali tehnično plat dela. Za finančno plat pa nas čaka mučen dogovor z bankami. Težko bo! poročstvo, garancija bo v avstraliji, denar pa tukaj. Zelo zavisimo od razvoja dogodkov v Jugoslaviji, osamosvajanja, možnosti konfederacije, oblike sožitja, ki čaka Slovence v tej skupnosti po novem letu. Ta agonija se mora čimprej prekiniti, tako ali drugače, da bodo ljudje spet začeli normalno delati, in da bodo vedeli, da delajo zase, ne za druge! Slovenija kot enota, država, mora biti popolnoma samostojna. Skrajni čas je za tudi, da pride do svoje valute, saj brez bančne kontrole, brez nadzora nad kroženjem svojega lastnega denarja tudi ne moremo govoriti o kakršnemkoli gospodarstvu.«

Katera je vaša največja želja za leto 1991?

»Da pripeljem vso družino nazaj v domači kraj, otroke pa dam v slovenske šole!«

IVAN CIMERMAN

Zimski vozni red vlakov

Velja od 30. septembra 1990 do 1. junija 1991

H - hitri vlak
K - krajevni vlak
E - ekspressni vlak
IC - Inter City

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-BARI-LECCE

Odhodi iz Trsta

4.20 H/K Benetke
5.05 K Benetke § (1)
5.45 IC (Svevo) Mestre-Milan *
5.50 H Benetke
6.17 K Portogruaro § (1)
7.25 E Benetke
8.25 H Benetke
9.25 E Benetke
10.00 K Benetke §
10.45 IC (Marco Polo) Mestre-Rim Termini *

12.25 H Benetke
13.48 K Portogruaro § (1)
14.20 H Benetke
15.25 H Benetke
16.10 IC (Tergeste) Mestre-Milan-Turin *

17.10 H Benetke
17.25 K Benetke
18.15 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. raz. Trst-Lecce)

19.25 K Portogruaro §
20.25 H Benetke
20.40 E (Simplon Express) Mestre-Milan-Lambrate-Domodossola-Pariz (pogradi 1.-2. raz. Trst-Pariz; spalniki Zagreb-Pariz)

21.40 H Benetke-Milan-Turin in Benetke-Milan-Genova-Ventimi-

glia (spalniki in pogradi 2. raz. Trst-Ventimiglia)

23.00 E Mestre-Rim Termini (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Trst-Rim)

Prihodi v Trst

0.10 E Benetke
2.12 H Benetke
6.50 K Portogruaro § (1)
7.15 H Turin-Milan-Benetke in Ventimiglia-Genova-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. raz. Ventimiglia-Trst)

7.45 H Portogruaro (1)
8.10 E Rim Termini-Mestre (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Rim-Trst)

8.45 E (Simplon Express) Pariz-Domodossola-Milan-Lambrate-Mestre (pogradi 1.-2. raz. Pariz-Trst; spalniki Pariz-Zagreb)

9.25 K Benetke §
10.10 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. raz. Lecce-Trst)

11.05 K/H Benetke
13.00 H Benetke
14.15 H Benetke
14.50 K Portogruaro § (1)

15.15 H Benetke
16.15 H Benetke §
18.10 K/H Benetke
19.00 H Benetke
19.50 K Benetke §
20.15 H (Benetke Express) Benetke

20.40 IC (Marco Polo) Rim Termini-Mestre *

22.08 IC (Tergeste) Turin-Milan-Mestre **

23.17 K Benetke

23.25 IC (Svevo) Milan-Mestre *

* - samo 1. razred z dodatkom za brzovlak in obvezno rezervacijo

** - 1. in 2. razred z dodatkom za brzovlak

§ - samo 2. razred

(1) - ne vozi ob praznikih

TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-VARŠAVA-MOSKVA-ATENE

Odhodi iz Trsta

9.15 E (Simplon Express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Bograd-Budimpešta-Varšava-Moskva (spalniki Rim-Moskva, razen ob sobotah)

13.40 E Opčine-Ljubljana § (1)
18.38 H Opčine-Ljubljana § (1)

20.45 H (Benetke Express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Bograd-Skopje-Atene (spalniki in pogradi 2. raz. Benetke-Bograd; pogradi 2. raz. Benetke-Atene)

Prihodi v Trst

7.30 E (Benetke Express) Atene-Skopje-Beograd-Zagreb-Ljubljana-Opčine (spalniki in pogradi 2. raz. Beograd-Benetke; pogradi 2. raz. Atene-Benetke)

9.40 H Ljubljana-Opčine § (1)

16.28 H Ljubljana-Opčine § (1)

20.00 E (Simplon Express) Moskva-Varšava-Budimpešta-Beograd-Zagreb-Ljubljana-Opčine (spalniki Moskva-Rim, razen ob četrtkih)

§ - samo 2. razred

(1) - ne vozi ob nedeljah, 1. in 3. 11.; 8., 25. in 26. 12.; 1. 1.; 1. in 25. 4.; 1. 5.

TRST-VIDEM-TRBIŽ-DUNAJ

Odhodi iz Trsta

5.56 H Videm-Trbiž §
7.00 H Videm

8.10 H (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj

10.15 K Videm §
12.20 H Videm-Trbiž

13.10 K Videm
14.10 H Videm (1)
14.35 K Videm §
16.40 H Videm (1)

17.16 K Videm §

17.50 H Videm (1)

18.25 H Videm §

19.20 H Videm §

21.15 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München

23.25 K Videm §

Prihodi v Trst

0.28 K Videm §

6.25 K Gorica § (1)

7.05 K Videm §

7.50 H Benetke-Videm (1)

8.40 K/H (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm

9.35 K Videm (1)

10.50 H Videm

14.22 H Videm (1)

15.05 K Videm §

15.45 H Videm § (1)

16.40 H Videm

18.18 K Videm §

19.07 K Videm §

19.42 H Trbiž-Videm

21.10 K Videm §

22.20 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm

dem

§ - samo 2. razred

(1) - ne vozi ob praznikih

Svetovno smučarsko prvenstvo v nordijskih disciplinah v polnem razmahu

Dan Norveške - Dählie in Lundberg zlata

TESERO — Na svetovnem prvenstvu v klasičnih smučarskih panogah so Italijani v teku na 15 km z drsalno tehniko dalj časa upali na kolajno, ob koncu pa je bil kljub manj vidnemu uspehu njihov izkupiček vsega spoštovanja vreden.

Preizkušnjo je v svojo korist odločil Norvežan Björn Dählie z dokaj skromno prednostjo 8 sekund nad Švedom Svanom in 10 nad Smirnovom iz SZ.

Razlike med temi tremi tekači so se z malenkostnimi vrednostmi ustvarile že po poldrugem kilometru teka. Pozicije se med progo niso več spreminjale, le da se je rahlo večal časovni razmah. Vsekakor je Dählie veliko tvegala, ker je začel nekoliko prezgodaj zaključni finiš in je startno črto prešel skoraj onemogel. Svan je bil z razpletom vidno razočaran, navidezno srečen pa je bil Smirnov.

Italijani so dosegli četrto mesto z Vanzetto, ki je za las prehitel super veterana Da Zolta (41 let), na še boljši izkupiček pa so upali po polovici teka, ko je bil odlično postavljen tudi Bar-

co, ki je nato drago plačal prehitel začetek in je zdrknil na 10. mesto. S tremi tekači v prvi deseterici so »azzurri« postavili resno kandidaturo za eno od kolajn v štafeti. Startajo lahko tudi za zlato.

Včerajšnji tek z drsalno tehniko je na samem vrhu ovrednotil dva tekača, ki sta se odlično izkazala tudi v klasičnem slogu. Svan in Smirnov sta namreč obakrat osvojila kolajni. Za Dählieja je šlo za prvo veliko zmago, čeprav je bil Norvežan letos že večkrat na boljših mestih, kar dokazuje tudi njegovo drugo mesto na začasni lestvici za svetovni pokal.

VRSTNI RED TEKA NA 15 KM (drsalna tehnika): 1. Dählie (Norv.) 36'57"2; 2. Svan (Šve.) po 8'4; 3. Smirnov (SZ) po 10'6; 4. Vanzetta (It.) po 34'1; 5. Da Zolt (It.) po 35'6; 6. Ottosson (Šve.) po 57'6; 7. Skjeldal (Norv.) po 58'8; 8. Plaksunov (SZ) in Mogren (Šve.) po 1'02'4; 10. Barco (It.) po 1'05'4.

LESTVICA ZA SP: 1. Smirnov (SZ) 130 točk; 2. Dählie (Norv.) 83; 3. Mogren (Šve.) 64; 4. Albarello (It.) in Ulvang (Nor.) 58; 6. Svan (Šve.) 54.

LESTVICA ZA POKAL NARODOV: 1. SZ 790 točk; 2. Norveška 763; 3. Švedska 664; 4. Italija 581; 5. Nemčija 234.

V manj odmevni nordijski kombinaciji je norveški uspeh dopolnil Fred

Börre Lundberg, ki je prehitel Avstrijca Sulzenbacherja in Ofnerja.

Prvenstvo bo danes še razširilo svojo ponudbo z izvedbo skokov na 120-metrski skakalnici. V krog tistih, ki upajo na kolajne, stopajo s preizkušnjo na veliki skakalnici tudi Jugoslovani s Francijem Petkom na čelu. Sicer svojih ambicij ne skrivajo niti Italijani s Ceconom, logični favoriti pa so iz vrst Avstrijcev (Felder), Nemcev (Weissflog) in Fincev (Nykänen, Puikonen, Nikkola). Zadnje vesti pravijo, da so Weissfloga v zadnjem hipu »popravili« zdravniki iz Münchna.

V teku na 10 km za ženske (drsalna tehnika) naj bi SZ ponovila uspeh. Na krajši progi bi morala imeti več možnosti Italijanka Belmondo, startala pa bo tudi Karnijka Manuela Di Centa, čeprav njen sijaj počasi ugaša.

Val d'Aosta hoče zimske OI

AOSTA — Tehnična komisija MOO je obiskala naprave, ki naj bi služile OI ob morebitni dodelitvi organizacije Aosti za leto 1998. Mnenje izvedencev je bilo pozitivno, omenjene pa so bile tudi kandidature drugih. Za te OI se potegujejo Soči (SZ), Nagano (Japonska), Salt Lake City (ZDA), Oestersund (Švedska) in Jaca (Španija). Skupina »zelenih« je komisiji izročila spomenico proti organizaciji OI. Podobne ima MOO tudi iz Nagana in Jace.

Giorgio Vanzetta

Dvoranska atletika v ZDA

Alžirec Morceli znova odličen

EAST RUTHERFORD — Na dvoranskem atletskem mitingu je ponovno zablestel mladi alžirski srednjeporogaš Nuredin Morceli, ki je milijo pretekel v 3'50'81, le sekundo počasneje od svetovnega rekorda, ki je last Irca Coghлана.

Morceli je bil že lani med najbolj uspešnimi na atletskem »cirkusu«, ki je poleti krožil po Evropi, dokaj očitno pa je bilo, da je v rokah nestrokovnih ljudi, ki so vse pregosto terjali od njega tudi zahtevne teke.

V tem Alžircu so mnogi že našli novega Aouito, vprašanje pa je, koliko časa bo zdržal. Kot se večkrat dogaja, morajo afriški atleti tekovati predvsem zato, da služijo vsakdanji kruh in jih vrednote daljnosežnih nadržov večkrat ne utegnejo zanimati.

Na istem tekmovalstvu je bilo še nekaj dobrih izidov. Madžar Bagyula je zmagal v skoku s palico s 5,80 m. Američan Conway je v višini dosegel 233 cm in premagal svetovnega rekorderja Sotomayora s Kube (230 cm). Sleđnji je še enkrat potrdil, da ga ostra konkurenca vznemirja.

Ženska konkurenca ni dala posebnih dobrih rezultatov, ker velikih imen ni bilo na startu. Romunka »stakanovistka« Doina Melinte je vnovčila še nekaj dolarjev s časom 4'28"11 v teku na miljo.

KOLAJNE

Norveška	2	1	1
Sov. zveza	1	1	1
Švedska	1	1	0
Avstrija	0	1	1
Italija	0	0	1

Na včerajšnjih tekmah za svetovni smučarski pokal

Moške ustavil snežni metež

Francozinji Merlovi superG

Skoki cilj v Val d'Isere so tekmovalci (na sliki AP Italijan Christian Ghedina) hodili s smučmi na rami, saj je snežni metež znova preprečil izvedbo smuka

VAL D'ISERE, GARMISCH-PARTENKIRCHEN — Moška vrsta v Val d'Isere, kjer bodo prihodnje leto zimске olimpijske igre, nima sreče z vreni bilo nič, saj je divjal snežni metež. Organizatorji so upali, da se bodo tekmovalci vsaj nekajkrat neobvezno spuščili po strmini, da bi zadovoljili prošnji niso ustregli. Danes je na pro-malo upanja, ga ga bodo spravili pod ru leti precej kritik: o njej sicer pravilno preveč pogojujejo pogoste spre-rastlinja in je uporabna le z lepim vre-mentom. Čim se nebo prekrije, proge praktično ni videti.

Zenske pa so se včeraj preizkusile na četrtem superveleslalomu sezone v Garmisch-Partenkirchenu. Odsotnost izkoristila Francozinja Merlova, ki je z zmago še bolj utrdila svoje drugo mesto na skupni lestvici. Razočarala je dobitnica zlate kolajne na svetovnem prvenstvu v Saalbachu, Avstrijka Ulri-

ke Maier, ki je bila skromna dvanajsta. S tekmami za svetovni pokal bodo dekleta nadaljevala danes v kraju Zweisellu blizu češkoslovaške meje, kjer bo velleslalom.

VRSTNI RED SUPERVELESALOMA: 1. Merle (Fr.) 1'26"14; 2. Dedler (Nem.) 1'26"67; 3. Gerg (Nem.) 1'26"80; 4. Bouvier (Fr.) 1'27"07; 5. Seizinger (Nem.) 1'27"14; 6. Ginther (Av.) 1'27"20; 7. Haecher (Nem.) 1'27"22; 8. Wachter (Av.) 1'27"35; 9. Moesenlechner (Nem.) 1'27"42; 10. Lee-Gartner (Kan.) 1'27"43; 11. Zurbriggen (Švi.) 1'27"57; 12. Bournissen (Švi.) in Maier (Av.) 1'27"60; 14. Gladšiva (SZ) 1'27"77; 15. Zelenskaja (SZ) 1'27"78.

SKUPNI VRSTNI RED ZA SP: 1. Kronberger (Av.) 276 točk; 2. Merle (Fr.) 13; 3. Bournissen (Švi.) 101; 4. Ginther (Av.) 96; 5. Gutensohn-Knopf (Nem.) 87; 6. Gerg (Nem.) 82; 7. Schneider (Švi.) 72; 8. Wiberg (Šve.) 69; 9. Salvenmoser (Av.) 68; 10. Wachter (Av.) 67; 11. Masnada (Fr.) 66; 12. Fernandez-Ochoa (Sp.) 63; 13. Maierhofer (Av.) 62; 14. Dedler (Nem.) 60; 15. Lee-Gartner (Kan.) 55.

V Padovi (15.00) drugoligaško srečanje jalovih napadov

Triestina z jeklenko kisika

Današnje kolo nogometne B lige bo za Triestino izredno kočljivo, ker je Padova le malo izven nevarnega območja. Morebitni uspeh Tržčanov bi pomenil zato bistven skok na poti k morebitni rešitvi, poraz pa bi še bolj odprl bolečo rano. Med obema možnostima je neodločen izid najbolj jasen cilj trenerja Venerande, ki še vedno čaka na odločilni preobrat pri storilnosti tržaškega ligaša.

V tržaški ekipi ne bo izključenega Scarafonija, manjkala pa bosta tudi Terraciano in Trombetta. Libero Consagra bo v startni ekipi, ki bo zalaganje napada zaupala Urbanu. Rotella in Marino bi morala v željah Venerande popraviti katastrofalni izkupiček napada Triestine, ki je doslej dosegel le 10 golov.

Tudi Padova se ne more ponašati z uspešnim napadom, saj je v 21 tekmah le 13-krat zatresla mrežo.

V pričakovanju »zaostrenega ozračja« je nogometna zveza zaupala tekmo mednarodnemu sodniku Pairettu iz Turina. Slabo vreme bo verjetno okrnilo obisk navijačev Triestine.

DANAŠNJI SPORED (ob 15. uri): Barletta - Avellino, Brescia - Foggia, Cosenza - Ascoli, Cremonese - Reggina, Lucchese - Ancona, Messina - Modena, Padova - Triestina, Pescara - Verona, Reggiana - Taranto, Udinese - Salernitana.

Priložnost za Juventus

Tretje povratno kolo prvoligašev obeta najlažje delo Juventus, ki bo doma igral proti že skoraj obsojeni Ceseni. Uspeh Turinčanom ne bi smel uiti. Tri vodilne enajsterice bodo igrale delno na tujem, Inter pa doma proti sedaj zelo dobremu Torinu.

Precejšnje je pričakovanje za tekmo Napoli - Parma. Po eni strani je neko-

liko skopnela ostrina Parme, po drugi pa se Napoli bori za življenje ob robu nevarnega območja. Maradona, vedno bolj nogometni »san Gennaro«, je najavljen v moštvo državnih prvakov.

DANAŠNJI SPORED (ob 15. uri): Bologna - Sampdoria, Cagliari - Atlanta, Fiorentina - Milan, Genoa - Pisa, Inter - Torino, Juventus - Cesena, Lazio - Lecce, Napoli - Parma.

Malta - Portugalska 0:1

LA VALLETTA — V kvalifikacijski tekmi za evropsko nogometno prvenstvo je Portugalska na tujem premagala Malto z golom Futreja v 26. minuti.

Po tej tekmi je lestvica 6. skupine naslednja: Portugalska 5 točk (4 tekme); Nizozemska in Grčija 4 (3), Finska 2 (2), Malta 1 (4).

Zavrnen priziv Vucova

ŽENEVA — Pri UEFA so potrdili, da bo selektor bolgarske nogometne reprezentance izključen za tri leta. Vucova krivijo, da je pljunil v sodnika, ki ga je izključil med srečanjem Škotska - Bolgarija. Tekma je bila 14. novembra lani.

UEFA je nadalje zavrnila priziv Ferencvarosa, kateremu so naložili 45 tisoč švicarskih frankov globe (okrog 40 milijonov lir). Kazen so Ferencvarosu naložili zaradi izgrediv igralcev in navijačev na pokalni tekmi z Broendbyjem.

Maradona trdo trenira? Kje pa. V slovitega Argentinca preoblečeni Inccociati (na sliki AP) se je pošalil in marsikoga prinesel naokrog

Baskom so kopje vzeli iz rok...

V dobi skrajnega tehničnega izpopolnjevanja je pogled v bolj romantično dobo lahko tudi zadoščenje zgodovinskega značaja. Pod drobnogled smo tokrat postavili met kopja, posebno dogodek, ki je pred 35 leti buril atlete iz ZDA in Skandinavije, katerih premoč so tedaj nenadoma ogrozili Španci, leta 1956 brez dvoma pripadniki (atletskega) tretjega sveta.

O slogu metanja, ki je prinesel koronito daljše razdalje, ni posebno natančnih opisov, še manj pa filmskih posnetkov. Izhajal je iz obdelave načina metanja španskega droga (barra espanola), ki je bil posebno razširjen med Baski, le malo manj pa v obmejnih pokrajinah in v Kataloniji.

Sredstvo za zelo priljubljena tekmovaljanja (tudi poklicnih izvajalcev) je bil poldrugi meter dolg železen drog z debelejšim prednjim delom (glavo). Prijem takoj po tej glavi je dajal ravnesje med glavo in repom. Orodje je tehtalo 3,5 kg. Ob zaletu je metalec startal z drogom v vodoravni legi in s sproščeno roko. Med zaletom se je enkrat zavrtel, kar je orodju močno povečalo hitrost, nakar je z zadnjim zamahom drog zalučal. Met je bil veljaven, če ni bilo prestopa in če je drog dosegel tla najprej z glavo, kar je bilo zaradi večje teže prednjega dela skoraj neizbežno. Velika razširjenost panoge na ozemlju Španije je prispevala, da so »barro« vnesli v program tamkajšnje atletske zveze, dokaj redno izvajali državna prvenstva in vodili tudi rekorde. Usodno leto te panoge je bilo 1956, ko je bil »plusmarquista« (rekorder) Juan Antonio Inguarán z rezultatom 50,63 m.

Ker so se bližale OI v Melbourne, se je pri Baskih zbudila želja po senzacionalni uveljavitvi. Zamisel je dal tedaj 49-letni Felix Erauzquin, bolj strokovno pa jo je obdelal Inguarán. Oba sta »barro« zamenjala z klasičnim kopjem (teža 800 gramov) in ga začela metati po zaletu z vmesnim obratom. Točnih obrisov dogajanja niso zabeležili, iz neznanih razlogov pa je prišlo do dejanja, katerega bi lahko imeli za... izdajo.

Na mednarodnem atletskem tekmovalju v Parizu 23. 9. 56 je Miguel de la Quadra Salcedo kopje metel z novim slogom in dosegel uglednih 66,25 m, kar je bilo za skromnega metalca kladiiva in diska približno 20 m več, kot je občasno zmoget s kopjem. V hitrem zaporedju so nato dosegli še naslednje rezultate: Inguarán 77,23 m, Erauzquin 83,40 m in Manuel Clavero 89,66 m in 83,66 m tedanjega uradnega svetovnega rekorda.

Vest s podrobnostmi je že krožila po Evropi in z novim slogom so se ukvarjali tudi drugi. Nepomembni finski atlet Mikkela je tako dosegel 86,70 m, kasnejši olimpijski zmagovalci in svetovni rekorder Danielsen (Norveška) pa celo 90,70 m. Naneslo je, da je isti dan Clavero v Barceloni dosegel 90,30 m. Mednarodna atletska zveza IAAF je konec oktobra določila, da novi slog ne bo sprejet zaradi nevarnosti morebitno podvignega kopja. Navajeni na 3,5 kg težko »barro« so španski metalci med obratom z lahkim kopjem v roki včasih izgubili ravnotežje in kopje zagnali v nepravilno smer. Sicer je bila »barra« na

domačih tleh dokaj varna, saj so vsaka tekmovalja redno izvajali na trgu ob prisotnosti številnih gledalcev. Izpad Selceda v Parizu je bil usoden za novi slog, katerega bi morda tudi kasneje prepovedali, krstni nastop na OI in ob izpiljeni tehniki tudi možen uspeh pa bi tedaj pomenila zmago, ker se je način metanja držal pravila, da mora metalec držati kopje za ročaj.

Pri metanju prave »barre« so po pravilniku tekmovalci lahko prijem namilili ali namazali z oljem, da se jim je orodje ob izmetu z lahkoto izmuznilo. Po nepreverjenih vesteh so se takih sredstev posluževali tudi za metanje kopja. To pa ne bo držalo, ker se je ročaj kopja iz vrvice in na njem roka ne more drseti. Do so španski metalci kopja prišli za ročaj, so preverili tudi sodniki IAAF, ki so imeli nalogo, da povedo odločujoče mnenje. Občasni pisci so milo in olje vnesli verjetno zaradi nepoučenosti in poenostavljanja.

O španskem načinu metanja se je občasno govorilo še leto kasneje, ko se nekateri zelo dobri metalci dosegli tudi po 106 in 107 metrov, torej še nekaj več kot znaša najdaljši uradni met (starega) kopja 104,80 m. Približno 100 metrov naj bi dosegel tudi Italijan Consolini, svoj čas svetovni rekorder v metu diska. Prav metu diska je bil namreč podoben tudi španski način.

IAAF je kasneje dopolnila pravila o metanju kopja in uzakonila nujno, da se zamah izvede nad višino ramena.

BRUNO KRIŽMAN

Sinoči v Trstu v košarkarskem prvenstvu C lige

Neroden poraz jadrancovcev

JADRAN TKB - BASSANO 84:91 (41:46)

JADRAN TKB: Crisma 6 (2:2), Čuk 33 (11:16), Pregarc 20, Stanissa, Sosič 6 (2:2), Pertot, Merlin, Paulina 3 (1:2), Škrk 12 (2:4), Smotlak 4.
BASSANO: Seno 14 (3:5), Bergamo, Rossato 18 (2:6), Bizzotto 7 (1:2), Gregori 16 (6:7), Bianchi, De Benedetti 6 (2:2), Stopiglia 18 (4:6), Barbiero 12 (3:3).
SODNIKA: Fasson in Parisi iz Padove. ON: Jadran 23, Bassano 27. PM: Jadran 18:26, Bassano 21:31. TRI TOČKE: Seno 1, Stopiglia 2, Barbiero 1. PON: De Benedetti (36), Paulina (38), Gregori (40).

V tekmi, ki je bila neke vrste repriza prvega srečanja v Bassanu, so modri bojevniki klonili pred gostujočim moštvom, potem ko je že vse kazalo, da bodo točki osvojili in da bodo tako nadaljevali pozitivno serijo nastopov. Jadranci košarkarji so sinoči začeli srečanje z dokaj neobičajno postavbo. Poškodovanega Oberdana je v prvi peterki zamenjal Riki Škrk, ki je popolnoma upravičil zaupanje trenerja Vatovca ter v desetih minutah, kolikor je trajalo njegovo prvo obdobje igre, dosegel šest košev in zadovoljivo opravil tudi zadatke v obrambi. Gostje iz Bassana pa so na igrišču potrdili svoje bojevitost razpoloženje. Igrali so zelo gibljivo v napadu in vsilili igri neobičajno visok ritem, ki so mu bili jadranci le s težavo kos. Obe postavi sta vztrajali pri osebni obrambi. Gostitelji pa so že spet bili v zadregi

pri preprečevanju nasprotnikovih prodorov. Prvi polčas je potekal v znamenju absolutnega ravnovesja, vse do 15. minute, ko so si varovanci trenerja Badiottija po zaslugi solidnih Stopiglie in Gregorija priigrali pet točk prednosti, s katerimi so šli na odmor. V drugem delu tekme sta ekipi ostali pri obrambnih razvrstitvah mož-moža. Modri pa so bili neprestano v stiku z nasprotnikom, pri katerem se je v drugem delu razigral Rossato, ki je s svojimi posegi pod košem našim povzročil dokajšnjo škodo in zmedo. »Bojevniki« so z vrnitvijo Škrka na igrišče poskrbeli za delni preobrat v svojo korist. V eni minuti od 7. do 8. minute drugega polčasa so nasprotnikom zadali delni izid 12:1 in prvič povedli (62:57), predvsem po zaslugi raz-

položenih Pregarca in Škrka, ki sta razvila niz hitrih in uspešnih protinapadov. Kazalo je že, da bodo domači strli odpor nasprotnika, ki pa se ni predal, izkoristil nekaj naivnih napak domačega moštva in izenačil v 16. minuti drugega polčasa (76:76). Gostje so v 50 sekundah zadali Jadranu delni izid 9:2. To pa je negativno vplivalo tudi na razpoloženje domačih košarkarjev. V zadnjih in odločilnih štirih minutah so spet prišli do izraza kronične pomanjkljivosti in stare hibe jadrancovcev v skoku, tudi obramba pa je delovala počasno in neuglašeno, tako da so gostje iz Veneta pridobili nekoliko izgubljene in povešene samozvesti in se opogumili ravno v odločilnih in presodnih fazah srečanja. Ohranili so potrebno hladnokrvnost za osvojitve zmage in ob koncu zasluženo slavili. Tekma jadrancovcev je bila tokrat dvolična, saj so si v nasprotju z nekaterimi prejšnjimi nastopi s petimi minutami neracionalne in stihijske igre napravili vse, kar so dobrega storili v prvih 35 minutah igre. Sedaj se je treba pač sprijazniti z dejstvom poraza in se optimalno pripraviti na zahtevno gostovanje v Solezinu, kjer je domače moštvo Di Lenardo trd oreh za vsakogar. (Cancia)

V slovenskih derbijih promocijske lige

Kontovel in Cicibona

BOR RADENSKA - KONTOVEL 70:75 (33:42)

BOR RADENSKA: Barini 7 (1:3), Kovačič, Perčič 10, Jogan, Debeljuh, Franceschin 10, Smotlak 15 (4:5), Furlan 2, Korosec 8 (4:5), Pieri 18 (5:6).

KONTOVEL: Daneu, Grilanc 9 (5:6), Gulič 16 (2:4), Rupel, P. Sterni 9 (1:1), Pahor 2, Starc 11 (2:5), Civardi 19 (1:5), Štoka 7 (3:8), A. Sterni.

SODNIKA: Kirchmayr in Forza. PM: Bor 14:19, Kontovel 14:29. ON: Bor 23, Kontovel 20. PON: P. Sterni. TRI TOČKE: Pieri 1, Smotlak 1; Gulič 2, Starc 1. GLEDALCEV: 150.

Kontovelci, ki vodijo na lestvici promocijskega prvenstva na Tržaškem, so po pričakovanju premagali borovce ter tako vknjižili novi in zelo pomembni točki. Njihova zmaga pa nikakor ni bila lahka. Nasprotno: borovci so nudili gostom močan odpor in bi jih lahko celo presenetili, ko bi si v sredini drugega polčasa ne prislužili nekaj tehničnih napak, ki so, po našem, tudi bistveno pripomogle k sicer tesnemu porazu domačinov.

Ze sam uvod srečanja je jasno pokazal, da Kontovelci niso dovolj zbrano začeli tekme, medtem ko so se borovci zanosno vrgli v boj. Po vodstvu gostov s 6:2, so gostitelji nekajkrat prevzeli rahlo vodstvo. Kaj kmalu pa je stopil v ospredje razpoložen Igor Civardi, ki je v tem delu dal kar 10 točk in polovil precej odbitih žog. Kontovelci so si tako priigrali vodstvo osmih-desetih točk, čeprav njihov bekovski par (Grilanc-Gulič) tokrat ni igral najbolje. Po drugi strani je v Borovih vrstah ugodno presenetil Perčič, ki je bil zelo prisrčen pri skoku pod košem in je tudi dosegel nekaj lepih košev.

V nadaljevanju so gostitelji takoj znizali razliko na same tri točke (41:44), narkar se je bil izenačen boj za vsako točko. Kazalo je že, da bodo Kontovelci leko. Gostje so se v prvi tekmi upravičili v veliko mero treme pred krstnim nastopom, a so jo kmalu premostili in suvereno osvojili prvi točki. K zmagi Slogine ekipe je pripomoglo vseh devet igralcev, ki so v celoti izpolnili trenerjeva pričakovanja. (INKA)

Poleg Perčiča bi pri Boru Radenska omenili še živahnega Smotlaka, pri Kontovelu pa ob zelo solidnem Civardiju tudi Petra Sternija. (bl)

SOKOL - CICIBONA 89:108 (38:49)
SOKOL: Busan 4, Terčon 20, Klanjšček 6 (2:4), Velussi 3 (1:1), Gruđen, Caharija 17 (1:3), Pupis 11, Devetak 5 (3:6), Sedmak 2, Ušaj 21 (1:1).

CICIBONA: Bogatec 2, Simonič, Berdon 6, Turk, M. Pertot 16 (6:7), Lippolis 20 (6:10), Cupin 8 (2:2), I. Bajc 23 (12:15), B. Pertot 13 (5:6), Colognello 20 (2:6).

TRI TOČKE: Ušaj 4, Pupis 1; B. Pertot 2, I. Bajc 1. PON: Klanjšček (23), Terčon (33), Busan (39), Velussi (39), Berdon (40).

Po izenačenem in nervoznem začetku so si gostitelji priigrali rahlo prednost, naker so cicibonaši reagirali in stanje na obrambo zaustavili napade gostov, pri tem pa so si prislužili številne osebne napake, gostje pa so imeli tako možnost, da so s prostimi meti povečali vodstvo.

Skoraj enaka slika se je ponovila v drugem polčasu, ko so bili cicibonaši v vodstvu, gostitelji pa so skušali s pressingom stavno obrambo in tudi s pressingom stanje nadoknaditi. Pri tem so si seveda nabrali precej osebnih napak in Cicibona je to izkoristila in tudi visoko zmagala. Od posameznikov bi tokrat pri zmagi govitom moštvu pohvalili Colognella in Ivana Bajca, pri Sokolu pa Ušaja, ki je dal kar štiri trojke, in Terčona.

M. Čebulec
Na sliki: s prvenstvenega srečanja Sokol - Bor Radenska.

Proti Conadu nova prestižna zmaga odbojkaric Sloge Koimpex

Tie break v rokah Mire in Martine

SLOGA KOIMPEX - CONAD 3:2 (15:12, 14:16, 10:15, 15:10, 15:5)

SLOGA KOIMPEX: Ukmar, Grgič, Milkovič, Fabrizi, Škerk, Miot, Sosič, Zbogar, Lupinc, Pertot, Marucelli.

Slogašice so sinoči na Opčinah prekinile negativno miniserijo dveh porazov proti pripadnicam »vodilne osmerice« v ligi (Sarmeola, Latisana) in dosegle nadvse prestižno zmago proti mladim igralkam Conada, ki so pred to tekmo imele dve točki več.

Po tem uspehu slogašice ostajajo v visokih sferah prvenstvene lestvice, tik pod vrhom, čaka joč v preži na morebitne spodrsilaje ta čas bolje uvrščenih šesterk.

Varovanke trenerja Peterlina (tokrat ga je na klopi zaradi diskvalifikacije zamenjal Dušan Blahuta) so letos na Opčinah že igrale bolje kot sinoči, vseeno pa jih velja pohvaliti, saj so znale v ključnem trenutku tekme po vodstvu Conada v nizih 2:1 s požrtvovalno igro preusmeriti tok dogodkov sebi v prid.

»Proti ekipi s tako hitrim konceptom igre bi bili morali že od vsega začetka bolj servirati, ta element pa smo izboljšali šele v četrtem in petem nizu, izstopala pa je tudi Ukmarjeva, čeprav med tednom zaradi gripe ni trenirala,« je po tekmi preobrat obrazložil Blahuta.

In res sta si bili ekipi sinoči v vseh ostalih elementih precej enakovredni. Obe sta odlično ščitili polje, obe sta napadali s spremenljivim učinkom (Conad zaradi nizke rasti svojih igral, Sloga pa zaradi nekonstantnosti svojih visokih tolkačic), enakovredni sta si bili tudi po številu napak, nad vsemi pa sta blesteli podajačici, komaj 16-letna igralka Conada in pa neuničljiva Mira Grgič.

Hitra igra mladih odbojkaric iz okolice Trevisa je povzročala slogašicam nemalo težav, čeprav se je prvi niz odvijal v znamenju rahlega, a stalnega vodstva slovenskih odbojkaric, ki so razmeroma brez težav niz osvojile, kljub temu da je Conad dosegel 12 točk.

A povsem drugačna pesem je bila v nadaljevanju, ko so gostje iz Veneta pokazale večjo ag-

resivnost, gostiteljice pa so nekoliko popustile. Conad je povedel z 11:5, nato je Sloga Koimpex dosegla štiri zaporedne točke, a nasprotnice so spet potegnile in povedle s 14:10, vendar seta še ni bilo konec. Slogašice so izenačile pri štirinajstici, zgrešile servis in dovolile Conadu, da je z napadom in servisom dosegel še dve odločilni točki.

Tudi v tretjem nizu je Conad dobro začel, gostiteljice pa so reagirale šele pri rezultatu 3:7. Sloga Koimpex je nasprotnice nato dohitela pri deveti točki, fini, in to silovit, pa je znova pripadel Conadu.

V četrtem nizu so se slogašice predramile, visoko povedle z 10:3, nato pa dovolile Conadu, da se jim je nevarno približal do rezultata 10:8. Martina Ukmar in Alenka Sosič sta s serijo dobrih servisov nalet Conada prekinili in slogašice so nato izbojevale tie break.

V odločilnem nizu so domače odbojkarice resnično navdušile svoje številne privržence, saj so povedle z 11:0, kar je za tie break res nenavadno in priča o izredno učinkoviti igri gostiteljic, v vrstah katerih sta v tem delu izstopali izkušeni Grgičeva in Ukmarjeva. Vseh prvih enajst točk so namreč slogašice dosegle z Grgičevo na servisu. Mira je nasprotnikovo polje najprej zrahljala z nekaterimi »strupenimi« servisi, nato pa je v ospredje stopil dotlej deficitarni Slogin blok in mlade nasprotnice so bile popolnoma zmedene. Dokončno jih je dotokla Ukmarjeva s serijo izredno močnih udarcev, ki so spravili publiko na noge.

Trener Conada Renucci je po tekmi športno priznal poraz: »Nastopili smo brez dveh standardnih igral in poškodovano podajačico, vendar pa naj to ne zveni kot opravičevanje. Vprašujete, zakaj smo naposled popustili? Če v tie breaku izgubljaš z 11:0 pomeni, da z ekipo nekaj ni v redu na mentalni ravni. Slogašicam čestitam, ker so dobra ekipa z izvrstno obrambo.« (ak)

OSTALI IZIDI: Sarmeola - Montecchio 3:0, Kennedy - Latisana 2:3, Vicenza - Tregarofani 2:3, Dolo - Fincantieri 3:1, Ausa - Ghemar 0:3.

Tudi uporni Gamatex plen zelo razpoloženih borovk

GAMATEX - BOR ELPRO CUNJA 0:3 (9:15, 9:15, 9:15)

BOR ELPRO CUNJA: Vitez, Nacinovi, Maver, Grbec, Stoper, Traettino, Fučka, Venier in Vidali.

POJANA MAGGIORE — »Odigrali smo eno svojih letos najboljših tekem proti nasprotniku, ki je tokrat bil mnogo boljši kot v prvi tekmi v Trstu,« je po sinočnji osmi zaporedni zmagi na gostovanjih (in sedmi zaporedni sploh) Borovih odbojkaric dejal presrečni trener Kalc, ki je bil z nastopom svojih varovank tokrat docela zadovoljen.

Plavim je na igrišču ekipe, ki si na vse kriplje prizadeva ostati zunaj kralnih voda dna lestvice, uspelo celo pridobiti glasno domačo publiko, ki je sprva bodrila svoje igralke, nato pa »skoraj« navljala za borovke. Gamatex, ki je sinoči za razliko od tekme v Trstu v svojih vrstah imel tudi močno napadalko Curtijevo, je doslej na domačih tleh premagal vse slabše šestere v ligi, z vsemi boljšimi pa je izgubil, vendar nikoli tako gladko kot sinoči. Na začetku srečanja (pravzaprav pa na začetku vseh treh nizov) so gostiteljice s forsiranimi servisi in požrtvovalno obrambo nekoliko spravile v zaganje, ki pa so kmalu uredile svoj sprejem in na servisu vrnila nasprotnicam mlo za drago. Vsekakor je sinoči prišla na dan predvsem kolektivna igra borovk, ki so pod taktirko razpoložene podajačice Vitezove (z raznoliko distribucijo podaj) vse po vrsti igrale resnično tako kot zmorej in znova pokazale, da se po obdobju napornejšega treniranja njihova forma zdaj spet vzpenja.

Borovke so tako na najboljši način sklenile niz petih lažjih tekem in utrdile svoje vodstvo na začasni lestvici. Že v soboto pa jih čaka začetek neposrednih spopadov za napredovanje, ko bo v Trst prišla ekipa Vicenza Tre. (Igor)

Po tekmi med predvidoma najmočnejšima v 1. moški diviziji na Tržaškem

Kljub porazu slogaši še upajo

SLOGA - SANT'ANDREA 1:3 (10:15, 12:15, 15:12, 16:17)

SLOGA: Betocchi, Božič, Kerpan, David in Marko Kralj, Andrej in Martin Maver, Pahor, Riolino, Rupel, Štrajn.

V drugem kolu so slogaši klonili na domačem igrišču proti ekipi, ki je vsaj po prvih izidih sodeč najresnejši tekme v boju na napredovanje. Žal so naši fantje imeli včeraj slab dan, naleteli so pa na izredno razpoloženega nasprotnika. Slogaši so začeli izredno živčno, igrali so vse premalo konstantno, tako da so le-pim akcijam sledile naravnost nerazumljive napake. V tretjem nizu so svoje vrste nekoliko uredili, set osvojili, in po sicer slabem začetku četrtega zaostanek nadoknadili in tudi povedli s 17:10. Tedaj se je vnel ogorčen boj za vsako žogo, prednost naših je počasi kopnela in v razburljivem finišu sta set in s tem tekma pripadla gostom.

Kljub porazu imajo seveda slogaši še vedno odprte vse možnosti za osvojitve prvega mesta, vendar bo treba v preostalih tekmah igrati res odločneje. (Inka)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

BREG - BOR FRIULEXPOR 1:3 (15:7, 14:16, 8:15, 6:15)

ALTURA - SLOGA SAGOR 3:0 (15:12, 15:12, 15:8)

DEKLICE

SKUPINA A

BOR FRIULEXPOR A - SLOGA B 3:0 (15:0, 15:1, 15:0)

BOR FRIULEXPOR: Gregori, Ažman, Vitez, Vodopivec, Neubauer, Legovich, Čok, Flego, Faimann.

Že pred tekmo je bilo pričakovati, da se bo srečanje med neenakima nasprotnikoma končalo z gladko zmago borovk. Vrh tega so se slogašice na 1. maju predstavile le v šestih in močno okrnjene, tako da niso bile zmožne nuditi vodilnemu na lestvici skupine A nikakega odpora, o čemer še najbolj pričajo delni izidi posameznih nizov. (Igor)

SKUPINA B

CUS B - KONTOVEL 0:3 (6:15, 9:15, 2:15)

KONTOVEL: Bezin, Bogatec, Kralj, Mamolo, Doglia, Milič in Husu

Kljub temu da so Kontovelce nastopile zelo okrnjene, so slabe nasprotnice premagale dokaj prepričljivo. Omeniti moramo, da so bile tudi gostiteljice okrnjene, saj so se zbrale na igrišču v šestih le tik pred iztekem predpisanih 30 minut čakanja na tekme. Pri Kontovelu so tokrat igrane od samega začetka pa do konca tudi Doglia, Husu in Mamolo, ki so povsem zadovoljile. (N. R.)

Namiznoteniška ženska B liga

Kras Corium tokrat zlahka

Z izidom 5:1 so Krasove namiznoteniške igralke odpravile ekipo Cardano al Campo v 12. kolu ženske B lige. Igra je potekala brez večjih zapletljivajev, le Simonetova je v prvem srečanju odigrala tri sete z najboljšjo gostjo, Speltovo, ki je svojo edino točko »zaslužila« z Radovičev, vendar tudi z njo v treh nizih. Biserka Simoneta in Tanja Ravbar sta prispevali k zmagi Krasa Corium z dvema točkama, Monika Radovič z eno. Nove točke gredo torej Krasu Corium, medtem ko gostjam bje zadnja plat znova med drugoligašicami.

Krasovke so pokazale lepo igro in se niso dale izzvati od pikrih in neutemeljenih ukazov sodnika. Njegove pripombe so bile edina razburljiva plat srečanja v zgonski telovadnici, kajti igralke Krasa Corium so bile vsekakor glavne protagonistke za zeleno mizo.

KRAS CORIUM -

CARDANO AL CAMPO 5:1

Simoneta - Spelta 2:1 (22:20, 18:21, 21:17), Radovič - Aliverti 2:0 (21:10, 21:7), Ravbar - Bassanini 2:0 (21:15, 21:12), Radovič - Spelta 1:2 (16:21, 21:16, 10:21), Simoneta - Bassanini 2:0 (21:12, 21:9), Ravbar - Aliverti 2:0 (21:6, 21:7). (J. J.)

Italijansko košarkarsko prvenstvo v A-1 in A-2 ligi

Za Stefanel korak h končnici?

Tržaški Stefanel bo skušal danes v Turinu ustvariti trdne temelje svojemu nastopanju v končnici prvenstva. Nocojšnji nasprotniki Auxiliuma so v dobri formi, vendar je Stefanel objektivno zmožen tudi polnega uspeha. Tanjevič nima posebnih problemov s postavo. Na razpolago bo tudi Cantarello, čeprav ima običajne težave z gležnjem.

Auxilium je zelo odvisen od obeh Američanov. Kopicke je tretji najboljši strelec prvenstva, Darryl Dawkins pa je prava velesila pri odbitih žogah. Nasprotniki morajo predvsem skrbeti, da ta Američan ne pride do žoge. »Play« Turinčanov Della Valle pa je glavni dobavitelj žog centrom in ena najvažnejših nalog gostov je prav ta, da ga zaustavijo.

DANAŠNJI SPORED (ob 18. uri): Livorno - Ranger, Sidis - Clear, Filodoro - Phonola, Panasonic - Knorr, Firenze - Messaggero, Stefanel - Auxilium, Scavolini - Philips, Benetton - Filante.

V A-2 ligi ima videmski Emmezeta nemogoče kolo z nastopom proti vodilnemu Glaxu v Veroni. Predviden

poraz bo verjetno pomenil za dve mesti nižjo uvrstitev na skupni lestvici.

DANAŠNJI SPORED: Turboair - Livorno, Banco Sardegna - Teorematur, Lotus - Kleenex, Glaxo - Emmezeta, Ticino - Telemarket, Fernet Branca - Cremona, Aprimatic - Birra Messina.

V televizijskem uvodu je sinoči Billy premagal Reyer iz Benetk s 101:92 (47:41).

V B-1 ligi se obeta zelo težko kolo tudi za goriško Diano, ki bo gostovala na Siciliji pri ekipi Banca Popolare. Slednja ima na lestvici 22 točk, dve več kot Goričani.

Marko Lokar in vojna

Bivši košarkar Jadrana in sedaj član Stefanela se je na študijsko-košarkarskem bivanju v ZDA znašel pred težko izbiro.

Pri moštvu Seton Hall, za katerega igra, so namreč sklenili, da bi iz solidarnosti do vojakov v Zalivu prišli na drese ameriške zastavice.

Lokar se s tem ni strinjal s pripombo, da so v Zalivu tudi vojaki drugih

držav. Po pisanju italijanskega newyorškega časopisa »America oggi« naj bi Lokar tudi izjavil: »Sem proti nepravilnemu spopadu... tudi mladi Iranci so človeška bitja.«

Pri ameriški ekipi niso komentirali Lokarjevega stališča. Njegova poprečna minutaža pa se je na zadnjih tekmah s poprečnih 25 znižala na 6 minut.

Za Kukoča nudijo 28 milijonov dolarjev

LJUBLJANA — Po pisanju jugoslovanske agencije Tanjug je ameriška profesionalna ekipa Chicago Bulls pripravljena za petletno pogodbo z jugoslovanskim asom Tonijem Kukočem izplačati kar 28 milijonov dolarjev. Kukoč bi bil v tem primeru najbolje plačan košarkar na svetu. Odločitev naj bi padla v četrtek, ko naj bi se igravec in njegov menedžer sestala z menedžerom ameriških profesionalcev.

Vsekakor kaže, da Kukoč ne kaže prevelike želje za prestop v NBA. Noče namreč tvegati, da bi sedel na klopi, zato terja zagotovilo, da lahko igra vsaj 30 minut na tekmo. Po mnenju njegovega menedžerja, Italijana Capicchioni, ni veliko možnosti, da bo Splitčan odšel v Ameriko: v prvi vrsti naj bi bili v igri italijanski klubi iz Trevisa in Bologne, zanimanje so pokazali tudi v Milanu in Rimu, do konkretnih pogovorov pa ni prišlo.

V 16. kolu 1. jugoslovanske košarkarske lige

Ljubljančani zlahka

BUDUČNOST - SMELT OLIMPIJA 59:73 (29:38)

BUDUČNOST: Antić 10, Bojanić, B. Pajović, Lovrić 2, Pajović 10, Peković 3, Radunović 18, Ivanović 8, Milatović 8, Bulatović.

SMELT OLIMPIJA: Tomović, Daneu 2, Zdovc 13, Bačar, Virant, Hauptman 16, Trknik, Čurčić 12, Kotnik 22, Djurišić 8.

SODNIKA: Radić (Šibenik) in Dimitrijević (Beograd); GLEDALCEV: približno 1.500.

TITOGRAĐ — Domače moštvo je igralo zelo nervozno, slabo in nenačelno, saj je bilo obremenjeno z nujnostjo zmage, ki bi mu nudila večje možnosti v borbi za obstanek. Tako je bilo lahek plen objektivno kvalitetnejše ekipe iz Ljubljane, ki je bila boljša v vseh elementih igre, še zlasti v borbi pod košema.

Ljubljančani so povedli od vsega začetka in vodstva vse do konca niso spustili iz rok. V 14. minuti so imeli največjo prednost v prvem polčasu (18:27) in so jo brez prevelikega napora tudi uhranili. V drugem polčasu je še bolj prišla do izraza večja kvaliteta gostov. Titograščani so se sicer trudili, tri minute pred koncem so za-

ostanek znižali na 7 točk, več pa niso zmogli.

Ostali sinočni izidi: Šibenka - Partizan 89:100 (46:54); Čelik - Bosna 81:79 (72:72, 36:34); Crvena zvezda - Zadar 111:99 (55:43); Cibona - IMT 98:82 (39:31).

Tekmo Vojvodina - POP 84 bodo odigrali danes.

Nova zmaga Salonita

Odbojkarji kanalskega Salonita so v odločilni tekmi za obstanek v A-2 ligi po odlični igri, posebno v prvem nizu, premagali ekipo Prve petoletke kar s 3:0 (15:5, 15:11, 15:7). S to zmago so si dve koli pred koncem že zagotovili obstanek v tej ligi, kar je izjemen uspeh, še posebno po slabem startu in vseh težavah s poškodbami.

Šuligoj tretji

Mladi novogoriški smučar Tomaž Šuligoj se je odlično odrezal na veleslalomu za republiško prvenstvo za starejše pionirje, ki je bilo včeraj na Koblj. Zasedel je 3. mesto in s tem še enkrat potrdil, da sodi v sam vrh slovenskega smučanja v tej starostni kategoriji. (E. Čurlić)

Na mednarodnem teniškem turnirju v Milanu

Finale Caratti (It.) - Volkov (SZ)

ASSAGO (Milan) — Italijan Cristiano Caratti se je prebil do svojega prvega finala na kakem turnirju ATP in potrdil, da je v res odlični formi. V včerajšnjem polfinalu je odpravil Nemca Carla Uweja Steeba s 7:6 (8:6), 6:7 (5:7), 6:3 v 2.50'.

Caratti je 1. niz osvojil pri tie-breaku, v 2. pa si je zapravil dve meč žogi, ko je že vodil s 6:5. Zatem je v tie-breaku povedel s 4:0, a niz je šel Steebu. V 3. odločilnem setu pa Caratti ni dopustil, da bi prišlo do presenečenja.

V finalu se bo Italijan pomeril s Sovjetom Aleksandrom Volkovom, ki je z veliko lahkoto odpravil Švicarja je z velikim lahkoto odpravil Švicarja češkoslovaškega porekla Jakoba Hla-

seka s 6:4, 6:3. Volkov je trenutno na 23. mestu svetovne lestvice, v finalu turnirja v Milanu pa je igral predlanskim, ko se je srečal z Beckerjem, ki pa mu je prepustil le tri igre.

V finale dvojic sta se uvrstila Italijan Camporese in Jugoslovian Ivanišević, ki sta s 7:6 (8:6), 7:5 premagala Novaceka in Smida (ČSFR).

Reggijeva v finalu

OSLO — Z zmago s 7:5, 6:1 proti Paradisovi (Fr.) si je Italijanka Raffaella Reggi zagotovila uvrstitev v finale teniškega turnirja v Oslu. V finalu se bo srečala s Švedinjo Lindquistovo.

Turnir v Viareggiu

VIAREGGIO — Milan, Napoli, Fiorentina in Roma so polfinalisti na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju v Viareggiu. Rezultati četrtfinala so naslednji:

Fiorentina - Bari 5:3 po 11-metrovkah (tekma se je končala z izidom 1:1); Milan - Torino 5:3 po 11-metrovkah (1:1); Napoli - Bologna 5:4 po 11-metrovkah (1:1); Roma - Atalanta 6:5 po 11-metrovkah (2:2).

SPORERD POLFINALA (jutri): Milan - Napoli, Fiorentina - Roma.

V prvi moški košarkarski diviziji na Tržaškem (v skupini A in B)

Brežani in poletovci zopet uspešni

SKUPINA A

BREG ADRIATHERM A - AMATORI BASKET 107:71 (48:38)

BREG ADRIATHERM A: Corbatti 25 (7:13), R. Žerjal 8, T. Slavec, Trevisan 7, B. Žerjal 10 (2:2), M. Slavec 20, Kneipp 30 (4:10), Canciani 3 (1:3), Vascotto 4.

TRI TOČKE: Trevisan 1.

Lahke zmage v prejšnjih kolih so negativno vplivale na pristop naših k igri. Brežani so začeli nezbrano, kar je nasprotnik izkoristil in takoj povedel. Naši so zasledovali gostem do 17. minute, ko so končno zaigrali bolj zbrano in zaključili prvi polčas v vodstvu.

V nadaljevanju so bili naši odločno boljši, predvsem v napadu. Med posamezniki se je odlikoval Bruno Kneipp. (L. Koren)

SKUPINA B

POLET - FIAMMA 76:66 (37:28)

POLET: Granier 16 (8:10), Fabi 20 (6:8), Malalan 8 (0:2), Baitz, Škerlavaj 13 (1:5), Pisan 12, Žerjal 7 (2:2).

TRI TOČKE: Žerjal 1.

Poletovci so v drugem kolu tega prvenstva osvojili zelo pomembno zmago proti močni Fiammi, ki je še lani igrala v promocijskem prvenstvu in je tudi eden glavnih favoritov za zmago v tej skupini. In gostje so tudi začeli v velikem sklopu, saj so takoj povedli z 12:2, v 10. min. je bilo stanje še 20:12 za goste, nakar so poletovci uredili svoje vrste in predvsem z dobro obrambo v 15. min. celo povedli na 27:24.

V začetku drugega polčasa so naši povedli na 47:35, v 30. min. pa je znašala njihova prednost kar 19 točk (60:41). Gostje so nekoliko reagirali, niso pa naših spravili s tira. Poletovci so nadaljevali s pametno igro in tudi povsem zaslužen zmago.

Za pomembno zmago je treba pohvaliti vse naše košarkarje, še posebno pa se je odlikoval Fabi.

(A. Granier)

Po zelo obetavnem začetku so Kontovelci napravili nekaj naivnih napak (predvsem slabo zapiranje prostora pod košem, nekaj zapravljenih podaj) in tesno izgubili s točko razlike. Naj omenimo, da so gostitelji dosegli kar 11 trojk in prav s tem »orožjem« so si tudi prislužili zmago.

Tekma je bila vseskozi izenačena in dokaj kakovostna in se je odločila prav v zadnjih trenutkih s tesno zmago gostiteljev.

NARAŠČAJNIKI

KONTOVEL - BOR 91:83 (44:38)

KONTOVEL: Vavpetič 29 (3:8), Cingerla 13 (3:4), Milič 22 (4:6), Spadoni 2, Križman, Daneu, Clarich, Černe 14 (0:3), Vidali 11 (1:3), Vatta.

BOR: Bandi 1 (1:2), Vezri, Cupin 9 (0:1), Gregorič, Galoppin 23 (1:4), Grbec 24 (3:4), Samec 24 (0:5), Giacomini, Coloni, Korošič.

PON: Cupin, Samec, Giacomini. TRI TOČKE: Cupin 1, Grbec 1.

V zelo izenačenem, borbenem in lepem derbiju so Kontovelci precej nepričakovano premagali Borovo vrsto, v kateri pa sta manjkala standardna igralca, Porporatti in Rustja.

V Borovih vrstah sta se odlikovala predvsem Galoppin in Grbec, medtem ko je Kontovel zadovoljil zaradi dobre skupinske igre, čeprav je treba omeniti odločilen doprinos v napadu Aljaža Vavpetiča. Naj omenimo tudi, da so Kontovelci glede na zadnje nastope precej napredovali v obrambi.

BREG - INTERMUGGIA 83:109 (48:52)

BREG: Kocjančič, Cah 2, Koren 13 (5:13), Pintarelli 10, Mingot 12 (2:6), Klabjan 7 (1:2), Gobbo 16 (4:11), Žerjal 13 (5:13).

Brežani so končali prvi del prvenstva naraščajnikov s porazom. Tekma je bila v prvem polčasu izenačena in borbeno, naši pa so v sredini prvega dela vodili tudi z enajstimi točkami prednosti. V drugem polčasu so predvsem zaradi slabe obrambe in prevelikega števila osebnih napak popustili.

Dobro je tokrat igral Igor Mingot.

(D. Čok)

PROPAGANDA B SKUPINA 82:30 (37:18)

BOR - POLET

BOR: Jagodic 22 (2:2), Velinski 13 (1:2), D. Štokelj 13 (1:2), N. Štokelj 4, Furlan, Kafol 2 (0:2), Omari 2, Perkovič 24 (2:4), Bertocchi 2 (0:2).

POLET: Petaros 2, Senica 10 (0:1), Hrovatin, Genardi, Košuta 2 (0:2), Fonda, Lakovič 8, Budal 4, Sosič 4.

Včeraj so borovci na domačih tleh v slovenskem derbiju premagali za leto mlajše poletovce. Tekma je bila od vsega začetka enosmerna. Domačini so si prilagajali prednost že po prvi četrtini tekme, ko so izvajali pressing obrambo, ki je močno omejila napad gostov.

S to zmago so plavi obdržali prvo mesto na lestvici. V soboto čaka borovce težka naloga proti vodilnemu Poggiju (na »1. maju« ob 15. uri), poletovci pa bodo merili svoje moči in upali v zmago na domačem terenu proti Santosu. V Borovih vrstah si zasluži posebno pohvalo Alberto Velinski, pri poletovcih pa Igor Lakovič.

(U. Acerbi)

6.KRONG

v živo o našem športu

vsak ponedeljek ob 21.45

na TV Koper-Capodistria

ponovitev v torek ob 16.30

jutri v oddaji:

- nogomet: Primorje z zamudo na vrhu lestvice;
- košarka: Stefanel - Jadran, derbi državne mladinske lige;
- jadrnanje: Arienna Bogatec svetovna »sirena«;
- športno pustno presenečenje.

za odgovore na nagradno uganko (003866) 25991

KOLESA

DE PALMA

GIULIANO DI DONATO

PRODAJA KOLES

DODATNA OPREMA

POPRAVILA

TRST - Ul. U. Foscolo 8/A

Tel. 761020

DRŽAVNI KADETI

DON BOSCO - KONTOVEL 99:98 (50:46)

KONTOVEL: Ban, Kralj 5 (1:2), Milič 14 (4:6), Kapun, Brišič, Gulič 12 (4:8), Budin 21 (0:1), Daneu (0:2), Rebula 23 (9:15), Vodopivec, Gregori 23 (5:6).

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UPRAVA:

Ul. Marconi 6 - Tel. 775483-4

Ul. sv. Frančiška 38

TRST - Tel. 768667 - 772002

adria impex

S.p.A.

UVOZ-IZVOZ ZASTOPSTVA

POOBlašČeni IZVOZNIKI OSEBNIH AVTOMOBILOV, TOVORNIH VOZIL IN ORIGINALNIH REZERVNIH DELOV

IVECO LANCIA FIAT PIRELLI

SPECIALIZIRANI V IZVOZU BLAGA ZA ŠIROKO POTROŠNJO

34132 TRST - Ul. Geppa 9 - Tel. (040) 369220 - Fax (040) 369112 - Telex 460231 ADEX I

34170 GORICA - Ul. dell'Industria 6 - Tel. (0481) 522012

obvestila - obvestila

SMUČARSKI ODSEK SPDT

prireja v nedeljo, 17. t. m., avtobusni izlet na Helm (Monte Elmo) v Dolini Pusterl (Val Pusteria). Odhod ob 6. uri iz Trsta pred sodnijsko palačo na Trgu Foro Ulpiano. Informacije in prijave na tel. 568303.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG

obvešča, da je v teku vpisovanje za izlet na Kanzel (v nedeljo, 17. t. m.), jutri in v sredo od 20. do 21. ure v telovadnici v Dolini.

SK DEVIN

soorganizator 4. prehodnega Pokala treh dežel, ki bo v nedeljo, 17. t. m. na Koblj, organizira avtobusni izlet z od-

hodom iz Sesslana ob 6. uri, ob 6.10 iz Nablazine, ob 6.15 iz Križa, ob 6.20 s Proseka in ob 6.30 z Opcin. Vpisovanje in informacije na tel. 200236.

SK BRDINA

organizira 17. t. m. ob Pokalu treh dežel izlet na Koblj. Odhod vlaka ob 6.45 iz Sežane, povratek ob 18.15. Možnost vpisovanja za tekmo ali samo za izlet. Na razpolago bo učitelj za začetnike. Popust za družine. Informacije po telefonu: Opcine tel. 212859, Trst tel. 765693, Padriče tel. 226271, Devin-Nablazine tel. 299573, na sedežu društva Proseška 131 - Opcine v ponedeljek in sredo od 19. do 20. ure.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna prednaročnina 200.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juliske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPL.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

nedelja, 10. februarja 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28

Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič

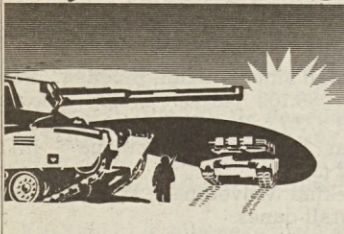
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT

Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

VOJNA V ZALIVU

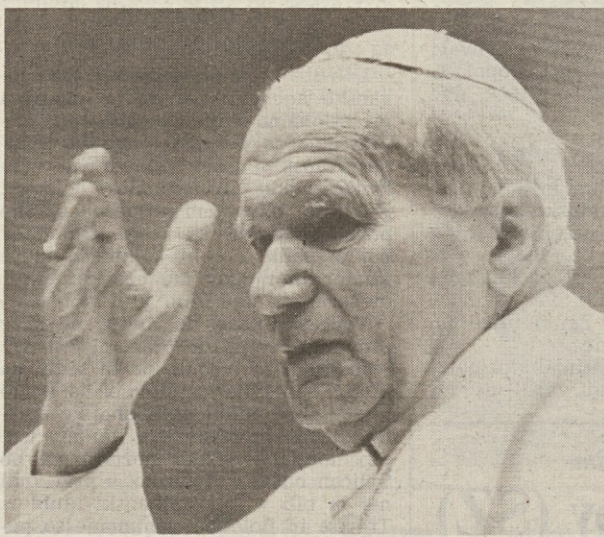
RIM — Podpredsednik evropskega parlamenta Roberto Formigoni je v nekem svojem javnem posegu opozoril na nevarnost, kateri naj bi bil izpostavljen papež Janez Pavel II. Papež se je namreč zelo aktivno lotil mirovne kampanje in marsikomu to naj ne bi bilo po godu, je menil Formigoni.

Formigonijeva izjava je močno odjeknila predvsem v političnih krogih, tako da je posegel notranji minister Scotti, ki je zahteval pojasnila. Prihodnji teden pa so Formigonija povabili pred parlamentarno komisijo za zunanje zadeve in obrambo, da bi pojasnil, od kod izvirajo izjave o ogroženosti papeža. Oglasile so se tudi nekatere politične stranke, med temi predvsem socialistična, ki je v poslanski zbornici vložila interpelacijo. Socialisti bi radi vedeli, kje je Formigoni dobil informacijo in kako namerava vlada ukrepati, da bi papežu zagotovila vso potrebno zaščito.

Papež naj bi bil v nevarnosti zaradi svojih mirovnih pobud Formigoni bo odgovarjal pristojnima komisijama

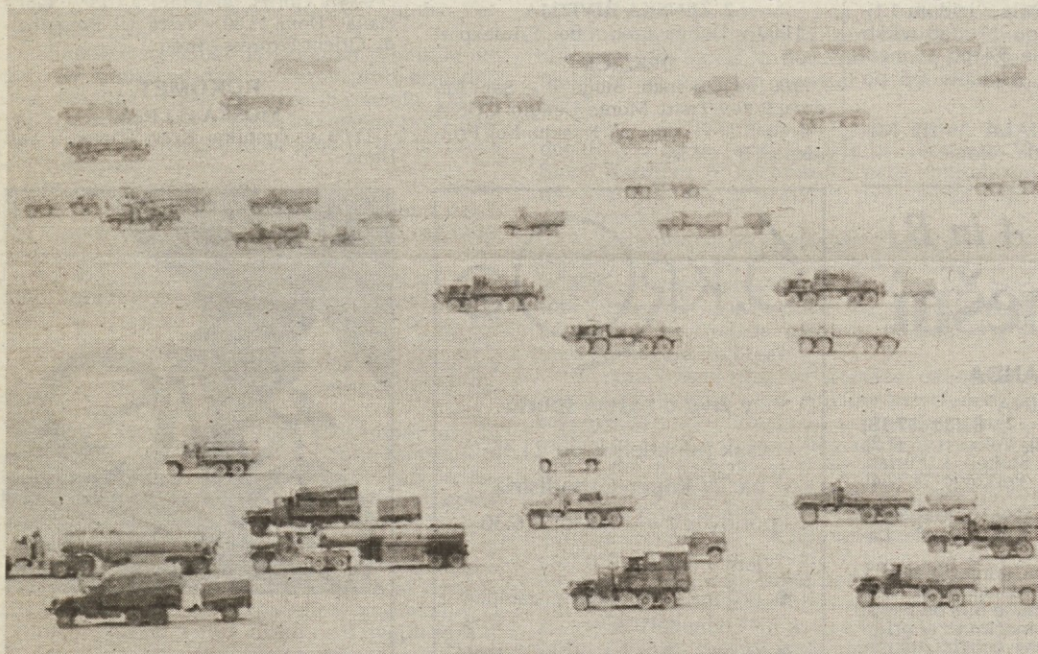
Na val prahu, ki ga je dvignila izjava, je včeraj odgovoril tudi Formigoni. Dejal je, da je prav, če je notranji minister zaskrbljen. »Moje izjave so utemeljene in to lahko tudi dokazem,« trdi Formigoni. Dejanskih dokazov o morebitnih atentatih na svetega očeta sicer ni, Formigoni pa meni, da papežovo zavzemanje za mir v Zalivu in njegova osebna mirovna kampanja nista vseh »nekaterim svetovnim silam«. Že prvi poziv, ki ga je papež izrekel 13. januarja, je v svetu res vzbudil veliko odobravanje, vendar je hkrati sprožil tudi strupeno protivatikansko kampanjo.

Razburjenost je včeraj pomiril tudi sam glasnik Vatikana Joaquin Navarro, ki je zagotovil, da papež doslej ni dobil nobene grožnje, prav obratno, njegovo zavzemanje za čimprejšnjo vzpostavitev miru v Zalivu je naletela na pozitiven odziv domala po vsem svetu.

Nezanesljivi podatki iz zavezniških vrst o uničenih bojnih sredstvih na strani Iraka

Rekordna koncentracija vojaštva v Zalivu

Tako zgledajo nekateri predeli arabske puščave: na stotine vozil speši proti severu (Telefoto AP)

RIAD — Zalivska vojna bo šla v zgodovino z dvema nezavidljivima rekordoma. Dosežena je bila namreč največja koncentracija vojakov in vojnih sredstev na kvadratni kilometer doslej. Po znanih podatkih je na vsakem kvadratnem kilometru v poprečju skoraj 73 vojakov in 0,98 vojnih sredstev. V zaključnih spopadih na kopnem, v zraku in na morju naj bi tako sodelovalo približno 1,3 milijona mož na obeh straneh; od tega naj bi bilo 800 tisoč zavezniških vojakov, pol milijona pa Irčanov. Bojnih sredstev (tankov, oklopnih vozil, topov in helikopterjev) naj bi bilo 17.495. Zavezniki, ki imajo veliko premoč v zraku, naj bi imeli 7.935 teh sredstev, Irčani pa 9.560.

Toda kar zadeva učinke embarga (za rezervne dele) in dosedanjega bombardiranja, naj bi zavezniške enote doslej na iraški strani uničile 600 tankov, 107 oklepnih transportnih vozil, 57 topov in 4 helikoptere. Podatki pa niso zanesljivi zaradi različnih ocen v zavezniških vrstah in zaradi nezanih podatkov o podzemskih bunkerjih za bojna sredstva in več deset tisoč mož.

Obdobje izjemno hudega mraza v VB terjalo štiri smrtne žrtve

LONDON — V Veliki Britaniji predvidevajo, da bo obdobje polarnega mraza trajalo še vsaj teden dni. V noči na soboto je temperatura padla na minus 20° C, kar je povzročilo smrt vsaj štirih oseb zaradi podhladitve. Najbolj prizadete so južne pokrajine Essex, Kent in Devon, kjer je mraz popolnoma paraliziral prometno in železniško omrežje.

Predstavniki javne varnosti odsvetujejo vsem, da sploh zapuščajo stanovanja, če ni to prav nujno potrebno, starejšim osebam pa skoraj prepovedujejo, da stopijo na ulico.

Prav zaradi tega izjemno hudega mraza je vlada povečala tedensko doklado za gorivo za manj premožne osebe od pet do šest funt sterlingov.

Na sliki AP: povsem zaledenel vodnjak v Londonu.

Razbitine grškega herculesa

Razbitine grškega vojaškega herculesa na gori Othris: v nesreči je umrlo vseh 60 oseb, ki je bilo na letalu (Telefoto AP)

Po treh dneh skoraj popolnega prometnega zastoja zaradi izredno hladnega vremena

Stanje v Italiji se počasi normalizira

RIM — Včeraj se je vremensko stanje v Italiji izboljšalo, saj se je temperatura dvignila, posijalo pa je tudi blede sonce. Stanje na avtocestah se postopoma normalizira, vseeno pa je marsikje promet na mnogih pokrajinskih cestah še precej otežkočen zaradi leda in snega, ki še vztrajata ob robovih. Zato morajo biti avtomobilisti predvsem pazljivi v Piemontu in Lombardiji, pa tudi v Markah in v nekaterih predelih srednje Italije.

Vrst na avtocestah praktično ni več, niti na odseku med Fanom in Senigallio, kjer je bilo še do včeraj ob izhodu do 35 kilometrov vrste. V Emiliji in Romagni se je v včerajšnjih popoldanskih urah dvignila megla, ki je zelo otežkočila krajevni cestni promet, pa tudi vlaki so imeli do šest ur zamude. Letališče v Bologni pa so zaradi megle tudi zaprli. Tudi promet po gorskih cestnih prelazih je še kar tekoč.

V Beogradu konferenca neuvrščenih o Zalivu

Sredi tega meseca bo v Beogradu konferenca zunanjih ministrov 15 držav, članic gibanja neuvrščenih. Gre, v bistvu, za države, ki sestavljajo sekretariat gibanja, v skupini pa so tudi nekatere dežele, ki so tako rekoč bližje razmeram in konfliktu v Perzijskem zalivu.

Sestanek je dobrodošel ne samo za to, ker kaže, da je gibanje le še zmeraj pripravljeno na določene iniciative, marveč tudi za to, ker se problematike Bližnjega vzhoda, kakor kaže, namerava lotiti »kompleksno«. Indijski zunanji minister je te dni v New Delhiju izjavil, da »Perzijski zaliv ne prenese več parcialnih rešitev.«

Indija bo tudi nosilka glavnih naporov, da bi razmere na Bližnjem vzhodu preusmerili v resnično iskanje možnosti za premirje in mir. Že doslej je bila v gibanju neuvrščenih osrednji dejavnik v spremljanju dogodkov v Zalivu. Konferenco v Beogradu podpirajo marsikje po svetu; številne dežele in organizacije so sporočile svojo naklonjenost. Med temi sta Sovjetska zveza, Kitajska, poluradno so tudi ZDA sporočile, da bodo »pozorne«; podporo je izrazil tudi Evropski svet.

Priprave so kajpak skrivnostne, vendar nekateri menijo, da je tudi zdajšnja teheranska iniciativa tako ali drugače povezana z neuvrščenimi in da bo ta pobuda prisotna na beograjski konferenci. Značilnost teheranskega koraka je toliko bolj pomembna, ker izraža željo, da bi se vsa muslimanska skupnost (Muslimanov je nad 800 milijonov) pričela opredeljevati za premirje.

Nekoliko bolj obveščeni krogi pravijo, da bodo v Beogradu prej ali slej pretresali tudi drugače, ali naj bi se o problemih Palestine in Izraela, ki sta glavna, pričeli pogajati skupaj ali pa ločeno, kakor bržčas diskretno prdlagajo nekateri na Zahodu. Tudi v Beogradu bodo, kakor se sliši, postavili pogoj, da se mora Sadam Husein predhodno umakniti iz Kuvaite, vendar za zdaj naj bi zadostovalo »zagotovilo« in pa kako »stvarno znamenje«, da se namerava res umakniti.

Srečanje v Beogradu nameravajo imeti in speljati tudi v duhu nedavne izjave glavnega tajnika Združenih narodov De Cuellarja, da je svetovna organizacija »zainteresirana za vsak tudi če najbolj skromen korak«, da bi le prišlo vsaj do premirja v Zalivu. Vnovič kaže opozoriti, da so domala vse države na Bližnjem vzhodu članice gibanja neuvrščenih.

Kakorkoli, določen realizem le prodira na srednje-vzhodnem prizorišču. Zaenkrat ni pretirano otipljiv, lahko pa pomeni izhodišče za pogovore. Sliši se, da se zanje domala javno ogreva Egipt med arabskimi deželami, ki sodelujejo v večnacionalni koaliciji, naklonjen pa je bržčas denimo Maroko med državami, ki pa jih je zadnje dni zaobjel »arabski« val. Poudarka vredno je tokrat stališče libijskega predsednika Gadafija, ki vseskozi opozarja na »previdnost« in priznava, da je Sadam Husein z napadom na Kuvaite storil napako.

V ta »realizem« sodi konec koncev tudi Izrael, ki se ni vključil v vojno proti Iraku in se bržčas tudi ne bo, razen kakega potresno novega stanja. Realizem je seveda dobrodošel, saj je pogoj za miroljubne poteze; emotivnost (to pa je tudi karta, s katero igra Sadam Husein med Arabci) ne more biti podlaga ne za pogajanja, še manj pa za uspeh.

Na beograjskem srečanju, ki ga bodo v zvezi s krizo na Bližnjem vzhodu skušali zasnovati »kompleksno«, kajpak ne bodo mogli mimo »novega ravnesja« v tem delu sveta. Očitno je namreč, da bo treba tamkajšnjo podobo spremeniti v duhu problemov, ki že desetletja kričijo po rešitvi. Bilo bi seveda prav, če bi do tega spreminjanja prihajalo postopoma, strpno, konstruktivno, toda z očitno voljo za reševanje. Zdajšnja vojna je po svoje že razmahnila to potrebo.

MIRO KOCJAN